

การมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของอาสาสมัคร
ตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่

ร้อยตำรวจโท นคร อุ่นตาน

รายงานการค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของความสมบูรณ์ของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารองค์การภาครัฐและเอกชน

มหาวิทยาลัยแม่โจ้

พ.ศ. 2555

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยแม่โจ้

ใบรับรองรายงานการค้นคว้าอิสระ
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้
ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารองค์การภาครัฐและเอกชน

ชื่อเรื่อง

การมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของอาสาสมัคร
ตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่

โดย

ร้อยตำรวจโท นคร อุ่นตาน

พิจารณาเห็นชอบโดย

ประธานกรรมการที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บงกชมาศ เอกเอี่ยม)

วันที่ 1 เดือน ๓๓ พ.ศ. ๒๕๕๕

กรรมการที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สินธุ์ สโรบล)

วันที่ 1 เดือน ๓๑ พ.ศ. ๕๕

กรรมการที่ปรึกษา

(อาจารย์ ดร.ศรภา สุทธิรินทร์)

วันที่ 1 เดือน ๓๑ พ.ศ. ๕๕

ประธานกรรมการประจำหลักสูตร

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สินธุ์ สโรบล)

วันที่ 1 เดือน ๓๑ พ.ศ. ๕๕

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จาดุพงศ์ วาฤทธิ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ ๕ เดือน ๓๓ พ.ศ. ๕๕

ชื่อเรื่อง	การมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของ อาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่
ชื่อผู้เขียน	ร้อยตำรวจโท นคร อุ่นตาน
ชื่อปริญญา	รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารองค์การภาครัฐ และเอกชน
ประธานกรรมการที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บงกชมาศ เอกเอี่ยม

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อศึกษาคุณลักษณะทั่วไปของอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ 2) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของสมาชิกอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ 3) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ ประชากรในการวิจัยครั้งนี้คืออาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ จำนวน 105 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ ใช้ค่า Chi-square วิเคราะห์ความสัมพันธ์ปัจจัยที่เลือกมาศึกษาประกอบด้วย 3 ปัจจัย คือ 1) ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส อาชีพ รายได้ 2) ปัจจัยด้านทัศนคติ ได้แก่ ทัศนคติต่อสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ การมีจิตอาสาและ 3) ปัจจัยด้านความรู้และประสบการณ์ ได้แก่ ความรู้ในการเป็นอาสาสมัครตำรวจบ้าน ประสบการณ์การฝึกอบรมที่เกี่ยวกับการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ส่วนระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (decision making) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (implementation) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (benefit) และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล (evaluation) ผลการวิจัยพบว่า

ปัจจัยส่วนบุคคล อาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ ส่วนใหญ่ ร้อยละ 78.10 เป็นเพศชาย โดยเฉลี่ยแล้วอาสาสมัครตำรวจบ้านมีอายุ 49 ปี ร้อยละ 43.81 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย ร้อยละ 66.67 มีสถานภาพสมรส ร้อยละ 42.86 มีอาชีพ

ค้าขายหรือทำธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ 44.76 มีรายได้ต่อเดือน มากกว่า 5,000 ถึง 10,000 บาท นอกจากนี้ ผลการวิจัยโดยภาพรวมพบว่า สมาชิกอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ มีทัศนคติในทางบวกต่อสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.72) มีทัศนคติด้านการมีจิตอาสาอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.47) สำหรับปัจจัยด้านความรู้และประสบการณ์พบว่าร้อยละ 59.05 มีความรู้ในระดับมากเกี่ยวกับการดำเนินงาน การบริหารจัดการและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของอาสาสมัครตำรวจบ้าน ร้อยละ 68.60 มีประสบการณ์ในการฝึกอบรมการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมในหลักสูตรอื่น ๆ นอกเหนือจากการอบรมในหลักสูตรวิชาของการเป็นอาสาสมัครตำรวจบ้าน

ในด้านระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ผลการวิจัยพบว่า อาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ มีระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.97) มีระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.43) มีระดับการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.06) มีระดับการมีส่วนร่วมในการประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.94)

ส่วนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ การศึกษาพบว่า รายได้และทัศนคติต่อสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ส่วน เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส อาชีพ ประสบการณ์และความรู้ ภาพรวมพบว่าไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับระดับการมีส่วนร่วมอย่างไรก็ตามผลการศึกษาพบว่า อายุและอาชีพมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ส่วนประสบการณ์มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการและการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

Title	The Participation of Community Police Volunteers in Anti-Crime Crackdown : A Case Study of Muang Chiangmai Police Station
Author	First Lieutenant, Nakhorn Untan
Degree of	Master of Public Administration in Public and Private Organization Administration
Advisory Committee Chairperson	Assistant Professor Dr. Bongkotmart Ek-Eiam

ABSTRACT

This study was conducted to investigate: 1) general characteristics of the community police volunteers, Muang Chiangmai police station; 2) level of the participation in the prevention and suppression of crimes of the community police volunteers; and 3) factors related to the level of the participation in the prevention and suppression of crimes. A set of questionnaires was used for data collection administered with 105 community police volunteers, Muang Chiangmai police station. Obtained data were analyzed by using percentage, mean and standard deviation. Chi-square was used for analyzing factor related to the level of the participation in prevention and suppression of crimes of the house police volunteers. The factors were based on the following; 1) personal factors, i.e. sex, age, educational attainment, marital status, occupation and income; 2) attitude towards Muang Chiangmai police station and public mind; and 3) knowledge and experience in being a member of house police volunteers and training on the prevention and suppression of crimes. Meanwhile, the level of participation and suppression of crimes was based on decision making, implementation, benefits, and evaluation. Results of the study revealed the following:

Most of the respondents (78.10%) were male, Less than one-half of the respondents (43.81%) were 49 years old on average. More than one-half of the respondents (66.67%) were secondary school graduates. Less than one-half of the respondents (42.86%) were married. Less than one-half of the respondents (4.76%) had their own business. The respondents' income range was 5,000-10,000 baht per month. It was found that the respondents had a high level of positive attitude towards Muang Chiangmai police station ($\bar{x} = 3.72$) and public mind ($\bar{x} =$

4.47). For factors on knowledge and experience, 59.05 percents of the respondents had a high level of implementation, management, and laws concerning with authorities of community police volunteers. More than one-half of the respondents (68.60%) had experience in the training on prevention and suppression in other curricular programs aside from the curricular program on being a community police volunteer.

With regards to the level of participation in the prevention and suppression, the following were found at a moderate level: decision making ($\bar{x} = 2.97$), benefits ($\bar{x} = 3.06$), and evaluation ($\bar{x} = 2.94$). However, implementation was found at a high level (3.43). For actors related to the level of the participation in the prevention and suppression of crimes, it was found that there was a statistically significant relationship between the participation in the prevention and suppression of crimes and income/attitude toward Muang Chiangmai police station. As a whole, however, there was no statistically significant relationship between the participation in the prevention and suppression of crimes and the following factors: sex, age, educational attainment, marital status, occupation, experience, and knowledge. It was also found that age and occupation had a relationship with the participation in benefits. Also, experience had a relationship with the level of the participation in the implementation and evaluation.

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าแบบอิสระนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาอย่างสูงจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บงกชมาศ เอกเอี่ยม ประธานกรรมการที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สินธุ์ สโรบล และ อาจารย์ ดร.ศรภา ศุทธิพันธ์ กรรมการที่ปรึกษา ที่กรุณาให้คำแนะนำ คำปรึกษา ตลอดจนตรวจทานแก้ไขงานค้นคว้าอิสระชิ้นนี้จนมีความสมบูรณ์ สำเร็จลงได้ตามวัตถุประสงค์ เป็นประโยชน์ต่องานวิชาการที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณคณาจารย์วิทยาลัยบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ คณาจารย์ รับเชิญทุกท่านที่ได้ให้ความรู้ด้านรัฐประศาสนศาสตร์ และข้าราชการ เจ้าหน้าที่ จากวิทยาลัยบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ตลอดจนเจ้าหน้าที่จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ที่ให้คำแนะนำช่วยเหลือบริการประสานงานด้านต่างๆ เป็นอย่างดี ตลอดระยะเวลาที่ศึกษา

ขอขอบพระคุณอาสาสมัครคำรวบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ทุกท่านและ เจ้าหน้าที่ตำรวจชุดชุมชนและมวลชนสัมพันธ์สถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ ทุกนายที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลที่มีประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ บิดา มารดา และครอบครัวของผู้วิจัย ที่ให้กำลังใจ สนับสนุน ผู้วิจัยเป็นอย่างดีตลอดระยะเวลาที่ได้ทำการศึกษาในมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ซึ่งส่งผลให้งานค้นคว้าแบบอิสระเรื่องนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี

ร้อยตำรวจโท นคร อุ่นตาน
กันยายน 2555

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(3)
ABSTRACT	(5)
กิตติกรรมประกาศ	(7)
สารบัญ	(8)
สารบัญตาราง	(10)
สารบัญภาพ	(16)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	7
แนวคิดเกี่ยวกับอาสาสมัครตำรวจบ้าน	7
แนวคิดในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันปราบปราม	
อาชญากรรมของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ	15
แนวคิดและทฤษฎีการมีส่วนร่วม	21
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	33
ภาคสรุป	42
กรอบแนวคิดในการวิจัย	45
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	46
สถานที่ดำเนินการวิจัย	46
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	46
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	46
การทดสอบเครื่องมือ	48
การเก็บรวบรวมข้อมูล	48
การวิเคราะห์ข้อมูล	49

	(9)
	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิจัยและวิจารณ์	51
ตอนที่ 1 ลักษณะทั่วไปของสมาชิกอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานี ตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่	51
ตอนที่ 2 ทักษะของอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมือง เชียงใหม่ที่มีต่อสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่	55
ตอนที่ 3 ความรู้และประสบการณ์ของอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานี ตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่	62
ตอนที่ 4 ระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ของอาสาสมัครตำรวจบ้าน สถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่	63
ตอนที่ 5 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกัน ปราบปรามอาชญากรรมของอาสาสมัครตำรวจบ้าน สถานี ตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่	77
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ	108
สรุป	108
อภิปรายผล	115
ข้อเสนอแนะ	120
บรรณานุกรม	121
ภาคผนวก	125
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม	126
ภาคผนวก ข ประวัติผู้วิจัย	136

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนและร้อยละของสมาชิกอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมือง เชียงใหม่ จำแนกตามเพศ	52
2 จำนวนและร้อยละของสมาชิกอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธร เมืองเชียงใหม่ จำแนกตามอายุ	52
3 จำนวนและร้อยละของสมาชิกอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธร เมืองเชียงใหม่ จำแนกตามระดับการศึกษา	53
4 จำนวนและร้อยละของสมาชิกอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธร เมืองเชียงใหม่ จำแนกตามสถานภาพการสมรส	54
5 จำนวนและร้อยละของสมาชิกอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธร เมืองเชียงใหม่ จำแนกตามอาชีพ	54
6 จำนวนและร้อยละของสมาชิกอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธร เมืองเชียงใหม่ จำแนกตามรายได้ (ต่อเดือน)	55
7 จำนวนและร้อยละของสมาชิกอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธร เมืองเชียงใหม่ จำแนกตามทัศนคติของสมาชิกอาสาสมัครตำรวจบ้าน ที่มีต่อ สถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่	57
8 จำนวนและร้อยละของสมาชิกอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธร เมืองเชียงใหม่ จำแนกตามทัศนคติด้านการมีจิตอาสา	60
9 จำนวนและร้อยละของสมาชิกอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมือง เชียงใหม่ จำแนกตามระดับความรู้เกี่ยวกับขอบเขตการดำเนินงาน การบริหาร จัดการและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของอาสาสมัครตำรวจบ้าน	62
10 จำนวนและร้อยละของสมาชิกอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมือง เชียงใหม่ จำแนกตามประสบการณ์ในการฝึกอบรมการป้องกันปราบปราม อาชญากรรม	63
11 สรุประดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของ อาสาสมัคร ตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ จำแนกตาม ค่าเฉลี่ย ต่ำสุด ค่าเฉลี่ยสูงสุด และค่าเฉลี่ยรวม	64

ตาราง	หน้า
12 จำนวนและร้อยละของสมาชิกอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ จำแนกตามการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	66
13 จำนวนและร้อยละของสมาชิกอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ จำแนกตามการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ	69
14 จำนวนและร้อยละของสมาชิกอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ จำแนกตามการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	72
15 จำนวนและร้อยละของสมาชิกอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ จำแนกตามการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	75
16 สรุปภาพรวมความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านทัศนคติปัจจัยด้านความรู้และประสบการณ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม	77
17 ปัจจัยเกี่ยวกับเพศกับความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่	78
18 จำนวนและร้อยละของระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมต่อระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จำแนกตามเพศ	79
19 จำนวนและร้อยละของระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมต่อระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ จำแนกตามเพศ	79
20 จำนวนและร้อยละของระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมต่อระดับการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ จำแนกตามเพศ	80
21 จำนวนและร้อยละของระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมต่อระดับการมีส่วนร่วมในการประเมินผล จำแนกตามเพศ	80
22 ปัจจัยเกี่ยวกับอายุกับความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่	81
23 จำนวนและร้อยละของระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมต่อระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จำแนกตามอายุ	82
24 จำนวนและร้อยละของระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมต่อระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ จำแนกตามอายุ	82

ตาราง	หน้า
25 จำนวนและร้อยละของระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปราม อาชญากรรมต่อระดับการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ จำแนกตามอายุ	83
26 จำนวนและร้อยละของระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปราม อาชญากรรมต่อระดับการมีส่วนร่วมในการประเมิน จำแนกตามอายุ	83
27 ปัจจัยเกี่ยวกับระดับการศึกษากับความวามสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วม ในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานี ตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่	84
28 จำนวนและร้อยละของระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปราม อาชญากรรมต่อระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จำแนกตามระดับ การศึกษา	85
29 จำนวนและร้อยละของระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปราม อาชญากรรมต่อระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ จำแนกตามระดับ การศึกษา	85
30 จำนวนและร้อยละของระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปราม อาชญากรรมต่อระดับการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ จำแนกตามระดับ การศึกษา	86
31 จำนวนและร้อยละของระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปราม อาชญากรรมต่อระดับการมีส่วนร่วมรับในการประเมิน จำแนกตามระดับ การศึกษา	86
32 ปัจจัยเกี่ยวกับสถานภาพการสมรสกับความวามสัมพันธ์กับระดับการมีส่วน ร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานี ตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่	87
33 จำนวนและร้อยละของระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปราม อาชญากรรมต่อระดับการมีส่วนร่วมรับในการตัดสินใจ จำแนกตาม สถานภาพการสมรส	88
34 จำนวนและร้อยละของระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปราม อาชญากรรมต่อระดับการมีส่วนร่วมรับในการปฏิบัติการ จำแนกตาม สถานภาพการสมรส	88

ตาราง	หน้า
35 จำนวนและร้อยละของระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปราม อาชญากรรมต่อระดับการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ จำแนกตามสถานภาพ การสมรส	89
36 จำนวนและร้อยละของระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปราม อาชญากรรมต่อระดับการมีส่วนร่วมในการประเมิน จำแนกตามสถานภาพ การสมรส	89
37 ปัจจัยเกี่ยวกับอาชีพกับความวามสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการ ป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธร เมืองเชียงใหม่	90
38 จำนวนและร้อยละของระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปราม อาชญากรรมต่อระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จำแนกตามอาชีพ	91
39 จำนวนและร้อยละของระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปราม อาชญากรรมต่อระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ จำแนกตามอาชีพ	91
40 จำนวนและร้อยละของระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปราม อาชญากรรมต่อระดับการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ จำแนกตามอาชีพ	92
41 จำนวนและร้อยละของระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปราม อาชญากรรมต่อระดับการมีส่วนร่วมในการประเมิน จำแนกตามอาชีพ	92
42 ปัจจัยเกี่ยวกับรายได้กับความวามสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการ ป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธร เมืองเชียงใหม่	93
43 จำนวนและร้อยละของระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปราม อาชญากรรมต่อระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จำแนกตามรายได้	94
44 จำนวนและร้อยละของระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปราม อาชญากรรมต่อระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ จำแนกตามรายได้	94
45 จำนวนและร้อยละของระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปราม อาชญากรรมต่อระดับการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ จำแนกตามรายได้	95
46 จำนวนและร้อยละของระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปราม อาชญากรรมต่อระดับการมีส่วนร่วมในการประเมินผล จำแนกตามรายได้	95

47	ปัจจัยด้านประสบการณ์กับความวามสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่	96
48	จำนวนและร้อยละของระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมต่อระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จำแนกตามประสบการณ์	97
49	จำนวนและร้อยละของระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมต่อระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ จำแนกตามประสบการณ์	97
50	จำนวนและร้อยละของระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมต่อระดับการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ จำแนกตามประสบการณ์	98
51	จำนวนและร้อยละของระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมต่อระดับการมีส่วนร่วมในการประเมินผล จำแนกตามประสบการณ์	98
52	ปัจจัยด้านความรู้กับความวามสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่	99
53	จำนวนและร้อยละของระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมต่อระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จำแนกตามระดับความรู้	100
54	จำนวนและร้อยละของระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมต่อระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ จำแนกตามระดับความรู้	100
55	จำนวนและร้อยละของระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมต่อระดับการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ จำแนกตามระดับความรู้	101

ตาราง

หน้า

56	จำนวนและร้อยละของระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปราม อาชญากรรมต่อระดับการมีส่วนร่วมในการประเมินผล จำแนกตามระดับ ความรู้	101
57	ปัจจัยด้านทัศนคติที่มีต่อสถานีตำรวจกับความวามสัมพันธ์กับระดับการมี ส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของอาสาสมัครตำรวจบ้าน สถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่	102
58	จำนวนและร้อยละของระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ต่อระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จำแนกตามทัศนคติต่อสถานีตำรวจ	103
59	จำนวนและร้อยละของระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ต่อระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ จำแนกตามทัศนคติต่อสถานีตำรวจ	103
60	จำนวนและร้อยละของระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ต่อระดับการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ จำแนกตามทัศนคติต่อสถานีตำรวจ	104
61	จำนวนและร้อยละของระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ต่อระดับการมีส่วนร่วมในการประเมินผล จำแนกตามทัศนคติต่อสถานีตำรวจ	104
62	ปัจจัยด้านจิตอาสากับความวามสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการ ป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธร เมืองเชียงใหม่	105
63	จำนวนและร้อยละของระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปราม อาชญากรรมต่อระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จำแนกตามทัศนคติด้าน จิตอาสา	105
64	จำนวนและร้อยละของระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปราม อาชญากรรมต่อระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ จำแนกตามทัศนคติด้าน จิตอาสา	106
65	จำนวนและร้อยละของระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปราม อาชญากรรมต่อระดับการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ จำแนกตามทัศนคติด้าน จิตอาสา	106
66	จำนวนและร้อยละของระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปราม อาชญากรรมต่อระดับการมีส่วนร่วมในการประเมินผล จำแนกตามทัศนคติ ด้านจิตอาสา	107

สารบัญภาพ

ภาพ

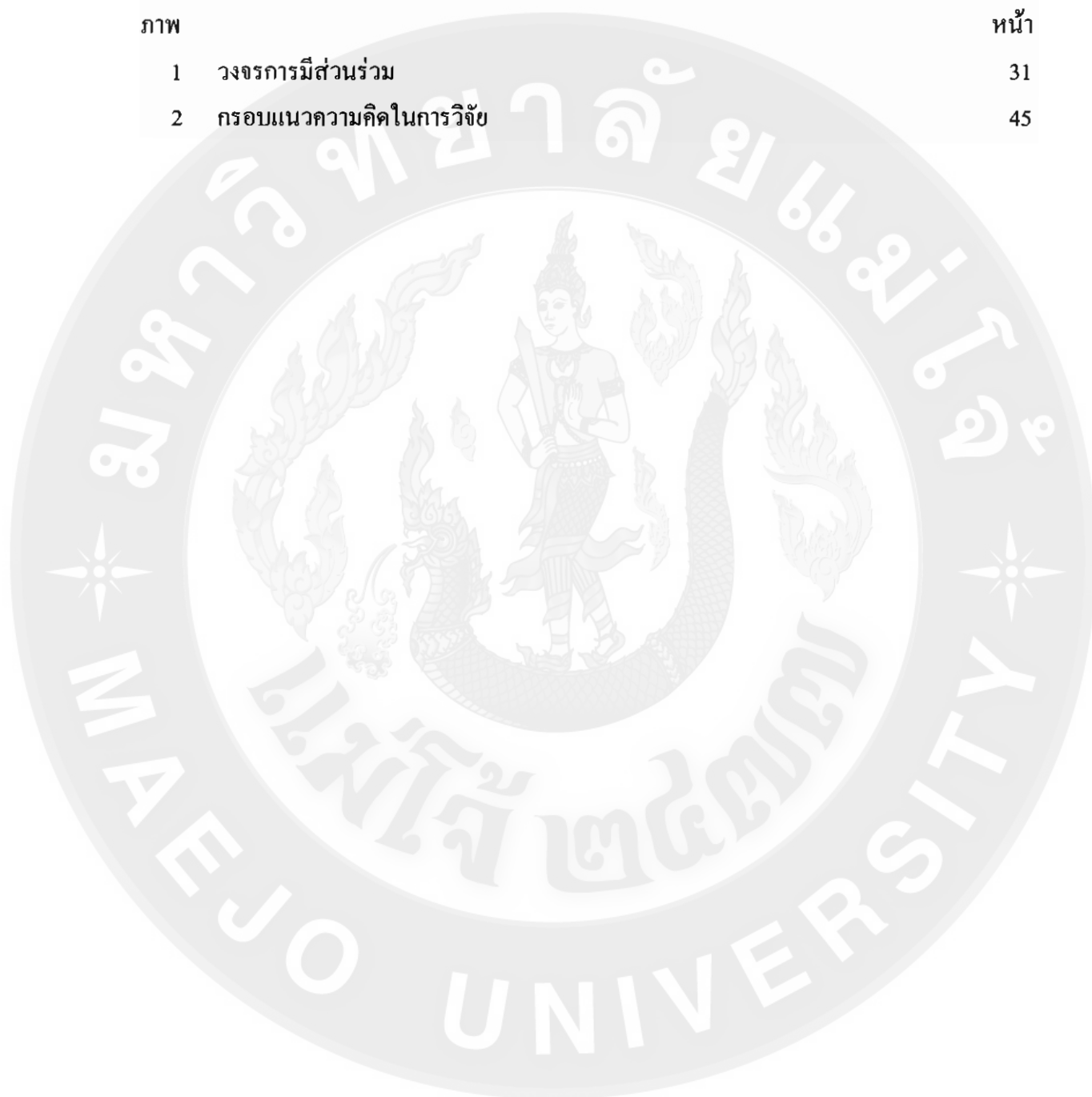
หน้า

1 วงจรการมีส่วนร่วม

31

2 กรอบแนวความคิดในการวิจัย

45

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

สำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นองค์กรของรัฐมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2547 คือรักษาความปลอดภัยสำหรับองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี รัชทายาท ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ พระบรมวงศานุวงศ์ ผู้แทนพระองค์ และพระราชอาคันตุกะ ดูแลควบคุมและกำกับการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจซึ่งปฏิบัติการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดทางอาญา รักษาความสงบเรียบร้อย ความปลอดภัยของประชาชนและความมั่นคงของราชอาณาจักร ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของข้าราชการตำรวจหรือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ช่วยเหลือการพัฒนาประเทศตามที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย ปฏิบัติการอื่นใดเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้การปฏิบัติการตามอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดไว้ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาข้าราชการตำรวจทุกระดับชั้นได้ร่วมกันปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเสียสละ อุทิศหาเพื่อบำบัดทุกข์บำรุงสุขให้แก่ประชาชน แต่สถานการณ์ประเทศไทยช่วงระยะที่ผ่านมา มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งจากทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม วิถีชีวิตและค่านิยม ซึ่งมีแนวโน้มเกิดปัญหาอาชญากรรมมากขึ้นในสังคมไทย โดยปรากฏปัญหาที่เห็นอย่างเด่นชัดในเรื่องความคิดเห็นทางการเมือง ปัญหาความแตกแยกทางความคิดของประชาชน จนกลายเป็นปัญหาการก่อความไม่สงบเรียบร้อยขึ้นในบ้านเมือง ปัญหาความยากจน ปัญหายาเสพติด ปัญหาผู้มีอิทธิพล ความไม่เท่าเทียมกันของสังคม มีการแก่งแย่งทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรมขึ้นในสังคมอย่างมากมาย แม้ว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจจะพยายามทุกวิถีทางในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมแต่ก็ยังไม่สามารถทำให้ปัญหาอาชญากรรมหมดไปจากสังคมไทยได้ ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจากความซับซ้อนและความรุนแรงของปัญหา รวมถึงความไม่พร้อมในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ เช่น ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ปัญหาและอุปสรรคในการแสวงหาความร่วมมือจากประชาชนในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม สภาพความเป็นอยู่ของคนในสังคมเมืองที่ขาดการติดต่อสัมพันธ์กัน และความเป็นอยู่ของคนในสังคมชนบทที่มีความเอื้อเฟื้อต่อกันน้อยลง ไม่ตระหนักถึงหน้าที่ของพลเมืองดี จากปัญหาที่กล่าวมามีผลกระทบต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนทั้งสิ้น ซึ่งหากดูจากสภาพปัญหาอาชญากรรมที่เกิดขึ้นสำนักงานตำรวจแห่งชาติจึงจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากประชาชน ชุมชน เพื่อช่วยในการป้องกันปราบปราม

อาชญากรรมที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะประชาชน และชุมชนท้องถิ่นผู้มีส่วนได้เสียโดยตรง จะเป็นการสร้างสัมพันธ์ที่ดีระหว่างประชาชนและตำรวจ สร้างความรู้ ความเข้าใจ ความศรัทธา อีกทั้งทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจมีความใกล้ชิดกับประชาชนมากขึ้น ได้รับทราบปัญหาและความต้องการของประชาชนที่แท้จริง ซึ่งนำไปสู่การช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม บำบัดทุกข์ บำรุงสุขร่วมกันอย่างแท้จริง (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2554: 3)

การแสวงหาความร่วมมือจากประชาชน ชุมชนในการช่วยป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่ผ่านมาได้ดำเนินการมาแล้วหลายแนวทาง เช่น ตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ แนวทางในการจัดตั้งตำรวจชุมชน และระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติว่าด้วยการส่งเสริมให้ประชาชน และชุมชน ท้องถิ่น และองค์กร มีส่วนร่วมในกิจการตำรวจ พ.ศ. 2551 ในการมีส่วนร่วมของประชาชนตามนโยบายของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ดังกล่าวเป็นแนวทางในการแสวงหาความร่วมมือจากประชาชนในรูปแบบต่าง ๆ ในลักษณะเครือข่ายชุมชน ลักษณะปฏิบัติการที่เรียกว่า อาสาสมัครตำรวจบ้าน (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2551: 15)

สถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ เป็นหน่วยงานของรัฐที่ขึ้นตรงต่อการบังคับบัญชาของ ตำรวจภูธรจังหวัดเชียงใหม่ ตำรวจภูธรภาค 5 และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ สถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ มีเขตรับผิดชอบในเขต อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ มีตำบลที่รับผิดชอบ 7 ตำบล ถือเป็นศูนย์กลางของจังหวัดเชียงใหม่ และโดยที่จังหวัดเชียงใหม่ เป็นหนึ่งในหลายพื้นที่ของประเทศที่มีความเจริญเติบโต เป็นเมืองที่มีการพัฒนาทั้งในทางด้านการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวสูงมาก ทำให้เกิดการหลั่งไหลของผู้คนหลากหลาย เช่น นักธุรกิจ นักลงทุน ตลอดจนผู้ใช้แรงงานที่อพยพย้ายถิ่นเข้าอาศัยอยู่ในเขตเมืองเชียงใหม่ ส่งผลให้เกิดปัญหาทั้งในด้านการดำเนินชีวิตที่เต็มไปด้วยความเร่งรีบ ปัญหาการจราจรแออัดและที่หลีกเลี่ยงไม่ได้คือปัญหาอาชญากรรม (กฤษดา สวงวนศิลป์, 2554: 3)

ในปี พ.ศ.2554 สถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ อาศัยอำนาจตามระเบียบของสำนักงานตำรวจแห่งชาติว่าด้วยการส่งเสริมให้ประชาชน ชุมชน ท้องถิ่น และองค์กรมีส่วนร่วมในกิจการตำรวจ พ.ศ.2551 จัดทำโครงการฝึกอบรมอาสาสมัครตำรวจบ้านโดยรับสมัครบุคคลที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตพื้นที่สถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ เพื่อแต่งตั้งเป็นผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงานตำรวจ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เป็นผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงานในการรักษาความสงบเรียบร้อยและอำนาจความสะอาดด้านการจราจร แจ้งเหตุด่วนเหตุร้าย ให้ข้อมูลอาชญากรรม แจ้งเบาะแสคนร้าย คดีอาญาทั่วไปและคดีอาเสพคดี ร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจตั้งจุดตรวจ จุดสกัดในพื้นที่ประสานงานระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจกับผู้นำชุมชนในหมู่บ้าน รวมทั้งเป็นเครือข่ายของฝ่ายเจ้าหน้าที่ตำรวจและเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองในพื้นที่ ในการฝึกอบรมครั้งนี้ผู้สมัครเข้ารับการฝึกอบรมทั้งหมด

105 คน (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2551)

การปฏิบัติหน้าที่ของอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ ในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ที่ผ่านมาอาสาสมัครตำรวจบ้านได้ช่วยเหลือเจ้าพนักงานตำรวจในการปฏิบัติหน้าที่ เช่น แจ้งข้อมูลข่าวสารอาชญากรรม แจ้งเบาะแสคนร้าย เป็นผู้ประสานงานระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจกับชุมชน และร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการตั้งจุดตรวจ จุดสกัด ในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม เป็นการแบ่งเบาภาระของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ในสถานการณ์ที่มีกำลังพลน้อย ขาดงบประมาณและอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ ดังนั้นการมีส่วนร่วมของสมาชิกอาสาสมัครตำรวจบ้านจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่

จากการสังเกตการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของ อาสาสมัครตำรวจบ้าน สถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ดังกล่าวพบว่า ช่วงระยะใดที่สมาชิกอาสาสมัครตำรวจบ้านมีส่วนร่วมช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ตำรวจในการปราบปรามอาชญากรรมมากเท่าใด ก็จะพบว่าสถิติการเกิดคดีอาชญากรรมต่าง ๆ ในชุมชนนั้นลดลง ดังนั้นหากองค์กรตำรวจหรือสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ของสมาชิกอาสาสมัครตำรวจบ้านอย่างจริงจัง โดยเข้าใจถึงปัจจัยข้อมูลส่วนบุคคล ปัจจัยด้านทัศนคติ ปัจจัยด้านความรู้และประสบการณ์ ของอาสาสมัครตำรวจบ้าน ก็จะส่งผลให้ผู้มีหน้าที่ในการบริการควบคุม กำกับดูแลอาสาสมัครตำรวจบ้าน หาวิธีการโดยอาศัยทฤษฎีการมีส่วนร่วมต่าง ๆ มาช่วยในการกระตุ้นให้อาสาสมัครตำรวจบ้าน มีระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมมากยิ่งขึ้นต่อไป

จากความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของสมาชิกอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ดังกล่าว ทำให้ผู้ศึกษาวิจัยซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่รับผิดชอบโครงการอาสาสมัครตำรวจบ้าน โดยทำหน้าที่เป็นหัวหน้าชุดปฏิบัติการในการแสวงหาความร่วมมือจากประชาชนในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ออกปฏิบัติหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยร่วมกับอาสาสมัครตำรวจบ้าน จึงเกิดความสนใจที่จะศึกษาถึงคุณลักษณะทั่วไปของอาสาสมัครตำรวจบ้าน ระดับการมีส่วนร่วม ปัจจัยด้านทัศนคติ ปัจจัยด้านความรู้และประสบการณ์ที่มีผลต่อความสัมพันธ์ต่อระดับการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครตำรวจบ้าน และปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม โดยทำการศึกษาวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อศึกษาคุณลักษณะทั่วไปของอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมือง

เชียงใหม่ 2) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของสมาชิก อาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ 3) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อระดับ การมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธร เมืองเชียงใหม่ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ของอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ การบริหารจัดการอาสาสมัครตำรวจบ้าน ของสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ ให้สอดคล้องกับแนวทางในการมีส่วนร่วมของประชาชนใน กิจการตำรวจ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคูณลักษณะทั่วไปของอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมือง เชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของ อาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปราม อาชญากรรมของอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. ทราบถึงคุณลักษณะทั่วไปของอาสาสมัครตำรวจบ้าน สถานีตำรวจภูธรเมือง เชียงใหม่ แล้วนำไปวางแผนกำหนดเกณฑ์คุณสมบัติของบุคคลที่จะเป็นอาสาสมัครตำรวจบ้าน ต่อไป
2. ทราบถึงระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของ อาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ แล้วนำไปพัฒนา ส่งเสริม ให้อาสาสมัคร ตำรวจบ้าน มีระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมมากยิ่งขึ้นซึ่งจะทำให้ การควบคุมอาชญากรรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น
3. ทราบถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกัน ปราบปรามอาชญากรรมของอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ เพื่อเป็น แนวทางในการพัฒนา บริหารจัดการ การปฏิบัติหน้าที่ของอาสาสมัครตำรวจบ้านให้ดียิ่งขึ้น

4. ทราบถึงปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของอาสาสมัครตำรวจบ้าน สถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ แล้วนำไปสู่การแก้ไข ปรับปรุง พัฒนา ให้ดียิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้ศึกษาเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม และปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครตำรวจบ้าน สถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่
2. ผู้ให้ข้อมูลคืออาสาสมัครตำรวจบ้าน สถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ จำนวน 105 คน ที่ได้รับคำสั่งแต่งตั้งให้เป็นอาสาสมัครตำรวจบ้าน สถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ ซึ่งปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงานตำรวจ และสามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับรายละเอียดทั่วไปของสมาชิก คือ ปัจจัยด้านสถานภาพส่วนบุคคล ปัจจัยด้านทัศนคติ ปัจจัยด้านความรู้และประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ ระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (decision making) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (implementation) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (benefit) การมีส่วนร่วมในการประเมิน (evaluation) ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของอาสาสมัครตำรวจบ้าน สถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ และแนวทางในการแก้ไข

นิยามศัพท์เฉพาะ

อาสาสมัครตำรวจบ้าน หมายถึง แนวร่วมประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในกิจการตำรวจลักษณะปฏิบัติการเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยและป้องกันปราบปรามอาชญากรรม

การมีส่วนร่วม หมายถึง การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงานตำรวจในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ประกอบด้วย

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (decision making) ของอาสาสมัครตำรวจบ้าน สถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ ขั้นเริ่มตัดสินใจ ขั้นดำเนินการตัดสินใจ และขั้นการตัดสินใจปฏิบัติการ
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (implementation) ของอาสาสมัครตำรวจบ้าน สถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ ประกอบด้วย การสนับสนุนด้านทรัพยากร การบริหาร และการประสานงานขอความร่วมมือ

3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (benefit) ของอาสาสมัครตำรวจบ้าน สถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ ประกอบด้วย ผลประโยชน์ส่วนบุคคล ผลประโยชน์ทางด้านสังคม ผลประโยชน์ที่เป็นตัวเงินหรือทางด้านวัตถุ

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (evaluation) ของอาสาสมัครตำรวจบ้าน สถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ ซึ่งจะมีความสัมพันธ์โดยตรงต่อการปฏิบัติการและการตัดสินใจ

ทัศนคติที่มีต่อสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ หมายถึง ความโน้มเอียงของความรู้สึกนึกคิดของ อาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ ซึ่งรวมทั้งเชิงบวกและเชิงลบ

การมีจิตอาสา หมายถึง การมีจิตอาสาที่ต้องการช่วยเหลือ เจ้าหน้าที่ตำรวจในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน

ความรู้ในการเป็นอาสาสมัครตำรวจบ้าน หมายถึง การมีความรู้ เกี่ยวกับการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ตามหลักเกณฑ์ที่ สำนักงานตำรวจแห่งชาติกำหนดให้มีการฝึกอบรม

ประสบการณ์ในการฝึกอบรม หมายถึง ประสบการณ์ในการฝึกอบรม ที่เกี่ยวกับการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม

เครือข่ายชุมชนลักษณะปฏิบัติการ หมายถึง การเข้ามามีส่วนร่วมในกิจการตำรวจของประชาชนในลักษณะของการเปิดเผยแสดงตัว มีการกำหนดให้แต่งเครื่องแบบชัดเจน มีบัตรประจำตัวสมาชิกและรหัสสมาชิก

ชุมชน หมายถึง การอยู่ร่วมกัน การเกาะเกี่ยวกันของประชาชน

ท้องถิ่น หมายถึง ชุมชนที่มีการบริหารจัดการ และการปกครอง

อาชญากรรม หมายถึง การกระทำที่ผิดกฎหมาย ก่อให้เกิดความสูญเสียชีวิตและทรัพย์สิน เป็นเรื่องที่น่ากลัวและร้ายแรง เป็นสิ่งที่ทุกคนไม่ต้องการเข้าไปเกี่ยวข้อง

การป้องกันอาชญากรรม หมายถึง การระวังป้องกันไม่เกิดอาชญากรรม

การปราบปรามอาชญากรรม หมายถึง การระงับยับยั้ง หยุดยั้ง การสกัดไม่ให้เกิดอาชญากรรม ตามกระบวนการของกฎหมาย

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

ในการศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ของ อาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสาร แนวความคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางสำหรับการศึกษาให้ครอบคลุมในประเด็นต่างๆ ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับอาสาสมัครตำรวจบ้าน
2. แนวคิดในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ
3. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับอาสาสมัครตำรวจบ้าน

จากการศึกษาค้นคว้าเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่าสำนักงานตำรวจแห่งชาตินับตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ได้ทุ่มเทสรรพกำลังในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม และรักษาเอกราชของประเทศไทยมาอย่างต่อเนื่อง มีพัฒนาการในการบริหารจัดการองค์กร อย่างไม่หยุดยั้งทั้งนี้เนื่องจากปัญหาอาชญากรรมย่อมพัฒนาไปตามความเจริญก้าวหน้าของสังคม ยิ่งสังคมเจริญด้วยเทคโนโลยีมากเท่าใด อาชญากรรมก็ย่อมซับซ้อนมากยิ่งขึ้น แต่สำนักงานตำรวจแห่งชาติก็ไม่ละความพยายามที่จะหาแนวทาง และวิธีการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมให้ทันต่อกระแสโลก ดังจะเห็นได้จากสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้นำเอาทฤษฎีการป้องกันอาชญากรรมที่อารยะประเทศยอมรับและนิยมมาปรับใช้ เช่น การตำรวจชุมชนสัมพันธ์ ทฤษฎีการบังคับใช้กฎหมาย ทฤษฎีการควบคุมอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อม ทฤษฎีหน้าต่างแตก ประกอบกับแนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริการสาธารณะ การกระจายอำนาจส่วนกลางสู่ท้องถิ่นและกระแสประชาธิปไตย สิทธิและเสรีภาพขององค์กรสิทธิมนุษยชนได้รับการยอมรับจากนานาประเทศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติจึงเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการช่วยเหลือกิจการตำรวจ จึงได้ออกระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ว่าด้วยการส่งเสริมให้ประชาชน ชุมชน ท้องถิ่น และองค์กรมีส่วนร่วมในกิจการตำรวจ พ.ศ.2551 ดังมีรายละเอียดดังนี้

หลักเกณฑ์และวิธีการส่งเสริมให้ท้องถิ่นและชุมชนมีส่วนร่วมในกิจการตำรวจในรูปแบบอาสาสมัครตำรวจบ้าน

วัตถุประสงค์

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (2551: 15) ได้กำหนดวัตถุประสงค์วิธีการส่งเสริมให้ท้องถิ่นและชุมชนมีส่วนร่วมในกิจการตำรวจในรูปแบบอาสาสมัครตำรวจบ้าน ดังนี้

1. เพื่อสนับสนุนส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ชุมชน ท้องถิ่น และองค์กรในกิจการตำรวจ
2. เพื่อกำหนด ปรับและยกระดับลักษณะการมีส่วนร่วมต่าง ๆ ให้เป็นรูปแบบและมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ โดยเลือกใช้รูปแบบตามสถานการณ์
3. เพื่อเสนอให้มีการมีส่วนร่วมแต่ละรูปแบบ มีกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับรองรับอย่างถูกต้อง
4. เพื่อให้การมีส่วนร่วมของส่วนต่าง ๆ ทั้ง 3 รูปแบบ เป็นเครือข่ายโยงใยซึ่งกันและกันสามารถสนับสนุนและเกื้อกูลกันได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
5. เพื่อให้สถานีตำรวจนำรูปแบบมาตรฐานที่กำหนดไว้ไปปรับใช้ให้เหมาะสมตามสภาพของสถานีตำรวจ

รูปแบบการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วม แบ่งเป็น 3 รูปแบบที่สำคัญคือ (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2551: 15)

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนทั่วไป

เป็นการแสวงหาความร่วมมือจากประชาชนของสถานีตำรวจ แบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่ (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2551: 15)

 - 1.1 เครือข่ายชุมชนลักษณะปฏิบัติการ เป็นการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในการร่วมปฏิบัติกับตำรวจเพื่อป้องกันปราบปรามอาชญากรรม รักษาความสงบเรียบร้อยและรักษาความปลอดภัยให้แก่ชุมชนและท้องถิ่น ช่วยเหลือและสนับสนุนการจัดการจราจร รวมถึงการเข้าร่วมในการป้องกันภัยระงับเหตุและช่วยเหลือหรือกู้ภัยจากอุบัติเหตุต่างๆ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ดังนี้ (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2551: 16)
 - 1.1.1 เพื่อแสวงหาความร่วมมือจากประชาชน/ชุมชน/ท้องถิ่นให้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานเพื่อป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม คุ้มครองตนเองและชุมชน

1.1.2 เพื่อเสริมสร้างบทบาทของกลุ่มพลังในการรักษาความปลอดภัย และความสงบเรียบร้อยของชุมชน/ท้องถิ่น

1.2 เครือข่ายชุมชนลักษณะแนวร่วม เป็นการเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริม และสนับสนุนการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานตำรวจ

2. การมีส่วนร่วมขององค์กร ได้แก่ องค์กรหรือมูลนิธิต่าง ๆ
3. การมีส่วนร่วมของพนักงานรักษาความปลอดภัยเอกชน

ประเด็น/ขอบเขตการดำเนินงานอาสาสมัครตำรวจบ้าน (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2551: 16-17)

รูปแบบการดำเนินงาน

1. รูปแบบการจัดแนวร่วมเชิงปฏิบัติการ เป็นการแสวงหาความร่วมมือจาก ประชาชนให้เข้ามาร่วมปฏิบัติกับเจ้าพนักงานตำรวจในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ยาเสพติด และอุบัติเหตุต่าง ๆ รวมทั้งการตรวจตราของตำรวจสายตรวจ

2. กลุ่มเป้าหมาย

2.1 ประชาชนทั่วไป ซึ่งมีภูมิลำเนาในเขตพื้นที่ของสถานีตำรวจ

2.2 ผู้นำชุมชน หรือผู้นำท้องถิ่น และสมาชิกอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพล

เรือน (อปพร.)

2.3 บุคคลในสถาบันต่าง ๆ ที่สมัครใจในการปฏิบัติหน้าที่และอุทิศเวลาให้กับชุมชนที่ตนพักอาศัย หรือสามารถช่วยเหลือทางราชการได้ตามสมควร

3. บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ

3.1 เป็นผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงานตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

3.2 เป็นผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงานตำรวจในการรักษาความสงบเรียบร้อยการบริการและอำนวยความสะดวกด้านการจราจร

3.3 แจ้งเหตุด่วนเหตุร้าย ข้อมูลอาชญากรรม เบาะแสคนร้าย คดีอาญาทั่วไป และคดียาเสพติด

3.4 ร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจตั้งจุดตรวจ จุดสกัดในพื้นที่

3.5 ประสานงานระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจกับผู้นำชุมชนในหมู่บ้านรวมทั้งเป็นเครือข่ายของฝ่ายเจ้าหน้าที่ตำรวจและเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองในพื้นที่

3.6 นอกเหนือจาก (1.3.1) ถึง (1.3.5) อำนาจในการจับกุมผู้กระทำความผิดให้

เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

4. วิธี/ขั้นตอนการดำเนินงาน

4.1 ให้สถานีตำรวจร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำหนดผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชนคัดเลือกบุคคลที่สมัครใจเป็นสมาชิกอาสาสมัครตำรวจบ้าน โดยใช้หลักเกณฑ์การคัดเลือกสมาชิกหมู่บ้านละ 5-10 คน

4.2 ให้สถานีตำรวจจัดทำโครงการฝึกอบรมให้มีความรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ

4.3 อาสาสมัครตำรวจบ้านที่ผ่านการฝึกอบรมทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติให้หัวหน้าสถานีตำรวจมอบวุฒิบัตรและบัตรประจำตัวอาสาสมัครตำรวจบ้านตามแบบท้ายระเบียบ พร้อมทั้งออกคำสั่งแต่งตั้งเป็นผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงานตำรวจ

4.4 ให้สถานีตำรวจจัดฝึกทบทวนในเชิงปฏิบัติการแก่สมาชิกอาสาสมัครตำรวจบ้าน ปีละ 1 ครั้ง และซักซ้อมการปฏิบัติอย่างต่อเนื่องเพื่อเป็นผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงาน

4.5 ให้สถานีตำรวจจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงาน และอุปสรรค ปัญหา ข้อขัดข้องทุก 6 เดือน

อำนาจหน้าที่ของอาสาสมัครตำรวจบ้าน กฎหมายระเบียบรองรับดำเนินการ

1. ให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเรื่องอำนาจการจับกุมกรณีความผิดซึ่งหน้า ในฐานะราษฎรคนหนึ่ง
2. พระราชบัญญัติสงเคราะห์ผู้ประสบภัย เนื่องจากการช่วยเหลือราชการ การปฏิบัติงานของชาติ หรือการปฏิบัติหน้าที่ตามมนุษยธรรม

เกณฑ์การคัดเลือก/การปฏิบัติหน้าที่และการพัฒนาอาสาสมัครตำรวจบ้าน

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (2551: 25-26) ได้กำหนดเกณฑ์การคัดเลือกสมาชิก/การปฏิบัติหน้าที่และการพัฒนาอาสาสมัครตำรวจบ้าน ไว้ดังนี้

1. เกณฑ์การคัดเลือก
 - 1.1 เป็นผู้เต็มใจในการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยด้วยความบริสุทธิ์ใจ
 - 1.2 เป็นผู้มีความดีความชอบหรือถิ่นที่อยู่ประจำเขตพื้นที่สถานีตำรวจ

1.3 เป็นผู้มีสัญชาติไทย และมีอายุไม่ต่ำกว่า ๒๐ ปีบริบูรณ์ หรือชาวต่างชาติที่สมรสกับคนไทย และมีถิ่นที่อยู่อาศัยอันเป็นปกติในเขตพื้นที่สถานีตำรวจ

1.4 เป็นผู้ที่มีความประพฤติดี มีอาชีพมั่นคง

1.5 ไม่เป็นผู้บกพร่องในทางศีลธรรมอันดี หรือมีพฤติการณ์อันควรสงสัยว่าพัวพันเกี่ยวข้องกับการทำผิดกฎหมาย หรือมีอิทธิพลสร้างความเดือดร้อนแก่ประชาชนหรือก่อให้เกิดความเสียหายต่อสังคมส่วนรวม

1.6 ได้รับการรับรองจากบุคคลที่เชื่อถือได้หรือตำรวจรวม 3 คนว่าเป็นผู้มีความประพฤติเรียบร้อยและเชื่อถือได้

1.7 เป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ได้รับการยกย่องหรือเป็นที่นับถือของประชาชนในพื้นที่หมู่บ้าน/ชุมชน/ท้องถิ่น

1.8 สมัครงใจและมีความตั้งใจที่จะมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือชุมชน/ท้องถิ่น

2. การปฏิบัติหน้าที่และการพัฒนา

อาสาสมัครตำรวจบ้านที่ได้รับการแต่งตั้งอยู่ปฏิบัติหน้าที่ได้คราวละ 2 ปี โดยอาจได้รับการแต่งตั้งใหม่ได้อีก และพ้นจากหน้าที่ เมื่อ

2.1 ขาดคุณสมบัติอย่างหนึ่งอย่างใด ตามเกณฑ์การคัดเลือกที่ระบุไว้ในข้อ (1)

2.2 ลาออก

2.3 ครบกำหนดการอยู่ปฏิบัติหน้าที่

2.4 ตาย

2.5 หัวหน้าสถานีตำรวจมีคำสั่งซึ่งมีผลทำให้พ้นจากหน้าที่โดยให้ถือคะแนนเสียงข้างมากของ กต.ตร. สถานีตำรวจ

หลักการฝึกอบรมอาสาสมัครตำรวจบ้าน

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (2551: 29-30) ได้กำหนดหลักการฝึกอบรมอาสาสมัครตำรวจบ้าน ไว้ดังนี้

1. ให้สถานีตำรวจจัดทำแผนการฝึกอบรมบุคคลผู้สมัครใจเป็นอาสาสมัครตำรวจบ้านเข้ารับการฝึกอบรม ณ ศูนย์ฝึกอบรมหรือสถานที่ที่เหมาะสม ระยะเวลาการฝึกอบรม จำนวน 2 วัน หรือตามความเหมาะสม

2. ให้กองบังคับการตำรวจนครบาล/ตำรวจภูธรจังหวัดสนับสนุนวิทยากรจากหน่วยงาน

3. หัวข้อวิชา แบ่งออกเป็นภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ โดยเลือกวิชาให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ ได้แก่

3.1 ภาคทฤษฎี

3.1.1 การป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศและความไม่สงบเรียบร้อยในสังคม จำนวน 2 ชั่วโมง ได้แก่ ความสำคัญของปัญหาความไม่สงบเรียบร้อยในสังคม ปัญหามลพิษทางอากาศและการจัดการ ปัญหาอาชญากรรม และแนวทางการแก้ไขปัญหา เป็นต้น

3.1.2 การช่วยเหลือและสงเคราะห์ผู้ประสบภัย จำนวน 3 ชั่วโมง ได้แก่ หลักการสงเคราะห์ผู้ประสบภัย ระเบียบ หลักเกณฑ์การให้การช่วยเหลือและสงเคราะห์ผู้ประสบภัย เป็นต้น

3.1.3 ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายเบื้องต้น จำนวน 3 ชั่วโมง

3.1.4 ภาควิชาการตำรวจ วิชาทหาร การบรรเทาสาธารณภัยจำนวน 2 ชั่วโมง

3.1.5 ความรู้เกี่ยวกับการกู้ภัยเบื้องต้น จำนวน 2 ชั่วโมง ได้แก่ การค้นหาผู้ประสบภัยและช่วยชีวิต การช่วยเหลือผู้ประสบภัยจากสถานที่สูง เป็นต้น

3.1.6 ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดและผู้มีอิทธิพล จำนวน 2 ชั่วโมง ได้แก่ สถานการณ์เกี่ยวกับยาเสพติด ประเภทและพิษยาเสพติด มาตรการแก้ไขปัญหายาเสพติดมาตรการปราบปรามผู้มีอิทธิพล เป็นต้น

3.1.7 เทคนิคการสังเกตจดจำ จำนวน 2 ชั่วโมง

3.1.8 ความรู้ทั่วไป จำนวน 2 ชั่วโมง ได้แก่ การประสานการปฏิบัติและการแจ้งข้อมูลข่าวสารให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่ การให้บริการและอำนวยความสะดวก ด้านการจราจร การร่วมปฏิบัติกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ไกล่เกลี่ยกรณีข้อพิพาทเบื้องต้นในเขตพื้นที่ และการปฏิบัติตามนโยบายของหัวหน้าสถานีตำรวจที่มอบหมายให้ปฏิบัติ เป็นต้น

3.2 ภาคปฏิบัติ ได้แก่ ฝึกยุทธวิธีตำรวจ ฝึกตะบอง ทดสอบกำลังใจ (ไรต์ตัว, โคดหอย) การต่อสู้ป้องกันตัว เป็นต้น

การบริหารจัดการ การบังคับบัญชาอาสาสมัครตำรวจบ้าน

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (2551: 38) ได้กำหนดการบริหารจัดการ การบังคับบัญชาอาสาสมัครตำรวจบ้าน ไว้ดังนี้

1. ให้หัวหน้าสถานีตำรวจเป็นผู้บริหารงาน ควบคุม ปกครองบังคับบัญชาสมาชิก อาสาสมัคร และเชิญนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือ กต.ตร. สถานีตำรวจเป็นที่ปรึกษา
2. ให้หัวหน้าสถานีตำรวจพิจารณาขอบข่ายให้นายตำรวจระดับรองหัวหน้า สถานีตำรวจ ควบคุมกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ และออกแผนการปฏิบัติภายในพื้นที่ที่รับผิดชอบ
3. ให้สมาชิกอาสาสมัครพิจารณาคัดเลือกสมาชิกเป็นประธานและเลขานุการ
4. เมื่ออาสาสมัครคัดเลือกประธานและเลขานุการแล้ว ให้จัดทำคำสั่งระเบียบ สัตินิ หน้าที่และสายการบังคับบัญชา
5. กำหนดให้มีการประชุมเพื่อร่วมวางแผน กำหนดอำนาจหน้าที่ ระเบียบต่างๆ ที่ เกี่ยวข้องให้สมาชิกทราบ เดือนละ 1 ครั้ง
6. การปฏิบัติงานสมาชิกอาสาสมัครร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจให้ลงประจำวันใน การออกปฏิบัติงานทุกครั้ง และมอบหมายหน้าที่การปฏิบัติงานของสมาชิกอาสาสมัครให้ชัดเจน เพื่อใช้เป็นหลักฐานในการเรียกร้องสิทธิประโยชน์ของสมาชิกอาสาสมัคร กรณีประสบภัยได้รับ บาดเจ็บหรือเสียชีวิตจากการช่วยเหลือราชการ

สวัสดิการที่จะได้รับ

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (2551: 36) อาสาสมัครตำรวจบ้าน อาสาจราจร และ อาสาสมัครแนวร่วม

1. ข้าราชการตำรวจและสมาชิกอาสาสมัครอาจได้รับค่าตอบแทนการปฏิบัติงานจาก ทางราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือเอกชน แล้วแต่กรณี
2. มีสิทธิแต่งเครื่องแต่งกายและประดับเครื่องหมายอาสาสมัคร มีบัตรประจำตัว อาสาสมัคร
3. อนุมัติสำเร็จหลักสูตรการฝึกอบรมอาสาสมัครทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ
4. สิทธิประโยชน์กรณีประสบภัยจนได้รับบาดเจ็บหรือเสียชีวิตจากการช่วยเหลือ ราชการตามกฎหมาย ดังนี้

4.1 พระราชบัญญัติสงเคราะห์ผู้ประสบภัย เนื่องจากการช่วยเหลือราชการ การปฏิบัติงานของชาติ หรือการปฏิบัติหน้าที่ตามหน้าที่มนุษยธรรม พ.ศ.2543

4.2 ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วย การขอรับเงิน การพิจารณา และขยาย ระยะเวลาในการขอรับเงินสงเคราะห์เนื่องจากการช่วยเหลือราชการ การปฏิบัติงานของชาติ หรือ การปฏิบัติหน้าที่ตามหน้าที่มนุษยธรรม พ.ศ.2543

4.3 กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไขและอัตราในการจ่ายเงินสงเคราะห์และกำหนดลักษณะของความพิการทุพพลภาพขนาดหนัก จนเป็นอุปสรรคสำคัญยิ่งในการประกอบอาชีพ หรือในการดำรงชีพ พ.ศ. 2544

4.4 ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วย ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล ผู้ประสบภัย เนื่องจากช่วยเหลือราชการ การปฏิบัติงานของชาติ หรือการปฏิบัติตามหน้าที่ มนุษยธรรม พ.ศ. 2544

4.5 ระเบียบว่าด้วยการรักษาพยาบาล ตามกฎหมายว่าด้วยการสงเคราะห์ ผู้ประสบภัยเนื่องจากช่วยเหลือราชการ การปฏิบัติงานของชาติหรือการปฏิบัติตามหน้าที่ มนุษยธรรม พ.ศ. 2523

4.6 ระเบียบว่าด้วยการรักษาพยาบาล เงินช่วยเหลือค่าจัดการศพ ผู้ประสบภัย เนื่องจากช่วยเหลือราชการ การปฏิบัติงานของชาติหรือการปฏิบัติตามหน้าที่มนุษยธรรม พ.ศ. 2544

4.7 สมาชิกอาสาสมัครที่ปฏิบัติงานช่วยเหลือราชการตามที่ได้รับมอบหมาย เป็นคำสั่งของทางราชการ หรือช่วยเหลือบุคคลอื่นตามหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดหรือปฏิบัติตาม หน้าที่มนุษยธรรม ซึ่งพลเมืองพึงปฏิบัติในเมื่อการปฏิบัติการณ์นั้นไม่ขัดกับคำสั่ง โดยชอบของเจ้า พนักงานตำรวจได้รับบาดเจ็บหรือเสียชีวิตจะได้รับเงินสงเคราะห์และสิทธิประโยชน์อื่นตาม กฎหมายข้างต้น โดยสมาชิกอาสาสมัครตำรวจบ้านหรือทายาทสามารถยื่นเรื่องขอรับเงินช่วยเหลือ ต่อหัวหน้าสถานีตำรวจที่สมาชิกอาสาสมัครตำรวจบ้านนั้นสังกัดอยู่

บทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครตำรวจบ้าน เป็นไปตามระเบียบสำนักงานตำรวจ แห่งชาติว่าด้วยการส่งเสริมให้ประชาชน ชุมชน ท้องถิ่นและประชาชนมีส่วนร่วมในกิจการตำรวจ พ.ศ.2551 โดยขอบเขตการปฏิบัติหน้าที่ในรูปแบบการจัดแนวร่วมเชิงปฏิบัติการ เป็นการแสวงหา ความร่วมมือจากประชาชนให้เข้ามาร่วมปฏิบัติกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ในการป้องกันปราบปราม อาชญากรรม ยาเสพติด และอุบัติภัยต่างๆ รวมทั้งการตรวจตราของตำรวจสายตรวจ และด้าน บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ อาสาสมัครตำรวจบ้านมีบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบต่าง ๆ คือ เป็นผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงานตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เป็นผู้ช่วยเหลือเจ้า พนักงานตำรวจในการรักษาความสงบเรียบร้อย การบริการและอำนวยความสะดวกด้านการจราจร แจ้งเหตุด่วนเหตุร้าย ให้ข้อมูลอาชญากรรมต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ แจ้งเบาะแสคนร้ายคดีอาญาทั่วไป และคดียาเสพติด ร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจตั้งจุดตรวจ จุดสกัดในพื้นที่รับผิดชอบ ประสานงาน ระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจกับผู้นำชุมชนในหมู่บ้าน รวมทั้งเป็นเครือข่ายของฝ่ายเจ้าหน้าที่ตำรวจและ เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองในพื้นที่รับผิดชอบ เป็นต้น (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2551)

แนวคิดในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

อาชญากรรมเป็นพฤติกรรมเบี่ยงเบนอย่างหนึ่งของคนในสังคมอาชญากรรมเป็น การบ่อนทำลายศีลธรรม ความสงบเรียบร้อยและขวัญของประชาชน ความเสียหายหรือความ หวาดกลัวอันใหญ่หลวงในการดำเนินชีวิตและการประกอบอาชีพอย่างปกติสุข โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คดี อุกฉกรรจ์ เช่น การฆ่าคนโดยเจตนา การข่มขืนกระทำชำเรา การลักทรัพย์ การชิงทรัพย์ และการ ปล้นทรัพย์ อันเป็นอาชญากรรมพื้นฐานทั่วไป ดังนั้นเพื่อให้อาชญากรรมไม่เกิดขึ้นหรือควบคุม อาชญากรรมที่เกิดขึ้นให้อยู่ในระดับที่ไม่เป็นภัยอันตรายต่อความสงบสุขของประชาชน สังคม และ เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ จึงจำเป็นจะต้องหาแนวทางในการป้องกัน คือ ความพยายาม หรือการเตรียมการหรือการยับยั้งการกระทำความผิดมิให้เกิดขึ้น และการปราบปรามหรือควบคุม อาชญากรรม คือ การสืบสวน จับกุม การฟ้องร้อง และการพิจารณาคดี กิจกรรมเหล่านี้เป็นการ ยับยั้งควบคุมอาชญากรรม การดำเนินการป้องกันและควบคุมอาชญากรรมอาจแบ่งได้ 2 ภาคส่วน คือ ภาคประชาชนและภาครัฐ ภาคประชาชนนั้นจัดว่าเป็นการป้องกันอาชญากรรมอย่างไม่เป็น ทางการ ส่วนภาครัฐจัดว่าเป็นการป้องกันควบคุมอย่างเป็นทางการโดยเจ้าหน้าที่รัฐ ได้แก่ ตำรวจ อัยการ ศาล ราชทัณฑ์ และพนักงานคุมประพฤติ รวมทั้งทนายความด้วย ส่วนในภาคของ ประชาชนนั้นจัดว่าเป็นการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมอย่างไม่เป็นทางการ เป็นการให้ความ ร่วมมือกับรัฐหรือสนับสนุนนโยบายของรัฐให้การป้องกันอาชญากรรม เช่น เช่นการแจ้งข่าว อาชญากรรม การเป็นผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงานตำรวจในการออกตรวจรักษาความสงบเรียบร้อย ซึ่ง ถือว่าเป็นการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมของประชาชน (โรงเรียนนายร้อยตำรวจ, 2551: 2)

แนวคิดในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหา อาชญากรรมของสำนักงานตำรวจแห่งชาตินั้น สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้พยายาม นำรูปแบบ ต่างๆ มาปรับใช้ให้เหมาะกับสังคมไทยหลายรูปแบบ เพราะการควบคุมอาชญากรรมนั้นมี นักวิชาการที่มีชื่อเสียงหลายท่าน ได้ศึกษาค้นคว้าวิจัยไว้และเป็นที่ยอมรับของนานาประเทศหลาย วิธีการด้วยกัน รวมทั้งประเทศไทยของเราด้วย แนวคิดการควบคุมอาชญากรรมที่สำนักงานตำรวจ แห่งชาติ ได้นำมาปรับใช้ เช่น

การควบคุมอาชญากรรมโดยการบังคับใช้กฎหมาย

เป็นรูปแบบที่ถือว่างานป้องกันอาชญากรรม คืองานหลักของตำรวจและมีความสำคัญยิ่งต่อการสอบสวน ยุทธวิธีหลักของตำรวจในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมในรูปแบบนี้คือการตรวจท้องที่หรือการลาดตระเวนท้องที่ ซึ่งได้รับการขนานนามว่า เป็นกระดูกสันหลังของงานตรวจ สำหรับแนวคิดหลักของรูปแบบการป้องกันอาชญากรรมโดยการบังคับใช้กฎหมายพอสรุปได้ว่า การปรากฏตัวของเจ้าหน้าที่ตำรวจย่อมมีผลในการยับยั้งผู้ที่มีแนวโน้มในการก่ออาชญากรรม เพราะความเกรงกลัวการจับกุม แนวความคิดนี้เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจจึงต้องแต่งเครื่องแบบและรถวิทยุสายตรวจจึงควรมีลักษณะเด่นเห็นได้ง่ายเพื่อเป็นการข่มขวัญยับยั้งอาชญากร นอกจากนั้นการตรวจท้องที่โดยสม่ำเสมอต่อเนื่อง จะทำให้สมาชิกในชุมชนเกิดความรู้สึกว่ามีตำรวจอยู่ทั่วไปทุกแห่งหน ด้วยเหตุนี้รูปแบบการป้องกันอาชญากรรมโดยการบังคับใช้กฎหมาย การปรากฏตัวของเจ้าหน้าที่ตำรวจและการกระจายกำลังให้ครอบคลุมทั่วทั้งชุมชน จะช่วยป้องกันอาชญากรรมโดยลดช่องโอกาสผู้ที่ตั้งใจจะละเมิดกฎหมาย (กรมตำรวจ)

การควบคุมอาชญากรรมแบบชุมชนสัมพันธ์

การควบคุมอาชญากรรมแบบชุมชนสัมพันธ์ถือว่าอาชญากรรมเป็นปรากฏการณ์ถาวรตามลักษณะพื้นที่ บริเวณใดเกิดอาชญากรรมขึ้นบ่อยครั้งก็จะเกิดขึ้นซ้ำแล้วซ้ำอีก เพราะพื้นที่ที่มีอาชญากรรมสูงนั้นมีความแตกต่างจากพื้นที่ที่มีอาชญากรรมต่ำ ทั้งในภาวะกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม กล่าวคือ การขาดระเบียบของสังคมอันสืบเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงของชุมชน จึงนำมาซึ่งปัญหาอาชญากรรมและปัญหาอื่นๆ ดังนั้นหัวใจสำคัญของแนวความคิดนี้ก็คือการจัดสภาพทั่วไปไม่ว่าในระดับเมือง ชุมชน หรือละแวกบ้านในลักษณะเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ให้ง่ายต่อการควบคุม สังเกตตรวจตราโดยไม่ล่วงล้ำสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคล รวมทั้งมุ่งสนับสนุนส่งเสริมให้สมาชิกในชุมชนมีส่วนร่วมในการป้องกัน ชีวิต ร่างกายและทรัพย์สินของตนเองและของบุคคลอื่นให้ปลอดภัยจากอาชญากรรม อาจกล่าวได้ว่าเป็นการป้องกันอาชญากรรมให้ประชาชนเป็นแกนนำแต่ก็ยังไม่ได้มองข้ามบทบาทของตำรวจในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม

Peel (1829 อ้างใน ประเสริฐ รู้ทำนอง, 2544: 19) ได้กล่าวถึงกิจการตำรวจว่า การป้องกันอาชญากรรมเป็นเป้าประสงค์หลักของกิจการตำรวจ โดยมีหลักแนวคิดที่ว่าตำรวจและประชาชนเป็นเหมือนบุคคลเดียวกัน (The police are public the public are the police) ซึ่งในความ

ร่วมมือของตำรวจอังกฤษกับประชาชน ในข้อที่ 7 (peel s professional police principles) หลักการดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ความร่วมมือของประชาชนมีความสำคัญต่อการป้องกันอาชญากรรมของกิจการตำรวจ โดยทุก ๆ ที่ที่ตำรวจปรากฏตัวต้องมีวิธีการปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับประชาชน ต่อมาในปี ค.ศ.1950 จึงได้เกิดแนวคิดปฏิบัติเกี่ยวกับ “ตำรวจชุมชนสัมพันธ์” (Police Community Relation) และได้รับการพัฒนาขึ้นภายใต้ทฤษฎี ชุมชนสัมพันธ์ (President’s Crime Commission) โดยให้ความหมายว่า “โครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์” และเป็นความพยายามเต็มรูปแบบในระยะยาวเพื่อสร้างความคุ้นเคยระหว่างตำรวจกับชุมชน เพื่อมุ่งป้องกันปัญหาอาชญากรรมพื้นฐานของประชาชน หลังจากนั้นแนวคิดนี้ก็แพร่หลายไปทั่วทั้งในสหรัฐอเมริกา อังกฤษ ญี่ปุ่น และประเทศไทย

การควบคุมอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อม

เป็นวิธีที่มุ่งพิจารณาสภาพแวดล้อม โดยจัดสภาพแวดล้อมไม่ให้เอื้อต่อการละเมิดกฎหมาย ซึ่งสภาพแวดล้อมแบ่งเป็น 2 ทางคือ

1. สภาพแวดล้อมทางด้านรูปธรรม ได้แก่ การวางแผนผังเมืองและชุมชน การติดตั้งไฟฟ้าส่องสว่าง การออกแบบอาคาร การสลักหมายเลขบนทรัพย์สิน ความมั่นคงของประตูหน้าต่าง การใช้สัญญาณเตือนภัย
2. สภาพแวดล้อมทางด้านนามธรรม ได้แก่ การใช้มาตรการเพื่อนบ้านเตือนภัย มาตรการสายตรวจประชาชน

อย่างไรก็ตามสำหรับแนวความคิดการควบคุมอาชญากรรมทั้ง 3 รูปแบบ คือการควบคุมอาชญากรรมโดยการบังคับใช้กฎหมาย การควบคุมอาชญากรรมแบบชุมชนสัมพันธ์ การควบคุมอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อม ทั้งสามรูปแบบนี้ไม่สามารถใช้รูปแบบใดรูปแบบหนึ่งเพียงอย่างเดียวได้ สำนักงานตำรวจแห่งชาติจึงนำมาใช้ควบคู่กันไปหรือเรียกว่าแบบผสม

ความสำคัญของตำรวจชุมชนสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครตำรวจบ้าน

การที่ตำรวจกับประชาชนทำงานร่วมกัน โดยใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ย่อมสามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ ซึ่งเกี่ยวข้องกับอาชญากรรม ความรู้สึกลัวกลัวภัยอาชญากรรม ตลอดจนสภาพความไร้ระเบียบและความเสื่อมโทรมทางสังคมและทางกายภาพในชุมชนต่างๆ ได้ การที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวนี้หน่วยงานตำรวจจะต้องเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชนที่อยู่อาศัยในชุมชนนั้น ๆ โดยเปิดโอกาสให้เข้ามามีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นเสนอแนะ

ในการจัดลำดับความสำคัญเร่งด่วนของปัญหา และร่วมพัฒนาสภาพความเป็นอยู่โดยรวมของชุมชนซึ่งเท่ากับเป็นการเปลี่ยนปรัชญาในการทำงานจากเดิมที่ใช้มาตรการตั้งรับด้วยการไปถึงที่เกิดเหตุอย่างรวดเร็วเพื่อระงับเหตุ มาเป็นการให้มาตรการเชิงรุกที่เน้นการแก้ไขปัญหาในชุมชน

ดังนั้นการตำรวจชุมชน จึงต้องมีการเปลี่ยนปรัชญาและมุมมองในการคิดเกี่ยวกับภารกิจของหน่วยงานตำรวจ และมุ่งมั่นที่จะเปลี่ยนแปลงแนวทางการทำงานตามปรัชญา การตำรวจชุมชนอย่างแท้จริงโดยเน้นการกระจายการบริหารลงสู่ระดับชุมชนและถึงประชาชน โดยให้โอกาสแก่ประชาชนทุกคนได้เข้ามามีบทบาทในกระบวนการทำงานของตำรวจ (โรงเรียนนายร้อยตำรวจ, 2551: 35)

ตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เป็นตำรวจสายป้องกันปราบปราม มีหน้าที่ในการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของตำรวจ แสวงหาความร่วมมือจากประชาชนในทุกๆ ด้าน ขจัดภาพลักษณ์ไม่ดีของตำรวจ ดำเนินการตามโครงการต่างๆ เพื่อส่งเสริม สนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจการตำรวจ เช่น โครงการเกราะคุ้มภัยอาชญากรรม โครงการตำรวจชุมชน โครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม โครงการอาสาสมัครตำรวจบ้าน ดังนั้นตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อโครงการอาสาสมัครตำรวจบ้าน เพราะบุคคลที่จะมาเป็นอาสาสมัครตำรวจบ้านจะต้องเป็นผู้ที่มีภูมิลำเนาหรือที่อยู่ในเขตรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ตำรวจแต่ละท้องที่นั้น ๆ เจ้าหน้าที่ตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ผู้รับผิดชอบโครงการซึ่งมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อประชาชนในชุมชนจะได้รับความร่วมมือจากชุมชนในการจัดทำโครงการอาสาสมัครตำรวจบ้านได้ดีกล่าวเจ้าหน้าที่ตำรวจในสายงานอื่นๆ อันจะส่งผลให้การแสวงหาความร่วมมือจากประชาชนในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมผ่านโครงการอาสาสมัครตำรวจบ้านประสบความสำเร็จได้ดีกว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจในแผนกอื่นๆ

จากการศึกษารูปแบบการป้องกันอาชญากรรมแบบชุมชนสัมพันธ์ จะเห็นได้ว่าหัวใจสำคัญของรูปแบบนี้ก็คือ การให้ประชาชน ชุมชน มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา มีโอกาสวิเคราะห์ปัญหา ลำดับความสำคัญเร่งด่วนในการแก้ไขปัญหา โดยมีเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นผู้ ส่งเสริม สนับสนุน ในการดำเนินกิจกรรม และจากการศึกษาแนวคิดในการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรม ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่ผ่านมา สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้ยึดหลัก กฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายคือ (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2554)

1. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 มาตรา 87 บัญญัติไว้ มีแนวทางในการมีส่วนร่วมของประชาชน 3 ประการคือ รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ดังต่อไปนี้

1.1 ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น

1.2 ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจทางการเมือง การวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งการจัดทำบริการสาธารณะ

1.3 ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ ตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับ ในรูปแบบองค์กรทางวิชาชีพ หรือตามสาขาวิชาชีพ หรือรูปแบบอื่น

2. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554) ยุทธศาสตร์ 2 ยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและสังคมให้เป็นรากฐานที่มั่นคงของประเทศ ให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ด้วยการส่งเสริมการรวมตัวร่วมคิด ร่วมทำให้รูปแบบที่หลากหลาย และจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่องตามความพร้อมของชุมชน มีกระบวนการจัดองค์ความรู้และระบบการเรียนรู้ของชุมชนอย่างเป็นขั้นตอน มีกระบวนการพัฒนาต่อยอดให้เกิดประโยชน์แก่ชุมชนในการนำไปสู่การพึ่งตนเอง ร่วมทั้งการสร้างภูมิคุ้มกันให้ชุมชนมีความพร้อมในการเผชิญการเปลี่ยนแปลง

3. พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ.2545 มาตรา 3/1 การบริหารราชการตามพระราชบัญญัตินี้ต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สูงสุดของประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ ความมีประสิทธิภาพ ความคุ้มค่าในเชิงภารกิจแห่งรัฐ การลดขั้นตอนในการปฏิบัติงาน การลดภารกิจและยุบเลิกหน่วยงานที่ไม่จำเป็น การกระจายภารกิจและทรัพยากรให้แก่ท้องถิ่น การกระจายอำนาจตัดสินใจ การอำนวยความสะดวกและการตอบสนองความต้องการของประชาชน ทั้งนี้ โดยมีผู้รับผิดชอบต่อผลของงาน การจัดสรรงบประมาณ และการบรรจุและแต่งตั้งบุคคลเข้าดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติหน้าที่ต้องคำนึงถึงหลักการตามวรรคหนึ่ง ในการปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการต้องใช้วิธีการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งให้คำนึงถึงความรับผิดชอบของผู้ปฏิบัติงาน การมีส่วนร่วมของประชาชน การเปิดเผยข้อมูล การติดตามตรวจสอบและการประเมินผลการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ ตามความเหมาะสมของแต่ละภารกิจ

4. พระราชบัญญัติว่าด้วยหลักเกณฑ์และการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 หมวด 2 การบริหารราชการเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดของประชาชนตาม มาตรา 7 ได้บัญญัติไว้ว่า การบริหารราชการ เพื่อประโยชน์สูงสุดของประชาชน หมายถึง การปฏิบัติราชการที่มีเป้าหมาย เพื่อให้เกิดความผาสุกและความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน ความสงบ และความปลอดภัยของสังคมส่วนรวม ตลอดจนประโยชน์สูงสุดของประเทศ

5. แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2551-2554) ยุทธศาสตร์ที่ 2 ปรับปรุงรูปแบบการทำงานให้มีลักษณะเชิงบูรณาการ เกิดการแสวงหาความร่วมมือและสร้างเครือข่ายกับฝ่ายต่าง ๆ รวมทั้งเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม

6. พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2547 มาตรา 7 ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติส่งเสริมให้ท้องถิ่นและชุมชน มีส่วนร่วมในกิจการตำรวจเพื่อป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดทางอาญา รักษาความสงบเรียบร้อย และรักษาความปลอดภัยของประชาชนตามความเหมาะสม และความต้องการของแต่ละพื้นที่ทั้งนี้การดำเนินการมีส่วนร่วมให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ต.ช. กำหนด

7. ระเบียบ ก.ต.ช. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ และวิธีการส่งเสริมให้ท้องถิ่นและชุมชนมีส่วนร่วมในกิจการตำรวจ กำหนดว่า

ข้อ 5 ลักษณะของการมีส่วนร่วมในกิจการตำรวจได้แก่

5.1 การมีส่วนร่วมในการคิด ศึกษา และค้นคว้าหาสภาพและสาเหตุของปัญหาตลอดจนความต้องการของท้องถิ่นและชุมชน

5.2 การมีส่วนร่วมในการริเริ่มและการตัดสินใจกำหนดกิจกรรมเพื่อลดและแก้ไขปัญหของท้องถิ่นและชุมชน

5.3 การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ และหรือการให้ความร่วมมือในการปฏิบัติและหรือการสนับสนุนทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อใช้ในการปฏิบัติกิจกรรม เพื่อลดและแก้ไขปัญหของท้องถิ่นและชุมชน

5.4 การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและติดตามดำเนินกิจกรรม

5.5 การมีส่วนร่วมในการเสนอแนะและปรับปรุง

ข้อ 6 ท้องถิ่นและชุมชนสามารถมีส่วนร่วมในกิจการตำรวจด้านต่าง ๆ ดังนี้

6.1 ด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม

6.2 ด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยและรักษาความปลอดภัยของประชาชน

6.3 ด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

6.4 ด้านการจราจร

6.5 ด้านการดูแลสาธารณะสมบัติ

6.6 ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในท้องถิ่น

8. ระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ว่าด้วย การส่งเสริมให้ประชาชน ชุมชน ท้องถิ่นและองค์กรมีส่วนร่วมในกิจการตำรวจ พ.ศ.2551

แนวคิดในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหา อาชญากรรมของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้มีการพัฒนามาตามลำดับ โดยให้ความสำคัญถึงการแสวงหาความร่วมมือจากประชาชน ในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรม โดยเปิดโอกาสให้ประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมในการ คิด คัดสินใจ ลงมือปฏิบัติและประเมินผลการปฏิบัติในการแก้ไขปัญหา อาชญากรรม และดำเนินการทุกวิถีทางเพื่อให้ประชาชนได้เข้าใจถึงการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ ตำรวจ สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างตำรวจกับประชาชน ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ระหว่าง รัฐ (ตำรวจ) กับสังคม (ชุมชน) ในลักษณะของความร่วมมือ แนวทางนี้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เรียกว่าการปฏิบัติงานตามแผนชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ หรือที่รู้จักกันว่า ตำรวจชุดชุมชนและ มวลชนสัมพันธ์ โดยเริ่มต้นเมื่อปี พ.ศ.2531 และยังคงดำรงอยู่มาจนถึงปัจจุบัน ประกอบกับ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 เป็นรัฐธรรมนูญฉบับแรกที่วางหลักการ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการเข้ามามีส่วนร่วมกับกิจการของรัฐมากขึ้น สำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็น องค์การของรัฐที่จะต้องมีนโยบายในการบริหารให้สอดคล้องกับกฎหมาย จึงออกแผนแม่บท ระเบียบ คำสั่งต่าง ๆ ในการบริหารองค์กร ให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่นแผนแม่บท ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2540-2544) โดยมี แนวทางปฏิบัติด้านมวลชนสัมพันธ์กับประชาชน ปฏิบัติการเชิงรุกในการรักษาความปลอดภัยใน ชีวิตและทรัพย์สิน โดยมีจุดมุ่งหมายให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจการตำรวจมากขึ้น ระเบียบ คณะกรรมการตำรวจแห่งชาติ (ก.ต.ช.) ว่าด้วยหลักเกณฑ์ และวิธีการส่งเสริมให้ท้องถิ่น และชุมชนมีส่วนร่วมในการตำรวจ และที่สำคัญคือ ระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติว่าด้วยการ ส่งเสริมให้ประชาชนชุมชน ท้องถิ่นและองค์กรมีส่วนร่วมในกิจการตำรวจ พ.ศ. 2551 ซึ่งเป็นที่มา ของอาสาสมัครตำรวจบ้านในปัจจุบัน

แนวคิดและทฤษฎีการมีส่วนร่วม

ในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม แม้เป็นหน้าที่โดยตรงของเจ้าหน้าที่ตำรวจ แต่หากขาดความร่วมมือจากประชาชนแล้วก็ยากที่จะประสบความสำเร็จ ในการทำหน้าที่ ปกป้องคุ้มครองให้กับประชาชนให้ได้รับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ดังคำกล่าวของ พล ตำรวจเอก ณรงค์ มหานนท์ อดีตผู้บัญชาการตำรวจนครบาลซึ่งได้กล่าวไว้ว่า “ในการปฏิบัติหน้าที่ ของตำรวจนั้น แม้จะมีกำลังพลมากมาย มีอาวุธและเครื่องมือเครื่องใช้พร้อมมูลประการใดก็ตาม หากปราศจากความร่วมมือจากประชาชนแล้ว ความพยายามทั้งมวลของตำรวจก็แทบจะไร้ผล”

(ประเสริฐ ฐันทอง, 2544: 34) ดังนั้นการมีส่วนร่วมของประชาชน ชุมชน ในการป้องกันปราบปราม อาชญากรรม จึงมีความสำคัญต่อความสำเร็จในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจอย่างยิ่ง จาก การตรวจเอกสารและการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า มีผู้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมดังนี้

ความหมายของการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วม ถือได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการของการพัฒนาที่เสริมสร้าง ให้สมาชิกของกลุ่ม มีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา หาแนวทางแก้ไข วางแผนดำเนินงาน ตลอดจน ร่วมกันดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของกลุ่ม การมีส่วนร่วมจึงเป็นกระบวนการที่สมาชิกใน ชุมชนมีการกระทำซึ่งแสดงออกมาในลักษณะของ การดำเนินการร่วมกันและมีความต้องการที่จะ บรรลุเป้าหมายทางด้าน เศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ตลอดจนการตัดสินใจในกิจกรรมดำเนินการ เพื่อแก้ปัญหา หรือสนองความต้องการหรืออาจเป็นการดำเนินการร่วมกันในการเพิ่ม อำนาจการ ต่อรอง ทางการเมือง เศรษฐกิจ และการปรับปรุงสถานภาพทางสังคมของกลุ่ม ในการเพิ่มอำนาจ การต่อรองทางการเมือง เศรษฐกิจ เพื่อปรับปรุงสถานภาพทางชุมชนในสังคมต่อไป

นอกจากนี้ยังมีนักวิชาการที่มีชื่อเสียงอีกหลายท่าน ได้ให้ความหมายของการมี ส่วนร่วมไว้ ดังเช่น

ไพรัตน์ เตชะรินทร์ (2527: 6) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชน ว่าเป็นกระบวนการรัฐ การทำการส่งเสริม ชักนำ สนับสนุนและสร้างโอกาสให้ประชาชนในชุมชน ทั้งในรูปของบุคคล กลุ่มบุคคล ชมรม สมาคม มูลนิธิและองค์กรอาสาสมัครรูปแบบต่างๆ ให้เข้ามา มีส่วนร่วมในการดำเนินงานเรื่องใด เรื่องหนึ่งหรือหลายเรื่องร่วมกัน ให้บรรลุวัตถุประสงค์และ นโยบายการพัฒนาที่กำหนดไว้

ยุวัฒน์ วุฒิเมธี (2526: 26) ได้ให้ความหมาย และหลักการของการมีส่วนร่วมของ ประชาชน หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม การพิจารณาตัดสินใจ การร่วมปฏิบัติ และร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่างๆ อันมีผลกระทบกับตัวเอง

ทวีทอง หงษ์วิวัฒน์ (2527: 2) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมที่แท้จริงว่า การที่ ประชาชนหรือชุมชนพัฒนาขีดความสามารถของตนเองในการจัดการและควบคุมการใช้ กระจาย ทรัพยากรและปัจจัยการผลิตที่มีอยู่ในสังคม เพื่อประโยชน์ต่อการดำรงชีพทางเศรษฐกิจ สังคม ตาม ความจำเป็นอย่างสมศักดิ์ศรีในฐานะสมาชิกของสังคมและได้พัฒนาการรับรู้และภูมิปัญญา ซึ่ง แสดงออกในรูปของการตัดสินใจ การกำหนดชะตาชีวิตของตนเองอย่างเป็นตัวของตัวเอง

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ (2527: 183) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่าเป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับจิตใจและอารมณ์ ของบุคคลหนึ่งในสถานการณ์ของกลุ่ม ซึ่งผลของการเกี่ยวข้องดังกล่าวเป็นเหตุที่เร้าใจให้กระทำการให้บรรลุเป้าหมายของกลุ่มนั้น กับทั้งทำให้เกิดความรู้สึกร่วมรับผิดชอบกับกลุ่มดังกล่าวด้วย

อาภรณ์พันธ์ จันทรสว่าง (2528 อ้างใน ชูเกียรติ เปี่ยมศรี, 2543: 21) ได้อธิบายเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ว่า การมีส่วนร่วม (Participation) เป็นผลมาจากการเห็นพ้องต้องกันในเรื่องความต้องการและทิศทางของการเปลี่ยนแปลงและความเห็นพ้องต้องกันจะต้องมีมากจนเกิดความริเริ่มโครงการเพื่อการปฏิบัติ กล่าวคือ จะต้องเป็นความเห็นพ้องที่มีมากจนเกิดเป็นความคิดริเริ่มโครงการนั้น เหตุผลเบื้องต้นของการที่มีคนมาร่วมกันได้ ควรจะต้องมีการตระหนักว่าปฏิบัติการทั้งหมดหรือการกระทำทั้งหมดที่ทำได้โดยกลุ่มหรือทำในนามกลุ่มนั้น กระทำผ่านองค์การ (Organization) ดังนั้นองค์การจะต้องเป็นเสมือนตัวนำให้บรรลุถึงความเปลี่ยนแปลงได้

นรินทร์ชัย พัฒนพงศา (2523: 20) ได้ให้ความหมายของคำว่ามีส่วนร่วมออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. การมีส่วนร่วมโดยสมัครใจ คือ การให้ประชาชนเข้าเกี่ยวข้องกับกระบวนการตัดสินใจและกระบวนการดำเนินการของกลุ่มตลอดจนร่วมรับผลประโยชน์จากกลุ่ม
2. การที่จะให้ประชาชนมีทั้งสิทธิ์และหน้าที่ที่ความพยายามและความเป็นตัวเองเข้าดำเนินการควบคุมทรัพยากรและระเบียบในสถาบันต่าง ๆ

ปรีชา สาวม่วง (2553: 11) Community Leader Participation เป็นยุทธวิธีที่สำคัญยิ่งต่อความสำเร็จของการพัฒนาที่มุ่งพัฒนาคณะและส่งเสริมความเป็นธรรมในสังคม ดังนั้นในการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมที่จะเกิดขึ้นในชุมชนให้ได้ผลนั้นมีปัจจัยที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งคือการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนและคนในชุมชน ในการช่วยป้องกันและแก้ไขปัญหาคriminal ที่เกิดขึ้นเนื่องจากเป็นผู้ที่ใกล้ชิดและรู้ปัญหาของชุมชนได้ดีกว่าผู้อื่น

จากการศึกษาความหมายของการมีส่วนร่วมของนักวิชาการต่างๆ ดังกล่าวสรุปได้ว่าการมีส่วนร่วมนั้นนักวิชาการแต่ละคนอาจให้ความหมายที่แตกต่างกันทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์ของแต่ละคน แต่ที่มีความเห็นตรงกันเป็นส่วนใหญ่คือ การมีส่วนร่วมที่แท้จริงนั้นจะต้องมีพื้นฐาน 4 ประการคือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการลงมือทำ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ซึ่งเป็นการส่งเสริมชักนำ สนับสนุนและสร้างโอกาสให้ประชาชน ชุมชน กลุ่มคน ชุมชน สมาคม มูลนิธิ และองค์กรต่าง ๆ ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือหลายเรื่องรวมกัน ในการบรรลุวัตถุประสงค์และนโยบายในการพัฒนาที่กำหนดไว้

รูปแบบของการมีส่วนร่วม

รูปแบบของการมีส่วนร่วมของนักวิชาการต่าง ๆ พอสรุปได้ว่า รูปแบบการมีส่วนร่วมของกลุ่มคนในการดำเนินกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งนั้นมีความแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายๆ ด้าน เช่นผู้มีอำนาจในการจัดทำโครงการ บางโครงการอาจเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างแท้จริง บางโครงการอาจให้ประชาชนมีส่วนร่วมเพียงบางส่วน หรือประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมโดยทางตรงหรือทางอ้อม ซึ่งล้วนแต่เป็นรูปแบบของการมีส่วนร่วมเหมือนกัน เพียงแต่แตกต่างกันที่รูปแบบของการมีส่วนร่วม

ปรัชญา เวสารัชช์ (2528: 5) ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วมเป็นวิธีการนำไปสู่การพัฒนา และเป็นเป้าหมายของการพัฒนา ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการที่ขาดไม่ได้ในการบรรลุเป้าหมายของการพัฒนา ในขณะเดียวกันการมีส่วนร่วมเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ เพราะการมีส่วนร่วมเป็นการแสดงออกซึ่งเสรีภาพของประชาชน แบ่งออกเป็น 5 มิติ

1. การมีส่วนร่วมเป็นการประจันหน้า โดยถือว่าการมีส่วนร่วมสะท้อนลักษณะการแจกแจงแบ่งสรรอำนาจในการตัดสินใจที่ผดแผกไปจากเดิมเป็นการประจันหน้าระหว่างกลุ่มผลประโยชน์ กลุ่มสังคม กลุ่มชนชั้นต่างๆ เป็นการปะทะกัน (Confrontation) ระหว่างผลประโยชน์ของชาวชนบท กับผลประโยชน์ของคนในเมือง หรือเป็นการเผชิญหน้าระหว่างสมาชิกองค์การอาสาสมัคร กับหน่วยงานที่ตั้งขึ้นมั่นคงแล้วและไม่ยอมเปลี่ยนแปลง (Immobile Establishments) ซึ่งโดยทั่วไป หมายถึง หน่วยราชการ

2. การมีส่วนร่วมเป็นเรื่องของกลุ่มและขบวนการในการเข้าร่วม เป็นการวิเคราะห์โครงสร้าง วิธีการดำเนินการ ตลอดจนสภาพแวดล้อมของกลุ่มและขบวนการที่เกี่ยวข้องในการเข้าร่วม โดยเน้นองค์ประกอบสำคัญที่ก่อให้เกิดพลัง

3. การมีส่วนร่วมเป็นประสบการณ์เฉพาะบุคคล เป็นเรื่องของพฤติกรรมกลุ่ม แต่ขณะเดียวกันการตัดสินใจเข้าร่วมกลุ่มเป็นการตัดสินใจเฉพาะบุคคล เป็นการทำความเข้าใจแนวคิดสำคัญ เช่น “การตัดสินใจ” “ความสำนึกในชนชั้น” “การสร้างสำนึก” “การจูงใจ” และ “ความรู้สึกแปลกแยก” ทั้งนี้เพราะแนวคิดดังกล่าวเกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชน แต่ขณะเดียวกันก็เป็นเรื่องเฉพาะตัวบุคคล

4. การมีส่วนร่วมเป็นโครงการ (Programme or Project) ในวงราชการและองค์การระหว่างประเทศ การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง โครงการที่ถูกกำหนดขึ้นเพื่อส่งเสริมการพัฒนาเฉพาะด้าน และเป็นโครงการที่มุ่งเน้นให้ผู้ได้รับประโยชน์มีส่วนร่วมด้วยบาง

ระดับ เป็นการกำหนดจากเบื้องบน โครงการจะเกิดผลและการเข้าร่วมของกลุ่มเป้าหมายย่อมเกิดขึ้นได้

5. การมีส่วนร่วมเป็นนโยบาย การมีส่วนร่วมเป็นแกนกลางของนโยบายรัฐบาล แต่ในทางปฏิบัติผู้นำหรือผู้ปฏิบัติมิได้ดำเนินการให้เป็นไปตามนโยบาย ทั้งนี้ด้วยเหตุผลจากความกลัวหรือความไม่เชื่อว่าจะเกิดผล

ทวีทอง หงษ์วิวัฒน์ (2527: 188) ได้อธิบายถึงรูปแบบการมีส่วนร่วม โดยจำแนกออกเป็น 3 ประการ ตามลักษณะของการมีส่วนร่วมดังนี้

1. การที่ประชาชนมีส่วนร่วมโดยตรง (direct participation) โดยผ่านองค์กรจัดตั้งของประชาชน (inclusive organization) เช่นการรวมกลุ่มเยาวชนต่าง ๆ
2. การที่ประชาชนมีส่วนร่วมทางอ้อม (indirect participation) โดยผ่านองค์กรผู้แทนของประชาชน (representative organization) เช่นกรรมการของกลุ่ม กรรมการหมู่บ้าน
3. การมีประชาชนมีส่วนร่วมโดยเปิดโอกาสให้ (open participation) เช่นสถาบันหรือหน่วยงานที่เชิญชวนหรือเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมได้ตลอดเวลา

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม

จากการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครตำรวจบ้านมีผู้อธิบายถึงปัจจัยของการมีส่วนร่วมไว้ดังนี้

พัทธา สายหู (2529) ได้อธิบายถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนว่าการที่ประชาชนจะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมขึ้นอยู่กับ

1. ปัจจัยที่เป็นลักษณะของโครงการ เช่น เป็นโครงการที่ประชาชนต้องการ
2. ปัจจัยที่เป็นลักษณะของชาวบ้านเอง เช่น ความขยันขันแข็ง สามัคคี มีผู้นำดี
3. ปัจจัยที่มาจากทางราชการ เช่น ถือเป็นโครงการสำคัญ มีงบประมาณเหลือเฟือพอมีเจ้าหน้าที่วิชาการสนับสนุน
4. ปัจจัยที่เป็นส่วนประกอบ เช่น การคมนาคมสะดวก วัสดุพร้อม เศรษฐกิจของหมู่บ้านไม่ฝืดเคือง

ปรัชญา เวสารัชช์ (2528) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่ส่งให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมที่พัฒนาชนบทได้อย่างสอดคล้องว่า ปัจจัยสภาพแวดล้อมทั้งทางกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม การเมืองการปกครอง และความปลอดภัยมีผลต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม ส่วนปัจจัยหลักคั่นจากบุคคลอื่น โดยเฉพาะผู้นำ เช่นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งเป็นที่เคารพนับถือสามารถให้เกิดการเข้าร่วมของประชาชนโดยง่ายเช่นกัน ปัจจัยที่

เป็นรางวัลตอบแทนที่สำคัญเพราะเป็นผลประโยชน์ที่ชาวบ้านได้รับ เช่นค่าตอบแทนแรงงาน เงินปันผล เป็นต้น

ปัจจัยภายในตัวบุคคลนั้น นิรันดร์ จงวุฒิเวศน์ (2531 อ้างใน ทวีทอง หงษ์วิวัฒน์, 2527) ได้อธิบายถึงปัจจัยภายในว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน จะต้องเกิดจากปัจจัยภายในเป็นตัวหลักคนซึ่งจะเกิดขึ้นได้นั้นจะต้องเกิดจาก

1. เกิดความศรัทธาที่มีต่อความเชื่อถือบุคคลและสิ่งศักดิ์ ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การลงแขก การบำเพ็ญประโยชน์ที่ส่งผลต่อส่วนร่วม
2. ความเกรงใจที่มีต่อบุคคลที่เคารพนับถือหรือมีเกียรติยศ ตำแหน่ง ทำให้ประชาชนเกิดความเกรงใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมด้วย ทั้ง ๆ ที่ยังไม่มีศรัทธาหรือความเต็มใจ
3. อำนาจบังคับที่เกิดจากบุคคลที่มีอำนาจเหนือกว่า ทำให้ประชาชนถูกบังคับให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2531 อ้างใน เสาวนีย์ สีสองสม, 2541) ได้สรุปปัจจัยที่ทำให้ประชาชนจะเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบทมากขึ้นอยู่กับปัจจัยอย่างน้อย 2 ประการได้แก่

1. นโยบายหรือรูปแบบการพัฒนาของรัฐบาลกล่าวคือ การพัฒนาแบบเสรี (Free Development) และการพัฒนาแบบมีแผน (Planned Development) สนับสนุนประชาชนในชนบทให้เข้ามามีส่วนร่วมได้มากกว่าแบบบังคับ (Force Development)
2. โครงสร้างทางการเมืองและสังคมของชาวชนบท โครงสร้างดังกล่าวนี้มีส่วนสำคัญทำให้ประชาชนในชนบทเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรมากขึ้นแตกต่างกันเช่นโครงสร้างทางการเมืองในสังคมชนบทที่สนับสนุนการปกครองระบอบประชาธิปไตย ย่อมส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมากกว่าโครงสร้างที่ไม่ได้สนับสนุนระบอบประชาธิปไตย หรือโครงสร้างสังคมที่เป็นเจ้าขุนมูลนาย หรือโครงสร้างที่สนับสนุนความเชื่อในเรื่องกรรม ย่อมไม่เอื้ออำนวยให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม เป็นต้น

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น สามารถสรุปประเด็นแนวความคิดดังที่ Upphoff (1977) ได้อธิบายไว้ว่า การเข้าใจถึงกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน มีความสลับซับซ้อน ซึ่งจะต้องพิจารณาถึงบริบทของการมีส่วนร่วมด้วย ดังจะเห็นได้ว่าสภาพแวดล้อมและปัจจัยที่สำคัญ มีดังนี้ คือ

1. ลักษณะของโครงการ มีความสลับซับซ้อนมากน้อยเพียงใด ทรัพยากรที่จำเป็นต้องใช้ ซึ่งจะให้ประโยชน์แก่ผู้เข้าร่วมทั้งโดยตรงหรือโดยอ้อม และในระยะเวลาเพียงใด ดังนั้นลักษณะของโครงการจึงควรมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้

1.1 ผลต่อการเข้าร่วมเพื่อพิจารณาถึงความสลับซับซ้อนทางเทคโนโลยี จะต้องไม่มีความสลับซับซ้อนมากเกินไปความสามารถของประชาชน มีความเหมาะสมและนำไปใช้ โดยไม่มีความยุ่งยากหรือขั้นตอนมากเกินไป และเหมาะสมกับทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่น

1.2 ผลประโยชน์ตอบแทน จะต้องมีการประมาณที่ชัดเจน มีความเป็นไปได้สูง และมีความรวดเร็วของผลประโยชน์

1.3 การออกแบบโครงการ รูปแบบของโครงการ จะต้องมีความเกี่ยวพันหรือความเชื่อมโยงของโครงการที่ส่งผลถึงกัน โครงการจะต้องมีความยืดหยุ่น แสดงความสามารถเข้าถึงระบบการทำงานของประชาชนในโครงการนั้นได้

2. สภาพแวดล้อมในส่วนที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน

2.1 ปัจจัยทางกายภาพและชีวภาพ

2.2 ปัจจัยทางเศรษฐกิจ

2.3 ปัจจัยทางการเมือง

2.4 ปัจจัยทางสังคม

2.5 ปัจจัยทางวัฒนธรรม

2.6 ปัจจัยทางด้านประวัติศาสตร์

สรุปว่าปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมนั้น มีหลายปัจจัย ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมทั้งทางกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม การเมืองการปกครอง และความปลอดภัยซึ่งมีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นอย่างมาก ยิ่งกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของประชาชน เช่นงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจ จะมีความเสี่ยงต่อผู้ที่เข้ามีส่วนร่วมเป็นอย่างมาก ดังนั้นหากจะให้ประชาชน ชุมชน เข้าร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ จะต้องอาศัย คุณลักษณะของผู้เข้าร่วมที่ดีพอ แรงศรัทธา ทัศนคติที่ดีต่อเจ้าของกิจกรรม ความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ แต่อย่างไรก็ตาม ยังไม่สามารถสรุปได้ว่ามีปัจจัยอะไรบ้างที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมอย่างชัดเจนทั้งนี้คงขึ้นอยู่กับสถานการณ์ สภาพแวดล้อม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง ดังที่กล่าวมาข้างต้น

ขั้นตอนการมีส่วนร่วม

จากการศึกษาลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินกิจกรรมหรือโครงการต่างๆ พบว่า มีผู้ให้ความสนใจศึกษาเกี่ยวกับขั้นตอนของการมีส่วนร่วมพอสรุปได้ดังนี้

ไพรัตน์ เตชะรินทร์ (2527) ได้กล่าวถึงภาพรวมของขั้นตอนการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการพัฒนาว่าจะต้องมีส่วนร่วม ดังนี้

1. ร่วมศึกษาปัญหา สาเหตุของปัญหา และความต้องการของชุมชน
2. ร่วมคิดสร้างรูปแบบการพัฒนาเพื่อแก้ปัญหา และสนองความต้องการของชุมชน
3. ร่วมกำหนดทิศทาง แผนงาน โครงการหรือกิจกรรม
4. ร่วมตัดสินใจในการใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม
5. ร่วมจัดหรือปรับปรุงระบบบริหารการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพ
6. ร่วมลงทุนในกิจกรรม ตามขีดความสามารถของตนเอง
7. ร่วมปฏิบัติงานตามแผน โครงการและกิจกรรมที่วางไว้
8. ร่วมควบคุม ติดตาม ประเมินผล และซ่อมบำรุงรักษาผลที่เกิดจากกิจกรรม

ปรีชา เปี่ยมพงษ์สานต์ (2535) ได้อธิบายขั้นตอนการมีส่วนร่วมของประชาชนว่า

1. ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเพื่อกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาและเป้าหมายสูงสุด รวมทั้งมีโอกาสดำเนินการจัดทรัพยากรเพื่อบรรลุเป้าหมาย
2. ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนงาน การดำเนินโครงการและประเมินผลเราจะต้องถือว่าความร่วมมือเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาไปในแนวทางที่สนองความต้องการพื้นฐานของประชาชน

จากแนวคิดและคำอธิบายต่าง ๆ ข้างต้นทำให้พอสรุปเป็นหลักการของการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งควรประกอบด้วยกระบวนการดังนี้ คือ

1. การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา และร่วมในการตัดสินใจการมีส่วนร่วมในขั้นตอนนี้ถือว่าเป็นขั้นตอนที่สำคัญ เพราะว่าถ้าบุคคลในชุมชนยังไม่สามารถเข้าใจปัญหาและสาเหตุของปัญหาด้วยตัวของเขาเองแล้ว การจัดกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ ก็ไม่อาจจะเอื้อประโยชน์ต่อบุคคลในชุมชนนั้นได้ เพราะบุคคลในชุมชนนั้นจะขาดความเข้าใจและมองไม่เห็นความสำคัญของกิจกรรมนั้น สิ่งหนึ่งที่ผู้ให้ความรู้จะต้องยอมรับคือบุคคลในชุมชนซึ่งเป็นผู้อยู่กับปัญหาจะเป็นผู้ที่รู้จักปัญหาของตนเองดีที่สุด แต่เขาจะมองปัญหานั้นได้

ไม่ชัดเจน หรือเข้าไม่ถึงแก่นแท้ของปัญหาต่อเมื่อมีบุคลากรซึ่งมาช่วยวิเคราะห์ชี้แนะ เขาจึงมองเห็นสาเหตุของปัญหาของคนได้เด่นชัดขึ้น ดังนั้นบุคคลในชุมชนจึงต้องเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อเรียนรู้ปัญหา และวิเคราะห์ปัญหาคด้วยตนเอง รวมทั้งการตัดสินใจในการดำเนินกิจกรรมเพื่อจะได้นำไปสู่การหาแนวทางแก้ปัญหานั้น ๆ ต่อไป

2. การมีส่วนร่วมในการวางแผนและดำเนินกิจกรรม เมื่อบุคคลในชุมชนได้เรียนรู้ปัญหาของตนเองแล้ว ขั้นตอนต่อไปของการมีส่วนร่วมคือ จะต้องให้บุคคลได้เรียนรู้ การวางแผนและดำเนินกิจกรรม การแสวงหาแหล่งทรัพยากรหรือความช่วยเหลือเพื่อที่จะนำมาสนับสนุนกิจกรรมให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ นอกจากนี้บุคคลยังต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดทางเลือกในการแก้ปัญหาพร้อมกัน การแก้ปัญหาก็จะกระทำได้หลายวิธี แต่จะมีวิธีที่ดีที่สุดในเรื่องดังกล่าว ดังนั้นผู้ให้ความรู้ซึ่งอยู่ในฐานะที่มีประสบการณ์มากกว่าจะต้องเป็นผู้คอยให้คำแนะนำจนกระทั่งบุคคลสามารถตัดสินใจได้ว่าจะเลือกใช้วิธีใดในการแก้ปัญหาที่ตนเองและชุมชนกำลังเผชิญอยู่

3. การมีส่วนร่วมในการลงทุนและปฏิบัติงาน การมีส่วนร่วมในเรื่องดังกล่าวจะสร้างความรู้สึกร่วมเป็นเจ้าของให้เกิดขึ้นกับบุคคลและชุมชนได้เป็นอย่างดี นอกจากนั้นการปฏิบัติงานด้วยตนเองจะทำให้บุคคลและชุมชนได้เรียนรู้การดำเนินกิจกรรมอย่างใกล้ชิดเมื่อเห็นประโยชน์ก็จะสามารถดำเนินกิจกรรมนั้นด้วยตนเองพร้อมทั้งร่วมรับผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินกิจกรรมนั้นๆ ด้วย

4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล การประเมินผลด้วยตนเองจะทำให้บุคคลและชุมชนมีความตระหนักว่ากิจกรรมที่ตนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการมาทั้งหมดนั้นดีหรือไม่ดีเพียงไร และควรจะพิจารณาว่าจะดำเนินการต่อไปอย่างไร ทำให้บุคคลได้เรียนรู้และเห็นประโยชน์ของการดำเนินกิจกรรมร่วมกัน และจะส่งผลถึงการดำเนินกิจกรรมอย่างเดียวกันในอนาคตต่อไปให้ประสบความสำเร็จ และเป็นไปตามเป้าหมายที่ได้วางไว้มากขึ้นการมีส่วนร่วมของประชาชนดังที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น สอดคล้องกันพอจะสรุปขั้นตอนการมีส่วนร่วมตามความคิดเห็นของ Uphoff (1977) ซึ่งได้อธิบายไว้ 4 ขั้นตอน ดังนี้

4.1 การมีส่วนร่วมในการคิดค้นปัญหา และตัดสินใจในการดำเนินกิจกรรม เพื่อแก้ปัญหภายในชุมชน

4.2 การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ประกอบด้วย การสนับสนุนด้านทรัพยากรการบริหารและการประสานงาน

4.3 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ไม่ว่าจะเป็นประโยชน์ทางด้านวัตถุประสงค์และผลประโยชน์ทางด้านสังคม หรือผลประโยชน์ส่วนบุคคล

4.4 การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลกิจกรรม

นอ่าน วุฒิกรรมรักษา (2526: 16) ได้จำแนกการเข้ามามีส่วนออกเป็น 5 ขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นกำหนดความต้องการ
2. ขั้นวางแผนการดำเนินงาน
3. ขั้นตัดสินใจ
4. ขั้นดำเนินการ
5. ขั้นติดตามผล

เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง (2527 อ้างใน ปรีชา สาวม่ง, 2553: 14) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ 4 ขั้นตอนในการบริหารงานพัฒนาชุมชน ดังนี้

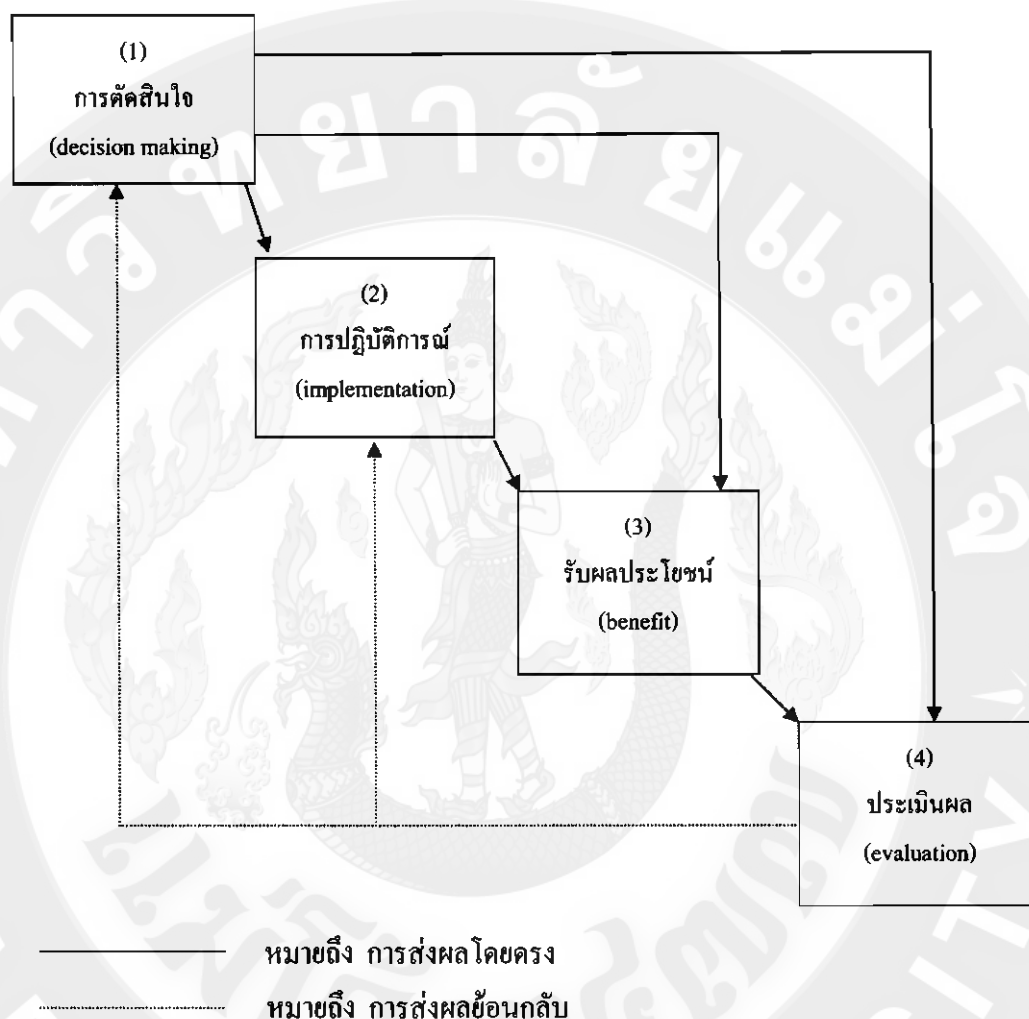
1. การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา
2. การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม
3. การมีส่วนร่วมในการลงทุนและปฏิบัติงาน
4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลงาน

Cohen and Upphoff (1977 อ้างใน ระวี อินจินดา, 2542: 18-19) ได้แบ่งขั้นตอนของการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (decision making) จะประกอบด้วย 3 ขั้น คือ การเริ่มตัดสินใจ ขั้นดำเนินการตัดสินใจ และขั้นดำเนินการตัดสินใจปฏิบัติการ
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (implementation) ประกอบด้วย การสนับสนุน ด้านทรัพยากร การบริหาร และการประสานงานขอความร่วมมือ
3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (benefit) ไม่ว่าจะเป็นประโยชน์ส่วนบุคคล ผลประโยชน์ทางด้านสังคม และผลประโยชน์ที่เป็นตัวเงินหรือด้านวัตถุ
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (evaluation) ซึ่งจะมีความสัมพันธ์โดยตรงกับการปฏิบัติการและการตัดสินใจ

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจ จะมีผลต่อการปฏิบัติการและจากการปฏิบัติการจึงส่งผลต่อเนื่องไปยังการรับผลประโยชน์และการประเมินผล ในขณะที่เกี่ยวกับการตัดสินใจจะมีผลโดยตรงต่อการรับผลประโยชน์และการประเมินผล และการประเมินผลจะมีความสัมพันธ์โดยตรงต่อการปฏิบัติการและการตัดสินใจ และการปฏิบัติการจะส่งผลย้อนกลับ

ยังการตัดสินใจด้วย ดังแสดงในภาพ 1

ภาพ 1 วงจรการมีส่วนร่วม

นำชัย ทนุผล (2529) ได้อธิบายถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนว่าประกอบด้วย ขั้นตอนต่างๆ ที่ครบกระบวนการดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการระบุปัญหาและสาเหตุของปัญหา ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุด เพราะถ้าประชาชนไม่มีบทบาทในการระบุปัญหาและความต้องการของเขาแล้วโครงการต่าง ๆ ที่วางออกมาก็จะไร้ประโยชน์ เพราะโครงการที่วางออกมามีได้สนองตอบความต้องการที่แท้จริงของประชาชน อีกทั้งประชาชนมองไม่เห็นความสำคัญของกิจกรรม และการ

ดำเนินกิจกรรมก็จะไม่ประสบความสำเร็จบรรลุเป้าหมายที่วางไว้

ดังนั้นการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในการระบุปัญหา วิเคราะห์ปัญหาด้วยตนเอง โครงการที่วางไว้ก็สามารถดำเนินการไปสู่เป้าหมายได้โดยง่ายเพราะประชาชนจะเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของโครงการ ซึ่งสามารถตอบสนองความต้องการหรือแก้ไขปัญหาก็พวกเขาเองได้

2. การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม เมื่อประชาชนได้มีส่วนเข้ามามีบทบาทในการระบุปัญหาแล้ว ขั้นตอนต่อไปคือ การร่วมกันวางโครงการดำเนินกิจกรรมเพื่อตอบสนองความต้องการหรือแก้ไขปัญหามาของพวกเข ด้วยตัวเอง อย่างไรก็ตามนักพัฒนาหรือผู้มีความรู้ในการวางแผน ควรมีส่วนเข้าไปร่วมในการวางแผนด้วย เพื่อคอยแนะนำให้ประชาชนในการวางแผน กำหนดทางเลือกในการแก้ไขปัญหามา แต่มิใช่นักพัฒนาเหล่านี้จะเป็นผู้วางแผนกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหามาเสียเอง เพราะผลเสียที่จะเกิดตามมามีคือ ประชาชนจะไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ในโอกาสต่อ ๆ ไป การที่ประชาชนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ร่วมแรงร่วมใจในการตัดสินใจหาแนวทางในการแก้ไขปัญหามาและแนวทางในการดำเนินกิจกรรมนั้น จะมีผลทำให้พวกเขามาเหล่านี้มีความรู้สึกเป็นเจ้าของกิจกรรมนั้น และจะนำมาซึ่งความร่วมมือร่วมใจกันดำเนินกิจกรรมที่วางไว้

3. การมีส่วนร่วมในการลงทุนในการปฏิบัติงาน ดังที่กล่าวมาแล้วว่าเมื่อประชาชนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของในกิจกรรมแล้ว ผลที่ตามมาก็คือ การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมที่วางไว้ นอกจากนั้นแล้วนักพัฒนาควรจะกระตุ้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ในการลงทุนในรูปของทรัพยากรธรรมชาติที่ประชาชนมีอยู่ตามกำลังความสามารถของประชาชน แทนที่จะใช้ทรัพยากรหรือปัจจัยจากภายนอกของชุมชนเสียทั้งหมด การดำเนินกิจกรรมร่วมกันนี้ จะเป็นการเสริมสร้างให้ประชาชนรู้จักการทำงานร่วมกัน

4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล การมีส่วนร่วมของประชาชนในขั้นนี้ จะทำให้ประชาชนได้มีการประเมินว่าผลงานที่ตัวเองได้ดำเนินไปนั้น ได้รับผลดีหรือได้รับประโยชน์มากน้อยเพียงใด และอุปสรรคต่าง ๆ ที่ได้รับการดำเนินงานนั้นมีอะไรบ้าง การที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการประเมินผลนี้จะทำให้ประชาชนรู้แจ้งเห็นจริงว่า กิจกรรมที่พวกเขาทำไปนั้น ดีหรือไม่คืออย่างไร ซึ่งพวกเขาจะนำไปวางแผนแนวทางแก้ไขในโอกาสต่อไปได้

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับ ขั้นตอนของการมีส่วนร่วมของ ประชาชน ชุมชน ในการดำเนินกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งนั้น จะต้องเกิดจากการร่วมแรงร่วมใจกัน อย่างมีเป้าหมาย มีความรู้สึกเป็นเจ้าของกิจกรรม เห็นความสำคัญของกิจกรรม และมีขั้นตอนในการมีส่วนร่วมอย่างเป็นระบบ เพราะกิจกรรมทุกอย่างย่อมมีการเริ่มต้นและสิ้นสุด แต่หากจะให้กิจกรรมที่ทำนั้นสำเร็จตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จะต้องมีการวางแผน

และจัดการอย่างเป็นขั้นตอน โดยเฉพาะองค์การสมัยใหม่ไม่ว่าจะเป็นองค์การภาครัฐหรือองค์การภาคเอกชนต่างก็ให้ความสำคัญกับการกำหนดยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ และแผนในการทำงาน และให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในองค์การ แต่การมีส่วนร่วมที่แท้จริงนั้นย่อมมีขั้นตอนในการมีส่วนร่วม ซึ่งมีนักวิชาการที่มีชื่อเสียงหลายท่าน ได้ทำการศึกษาและอธิบายไว้พอจะสรุปได้ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการคิดค้นปัญหา และตัดสินใจในการดำเนินกิจกรรมเพื่อแก้ปัญหาภายในชุมชน
 2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ประกอบด้วย การสนับสนุนด้านทรัพยากรการบริหารและการประสานงาน
 3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ไม่ว่าจะเป็นประโยชน์ทางด้านวัตถุ ประสงค์และผลประโยชน์ทางด้านสังคม หรือผลประโยชน์ส่วนบุคคล
 4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลกิจกรรม
- ขั้นตอนของการมีส่วนร่วมที่กล่าวมาจะมีความสัมพันธ์กันอย่างไรมีระบบ กล่าวคือ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจ จะมีผลต่อการปฏิบัติการและจากการปฏิบัติการจึงส่งผลต่อเนื่องไปยังการรับผลประโยชน์และการประเมินผล ในขณะเดียวกันการตัดสินใจจะมีผลโดยตรงต่อการรับผลประโยชน์และการประเมินผล และการประเมินผลจะมีความสัมพันธ์โดยตรงต่อการปฏิบัติการและการตัดสินใจ และการปฏิบัติการจะส่งผลย้อนกลับไป

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาค้นคว้าวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวิจัย การมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของสมาชิกอาสาสมัครตำรวจบ้าน ดังนี้

ปรีชญา คงสกุล (2539) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการหมู่บ้านฝ่ายกิจการป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อยต่อการป้องกันอาชญากรรมศึกษาเฉพาะกรณี อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี ผลการศึกษาวิจัยพบว่า ลักษณะพื้นฐานของประชากรตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุในช่วง 20 – 40 ปี ร้อยละ 60.5 มีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษา ร้อยละ 90.7 มีอาชีพเกษตรกร ร้อยละ 58.1 มีรายได้ต่อปี ตั้งแต่ 10,000 บาทขึ้นไป ร้อยละ 57.0 ระยะเวลาการเป็นกรรมการหมู่บ้าน ในช่วง 3-4 ปี ร้อยละ 57.0 มีความเชื่อถือศรัทธาในเจ้าหน้าที่ตำรวจอยู่ในระดับพอใช้ ร้อยละ 59.3 และมีความปลอดภัยในการให้ข่าวสารโดยไม่เคยปองร้ายอยู่ในระดับสูง ร้อยละ 91.0

สำหรับการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมของคณะกรรมการหมู่บ้านฝ่ายกิจกรรมป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อยในเขตอำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานีในภาพรวมส่วนใหญ่อยู่ในระดับน้อย ร้อยละ 54.7 และเมื่อแยกเป็นรายด้านของการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมมี 3 ด้าน คือ ด้านการร่วมมือในการป้องกันอาชญากรรมส่วนใหญ่อยู่ในระดับน้อย ร้อยละ 64.0 ด้านการเสนอปัญหาส่วนใหญ่อยู่ในระดับน้อย ร้อยละ 84.9 และด้านริเริ่มสำรวจและเสนอแนะวิธีการแก้ปัญหาส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ร้อยละ 51.2 ลักษณะพื้นฐานของคณะกรรมการหมู่บ้านฝ่ายกิจการป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อย ได้แก่ ระดับระยะเวลาการเป็นกรรมการมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมของคณะกรรมการหมู่บ้านฝ่ายกิจการป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อย จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ลักษณะพื้นฐานของคณะกรรมการหมู่บ้านฝ่ายกิจการป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อย ได้แก่ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ การมีความเชื่อถือศรัทธาเจ้าหน้าที่ตำรวจ และความปลอดภัยในการให้ข่าวสารไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมของคณะกรรมการหมู่บ้านฝ่ายกิจการป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อย จึงเป็นการปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

สุเมธ พิมพะ (2542) ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม กรณีศึกษา ตำรวจบ้าน อำเภอธวัชบุรี จังหวัดสระแก้ว มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสำคัญของการจัดตั้งตำรวจบ้านอำเภอธวัชบุรี จังหวัดสระแก้ว กับการมีส่วนร่วมของชุมชนจากตำรวจบ้านในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมในท้องถิ่น ผู้ศึกษาได้ศึกษาข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องกับตำรวจบ้าน ได้แก่ เจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจภูธรอำเภอธวัชบุรีและสมาชิกตำรวจบ้าน อำเภอธวัชบุรี จังหวัดสระแก้ว ผลการศึกษาพบว่า ตำรวจบ้านหรือตำรวจอาสาสมัครป้องกันหมู่บ้าน มีความสำคัญในการช่วยเหลือหน่วยราชการ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ตำรวจในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมในท้องถิ่นได้อย่างดี สามารถลดอาชญากรรมในท้องถิ่นได้อย่างดี สามารถลดอาชญากรรมในท้องถิ่นได้ทำให้ปัญหาอาชญากรรมลดลงประชาชนสามารถมีส่วนร่วมปฏิบัติหน้าที่สายตรวจร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจด้วยความเต็มใจและเป็นผู้เสียสละต่อทางราชการเป็นอย่างดี ทำให้ประชาชนและเจ้าหน้าที่ของรัฐมีทัศนคติที่ดีต่อกันร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติการและติดตามประเมินผล ประชาชนเชื่อว่าโครงการตำรวจบ้านสามารถป้องกันตนเองและคุ้มครองผู้อื่นให้ปลอดภัยจากอาชญากรรมในท้องถิ่นได้ สามารถพึ่งตนเองและมีความสามัคคีในชุมชน ฐานะทางเศรษฐกิจดีขึ้น ประชาชนมีความต้องการให้โครงการตำรวจบ้านต่อไป

กิตติพงษ์ เพ็ชรภูมิ (2543) ศึกษาเรื่อง ปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจอาสาสมัครประจำหมู่บ้านในตำบลสุเทพ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อ

ศึกษาโครงการตำราวจาสาสมัครประจำหมู่บ้าน ปัญหาและสาเหตุของปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่ของตำราวจาสาสมัครประจำหมู่บ้าน ผลการศึกษาพบว่า การปฏิบัติหน้าที่ของตำราวจาสาสมัครประจำหมู่บ้านไม่มีสิ่งใดที่เป็นอุปสรรคในการดำเนินงานจนถึงขั้นก่อปัญหาทั้งในด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม การป้องกันและปราบปรามยาเสพติด การบริการให้ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การบรรเทาสาธารณภัย และการให้บริการอำนวยความสะดวกทั่วไป โดยประชาชนส่วนใหญ่มีความเห็นว่าตำราวจาสาสมัครฯ มีการปฏิบัติหน้าที่ได้เป็นอย่างดีในทุก ๆ ด้าน ขณะเดียวกันพบว่า ประชาชนยังมีส่วนร่วมในการปฏิบัติหน้าที่ของตำราวจาสาสมัครประจำหมู่บ้าน ทั้งในการพิจารณาปัญหาที่เกิดขึ้น การค้นหาสาเหตุของปัญหา การพิจารณาแนวทางและวิธีการแก้ปัญหา และการดำเนินกิจกรรมเพื่อแก้ปัญหาภายในหมู่บ้าน

อำพลวัฑฒ์ แสงเรือง (2548) ศึกษาเรื่อง การประเมินโครงการตำราวจาบ้าน มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความพึงพอใจของประชาชนและนักท่องเที่ยงที่มีต่อโครงการตำราวจาบ้าน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า คือ ประชาชน ผู้ที่เกี่ยวข้อง ผู้ประกอบการ นักท่องเที่ยงและตำราวจาบ้าน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 384 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ผลการวิจัยพบว่า สภาวะแวดล้อมของโครงการตำราวจาบ้านที่ประชาชน ผู้ที่เกี่ยวข้อง ผู้ประกอบการ นักท่องเที่ยง และตำราวจาบ้านพึงพอใจมากที่สุดคือเป็นโครงการที่ช่วยแก้ปัญหาและเสริมสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินให้กับนักท่องเที่ยงและประชาชน รองลงมาคือเป็นโครงการที่เสริมจุดแข็งด้านการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินให้กับนักท่องเที่ยงและประชาชนและเป็นโครงการที่มีประชาชนเข้าร่วม ปัจจัยเบื้องต้นที่ประชาชน ผู้ที่เกี่ยวข้อง ผู้ประกอบการ นักท่องเที่ยง และตำราวจาบ้านพึงพอใจมากที่สุดคือ มุ่งองค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ตรับผิดชอบดำเนินโครงการ รองลงมาคือมีงบประมาณการดำเนินงาน และมีจำนวนตำราวจาบ้านปฏิบัติงาน กระบวนการดำเนินงานของโครงการตำราวจาบ้านคือ มีการวางแผนและขั้นตอนการดำเนินงาน รองลงมาคือมีตำราวจาบ้านดูแลความเรียบร้อยภายในชุมชน และมีการติดต่อตำราวจาบ้าน

ผลผลิตของโครงการตำราวจาบ้านคือได้รับการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินจากตำราวจาบ้าน รองลงมาคือได้รับความมั่นใจในความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินและได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติหน้าที่ของตำราวจาบ้าน โครงการตำราวจาบ้านมีปัญหาด้านจำนวนบุคลากรและด้านปฏิบัติงาน อุปสรรคโครงการตำราวจาบ้านคือไม่มีความร่วมมือของหน่วยงานต่างๆ รองลงมาคือตำราวจาบ้านมีน้อยเกินไป และตำราวจาบ้านไม่ค่อยให้ความสนใจชาวบ้าน จุดแข็งของโครงการตำราวจาบ้าน คือ ช่วยรักษาความปลอดภัยให้ประชาชน รองลงมาคือ อยากให้มีโครงการนี้ต่อไป และทำให้ประชาชนมั่นใจในความปลอดภัยจุดอ่อนของโครงการตำราวจาบ้านคือ ขาดการ

ประชาสัมพันธ รongลงมาคือตำรวบ้านปฏิบัติหน้าที่ไม่เคร่งครัดเท่าที่ควร และตำรวบ้านมีจำนวนน้อย และแนวทางการปรับปรุงโครงการตำรวบ้านคือ ควรมีการจัดอบรมตำรวบ้าน รongลงมาคือตำรวบ้านควรมีความตั้งใจในการทำงานมากกว่านี้ และควรมีการดูแลชาวบ้านเป็นพิเศษมากกว่านี้

อำพล เพ็ญจันทร์ (2549) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมของชุมชนในเขตพื้นที่อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมของชุมชนในเขตอำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ และเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมภายในชุมชนของกำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกตำรวบ้าน อาสาสมัครและสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม ผลการศึกษาพบว่า กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกตำรวบ้าน และ สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมป้องกันอาชญากรรม มีส่วนร่วมในการควบคุมให้ประชาชนปฏิบัติตามกฎจราจร และช่วยเหลือเมื่อมีภัยพิบัติเช่นเพลิงไหม้ แผ่นดินไหว น้ำท่วม อาสาสมัครมีส่วนร่วมในการสร้างความเข้าใจอันดีกับประชาชน และดูแลความสงบเรียบร้อยภายในชุมชน เช่น การทะเลาะเบาะแว้ง การทำร้ายร่างกาย ซึ่งกันและกัน สมาชิกตำรวบ้านมีส่วนร่วมในการให้ความปลอดภัยแก่ประชาชน และช่วยเหลือเมื่อมีภัยพิบัติเช่นเพลิงไหม้ แผ่นดินไหว น้ำท่วม และสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมมีส่วนร่วมในการควบคุมให้ประชาชนปฏิบัติตามกฎจราจร และดูแลความสงบเรียบร้อยในช่วงเทศกาล เช่น ลอยกระทง สงกรานต์

พัชรพงษ์ อัครเมธากุล (2551) ศึกษาเรื่อง ความร่วมมือของชุมชนในโครงการตำรวบ้านต่อต้านป้องกันปราบปรามอาชญากรรม อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาลักษณะและความร่วมมือของชุมชนต่อต้านป้องกันปราบปรามอาชญากรรมในพื้นที่อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ และ 2) เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของตำรวบ้าน ผลการศึกษาพบว่า การให้ความร่วมมือของชุมชนต่อต้านป้องกันปราบปรามอาชญากรรม อยู่ในระดับมาก ซึ่งส่วนใหญ่ตำรวบ้านจะให้ความร่วมมือในด้านการแจ้งข่าวการกระทำผิดที่เกิดขึ้นในชุมชนให้แก่เจ้าหน้าที่ตำรวจ สอดส่องดูแลพฤติกรรมของผู้กระทำความผิด ผู้มีอิทธิพล ตรวจตราความปลอดภัยในชุมชน งานเทศบาลของชุมชน นอกจากนี้ยังได้ร่วมดำเนินการกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการปราบปราม จับกุมผู้เสพ ผู้ค้า ผู้จำหน่ายยาเสพติดในชุมชน ผู้ค้าไม้เถื่อน ผู้ลักลอบตัดไม้ทำลายป่า เป็นต้น

ปัจจัยที่มีผลต่อความร่วมมือของชุมชนต่อต้านป้องกันปราบปรามอาชญากรรมในได้แก่ การรู้จักหรือคุ้นเคยกับผู้กระทำความผิด การที่ผู้กระทำความผิดเป็นผู้มีอิทธิพล การชักจูงหรือห้ามปรามจากญาติพี่น้อง เพื่อนฝูง หรือบุคคลทั่วไป ถึงอันตรายจากการปฏิบัติงาน การได้รับการร้องขอจากตำรวจ การที่อาจได้รับอันตรายในการให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ เป็นต้น

ปัญหาและอุปสรรคที่มีผลต่อการให้ความร่วมมือในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ได้แก่ ตำรวจบ้านขาดทักษะ ความชำนาญในการปฏิบัติงาน ปฏิบัติงานไม่เคร่งครัด ขาดการประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ขาดงบประมาณ และขาดอุปกรณ์ในการทำงาน เป็นต้น

ไชยยศ เหมะรัชตะ และคณะ (2526) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพความร่วมมือของชุมชนในการควบคุมอาชญากรรมในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ความร่วมมือของประชาชนในชุมชนมีน้อย ไม่เพียงพอต่อการแก้ไขปัญหาอาชญากรรม สาเหตุที่น่าจะเนื่องมาจาก ประการที่หนึ่งคือ ปัญหาทางเศรษฐกิจ คนที่มีรายได้น้อยจะมีปัญหาในการป้องกันอาชญากรรม ประการที่สองคือ ความไม่ศรัทธาต่อเจ้าหน้าที่และไม่ศรัทธาต่อระบบราชการ เนื่องจากความไม่มีประสิทธิภาพ ความไม่สุจริตในการปฏิบัติงาน และความทารุณโหดร้ายของเจ้าหน้าที่เอง ประการที่สาม ประชาชนกลัวว่าจะไม่ปลอดภัยแก่ตนเองในเรื่องการให้ความร่วมมือแก่เจ้าหน้าที่ ประการที่สี่ เป็นนิสัยของคนไทยโดยทั่วไปที่ไม่เอาเป็นธุระต่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง ประการที่ห้า ซึ่งถือเป็นเรื่องสำคัญ คือ การขาดความรู้จักมักคุ้นระหว่างตำรวจกับประชาชน

ณรงค์ บำรุงรัตน์ (2535) ได้ศึกษาเรื่อง การจัดสายตรวจกับการป้องกันอาชญากรรม: ศึกษาเฉพาะเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีจุดประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของตำรวจสายตรวจในการป้องกันและลดอาชญากรรม ผลการศึกษาพบว่าเจ้าหน้าที่สายตรวจให้ความคุ้มครองด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินยังไม่เพียงพอต่อการกิจและความรับผิดชอบ ทั้งนี้เพราะปริมาณสายตรวจมีไม่เพียงพอ สาเหตุจากกำลังตำรวจต้องไปประจำหน่วยงานและการเฝ้าสถานที่สำคัญต่างๆ และผลการศึกษาพบว่า ไม่ว่าแผนการดำเนินงานของตำรวจเป็นเช่นไร แต่หากยังไม่มีอุปสรรคเกี่ยวกับการขาดแคลนกำลังพล วัสดุอุปกรณ์ และงบประมาณอย่างจำกัด ก็จะทำให้การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมไม่ได้ผลเท่าที่ควร นอกจากนั้นยังต้องเพิ่มการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจร่วมด้วย

มานิตย์ จันทรจำเริญ (2530) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมในเขตรับผิดชอบของสถานีตำรวจนครบาลห้วยขวาง พบว่า หัวหน้าครัวเรือนที่เป็นเพศชาย มีรายได้เกิน 12,000 บาท ต่อเดือนและมีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนเกินกว่า 10 ปี จะมีระดับศักยภาพในการมีส่วนร่วมสูง ในกิจกรรมหลักที่เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ได้แก่ โครงการเยาวชนสัมพันธ์ โครงการจักรยานยนต์รับจ้าง โครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมและโครงการเพื่อนบ้านเตือนภัย ปรากฏว่าผู้ที่อาศัยในชุมชนแฟลตและชุมชนตลาดที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา และมีรายได้ของหัวหน้าครัวเรือนไม่เกิน 4,000 บาทต่อเดือน จะมีส่วนร่วมมากกว่า และพบว่าประชาชนที่มีภาพลักษณ์ต่อตำรวจในทางบวก จะมีระดับศักยภาพและมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมสูงกว่า ทั้งใน

กิจกรรมหลักและกิจกรรมทั่วไป ซึ่งได้แก่ การประพุดิเป็นพลเมืองดี ช่วยเหลือตำรวจเมื่อมี อาชญากรรม

จากการตรวจเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ปัจจัยส่วนบุคคลประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับ การศึกษา สถานภาพการสมรส อาชีพ รายได้ ปัจจัยด้านทัศนคติ ประกอบด้วย ทัศนคติที่มีต่อ สถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ การมีจิตอาสา ปัจจัยด้านความรู้และประสบการณ์ ประกอบด้วย ความรู้ในการเป็นอาสาสมัครตำรวจบ้าน ประสบการณ์การฝึกอบรมที่เกี่ยวกับการป้องกัน ปราบปรามอาชญากรรม พบว่า

เพศ

จากการศึกษาของ มานิตย์ จันทรจำเริญ (2530) เรื่อง การมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ในเขตรับผิดชอบของสถานีตำรวจนครบาล ห้วยขวาง เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร พบว่าเพศที่ต่างกันมีศักยภาพในการป้องกันปราบปราม อาชญากรรมต่างกันโดยประชาชนเพศชายมีศักยภาพในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมสูงกว่า เพศหญิง จากการศึกษาของ ปรีชา สาวม่วง (2553) เรื่อง การมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรม ของผู้นำชุมชนกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตอำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน พบว่าผู้นำชุมชนที่มีส่วนร่วม ในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมส่วนใหญ่เป็นเพศชาย รองลงมาคือเพศหญิง ผู้นำชุมชนมี ความเห็นต่อการปฏิบัติหน้าที่เมื่อพบการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมโดยส่วนใหญ่ระบุว่า เป็นหน้าที่ส่วนหนึ่งที่จะต้องให้ความช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ตำรวจในการป้องกันและปราบปราม อาชญากรรม และจากการศึกษาของ ไพรัชล ตันอุค (2552) เรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้นำและ ประชาชนในการพัฒนาชุมชนเข้มแข็งเมืองน่านอยู่ : กรณีศึกษาเทศบาลเมืองแกนพัฒนา อำเภอแม่ แดง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า เพศชายได้รับความคาดหวังจากครอบครัว ชุมชน สังคม ให้มีบทบาท ในการตัดสินใจการกำหนดแผน นโยบายในการพัฒนาชุมชน มากกว่าเพศหญิงที่มีบทบาทในการ สนับสนุนกิจกรรมเรื่องของสิ่งอำนวยความสะดวก อาหาร เครื่องดื่ม แต่ยังมีเพศหญิงส่วนน้อยเมื่อ เทียบกับจำนวนประชากรเพศหญิงที่มีความรู้ ความสามารถเป็นที่ยอมรับของชุมชนเข้ามามีบทบาท ในการตัดสินใจ การกำหนดแผน นโยบายในการพัฒนาชุมชนบ้าง

อายุ

จากการศึกษาของ ปรีชา สาวม่วง (2553) พบว่า อายุของผู้นำชุมชนมี ความสัมพันธ์ กับความร่วมมือของผู้นำชุมชนในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ส่วนไพรัชล ตันอุค (2552) ได้ศึกษาพบว่า อายุของผู้นำชุมชน ต่ำสุด 15 ปี สูงสุด 76 ปี ผู้นำชุมชนส่วนใหญ่อยู่ ในช่วงอายุ 46-55 ปี ซึ่งเป็นช่วงของวัยผู้ใหญ่มีแนวคิด ประสบการณ์ การพัฒนาชุมชนที่

หลากหลายประกอบกับมีความเชื่อมั่นในการตัดสินใจ มีความมุ่งมั่นในการทำงาน จึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อการพัฒนาชุมชนในระดับหนึ่ง อย่างไรก็ตามจากการศึกษาของ นานิตย์ จันทร์จำเริญ (2530) ไม่พบว่าอายุที่แตกต่างกันมีศักยภาพของการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมต่างกัน

ระดับการศึกษา

ปรีชา สาวม่วง (2553) ได้ศึกษาพบว่าปัจจัยด้านการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติแต่อย่างใด ไพรัชล ดันอุด (2552) ได้ศึกษาพบว่า การศึกษาของผู้นำชุมชนเป็นหนึ่งในการจัดระบบแนวคิด การจัดลำดับความสำคัญของปัญหาอีกทั้งการมีการศึกษาสูงประกอบกับการมีประสบการณ์ในการพัฒนาชุมชน การเมือง การปกครองจะส่งผลต่อการพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็งได้ในลักษณะของการแสดงความคิดเห็น การวางแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน มีการประเมินผลการทำงานได้ ทำให้ชุมชนยอมรับในความรู้ ความสามารถ ที่จะนำไปเป็นแบบอย่างการพัฒนาชุมชนในรูปแบบต่างๆ ได้ แต่จากการศึกษาของ นานิตย์ จันทร์จำเริญ (2530) ไม่พบว่าระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีศักยภาพของการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมต่างกัน

สถานภาพการสมรส

จากการศึกษาของ พัชรพงษ์ อัครเมธากุล (2551) เรื่อง ความร่วมมือของชุมชนในโครงการตำรวจบ้านต่อต้านป้องกันปราบปรามอาชญากรรม อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าตำรวจบ้านส่วนใหญ่สมรสแล้ว ทั้งนี้กลุ่มตำรวจบ้านมีสถานภาพสมรส เพราะส่วนใหญ่เป็นวัยแรงงาน มีอายุ 41 ปีขึ้นไป ซึ่งส่วนใหญ่ผู้ที่มียุทธศาสตร์นี้จะแต่งงานมีครอบครัวแล้ว และจากการศึกษาของ วรพล อัฐวงศ์ (2547) เรื่อง การมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ไวโนอุโมงค์ ลำพูน จำกัด ในโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ตำบลอุโมงค์ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน กล่าวว่า ความสำคัญของสถาบันครอบครัว การมีคู่คิดร่วมปรึกษาทำให้การตัดสินใจที่จะทำการใด ๆ นั้นง่ายขึ้น

อาชีพ

ไพรัชล ดันอุด (2552) กล่าวว่า ผู้นำชุมชนส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างทั่วไปซึ่งมีผลต่อการพัฒนาชุมชนเป็นอย่างมากด้วยงานลักษณะนี้ต้องออกไปทำนอกชุมชนเป็นส่วนมาก จากการออกไปนอกชุมชนทำให้เห็นการเปลี่ยนแปลงที่หลากหลายของพื้นที่ที่ตนเองไปทำงาน เมื่อมีโอกาสได้นำสิ่งที่ตนเองเคยเห็น เคยรับฟังมาพูดคุยกับผู้นำในชุมชนของตนเองเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาชุมชนโดยการปรับกิจกรรมหรือแนวทางให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพพื้นที่ จากการศึกษานี้ของ ปรัชญา คงสกุล (2539) พบว่าคณะกรรมการหมู่บ้านส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรม

ในภาพรวมพบว่ามีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมอยู่ในระดับน้อย จากการศึกษาของ มานิตย์ จันทรจำเริญ (2530) ไม่พบว่าอาชีพของประชาชนที่แตกต่างกันมีศักยภาพของการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมต่างกัน

รายได้

จากการศึกษาของ ปรัชญา คงสกุล (2539) เรื่อง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการหมู่บ้านฝ่ายกิจการป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อยในการป้องกันอาชญากรรมศึกษาเฉพาะ อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า ร้อยละ 51.1 มีรายได้ตั้งแต่ 10,000 บาทขึ้นไป และภาพรวมมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมอยู่ในระดับน้อย แต่จากการศึกษาของ มานิตย์ จันทรจำเริญ (2530) พบว่า ผู้มีรายได้เกิน 12,000 บาทขึ้นไป มีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมสูง แต่ไม่พบว่ารายได้มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมอย่างไร และจากการศึกษาของ มานิตย์ จันทรจำเริญ (2530) ไม่พบว่ารายได้ของประชาชนที่แตกต่างกันมีศักยภาพของการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมต่างกัน

ทัศนคติที่มีต่อสถานีตำรวจ

ปรีชา สวาม่วง (2553) ได้ศึกษาพบว่าผู้นำส่วนใหญ่ให้ความสนใจอย่างมากต่อข่าวสารเกี่ยวกับการเกิดอาชญากรรม และมีความมั่นใจบ้างในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ แต่ผู้นำชุมชนส่วนใหญ่มีความมั่นใจอย่างมากว่าถ้าเจ้าหน้าที่ตำรวจได้รับความร่วมมืออย่างดียิ่งจากผู้นำชุมชนแล้วจะทำให้เกิดประสิทธิภาพ ในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมอย่างสูงสุด รุ่งโรจน์ เรียมดี (2538) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ โดยศึกษาในเขตพื้นที่ อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง พบว่าทัศนคติของประชาชนต่องานตำรวจชุมชนสัมพันธ์นั้น ประชาชนและผู้ร่วมงานบางส่วนยังคงมีความคิดว่าตำรวจนั้นมิได้พยายามแก้ไขปัญหาอาชญากรรมอย่างแท้จริงและยังไม่พอใจต่อประสิทธิภาพการทำงานของตำรวจ โดยเห็นว่าตำรวจสนใจเฉพาะคดีที่สำคัญและเป็นที่สนใจของสื่อมวลชนแต่ไม่ให้ความสนใจต่อคดีที่มีผลกระทบต่อความรู้สึกในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนเท่าที่ควร

การมีจิตอาสา

สุเมธ พิมพะ (2542) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม กรณีศึกษาดำรงบ้าน อำเภอธัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว พบว่าอาสาสมัครดำรงบ้านเป็นผู้เสียสละต่อทางราชการเป็นอย่างดีทำให้ประชาชนและเจ้าหน้าที่ของรัฐมีทัศนคติที่ดีต่อกัน ร่วมคิด ร่วมวางแผนร่วมปฏิบัติและร่วมประเมินผลประชาชนเชื่อว่าโครงการดำรงบ้านสามารถป้องกันตนเองและคุ้มครองผู้อื่นให้ปลอดภัยจากอาชญากรรมในท้องถิ่นได้ ส่วนกิตติพงษ์ เพ็ชรมุณี (2543) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจ

อาสาสมัครประจำหมู่บ้าน ในตำบลสุเทพอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ พบอาสาสมัครตำรวจบ้าน ยังมีปัญหาเรื่องค่าตอบแทน ไม่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานเจ้าหน้าที่ตำรวจ

ความรู้ในการเป็นอาสาสมัครตำรวจบ้าน

พัชรพงษ์ อัครเมธากุล (2551) ศึกษาความร่วมมือของชุมชนในโครงการตำรวจบ้านต้องงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรม พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อความร่วมมือต่อการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมได้แก่ การรู้จักคุ้นเคยกับผู้กระทำผิด การชักจูงหรือการห้ามปรามจากญาติพี่น้อง เพื่อนฝูง หรือบุคคลทั่วไป และจากการศึกษาพบว่าอาสาสมัครตำรวจบ้านส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ ได้ดีนอกเหนือจากเจ้าหน้าที่ตำรวจแต่ยังไม่ปรากฏชัดเจนว่าปัจจัยด้านความรู้และประสบการณ์มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมหรือไม่ กิตติพงษ์ เพ็ชรมุณี (2543) กล่าวว่า ควรมีการเพิ่มจำนวนตำรวจอาสาสมัครฯ ให้เพียงพอที่จะสอดส่องดูแลและป้องกันเหตุร้ายที่จะเกิดขึ้นในชุมชนได้อย่างทั่วถึง พร้อมทั้งจัดอบรมหรือการฝึกเพื่อเพิ่มทักษะ สมรรถนะประสิทธิภาพของตำรวจอาสาสมัครฯ ให้ทำงานได้มีประสิทธิภาพใกล้เคียงกับเจ้าหน้าที่ตำรวจและควรมีการประเมินประสิทธิภาพของงาน เพิ่มความรู้ทางด้านกฎหมาย กฎหมายที่จำ เป็นในการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจอาสาสมัครฯ เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่มีประสิทธิภาพ

ประสบการณ์ในการฝึกอบรมที่เกี่ยวกับการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม

ปรีชา สาวม่วง (2553) ได้ศึกษาพบว่า ผู้นำชุมชนส่วนใหญ่ไม่เคยประสบภัยจากโจรผู้ร้าย มีบ้างเพียงเล็กน้อยที่เคยและเป็นคดีที่เกี่ยวกับทรัพย์สิน สำหรับความปลอดภัยในหมู่บ้าน ผู้นำชุมชนระบุว่าในช่วงปี พ.ศ. 2549 – 2551 ประชาชนส่วนมากไม่เคยประสบภัยจากโจรผู้ร้าย แต่ก็มีประชาชนบางส่วนที่เคยประสบภัยดังกล่าวทั้งนี้ผู้นำชุมชนส่วนใหญ่ระบุว่ามีความวิตกกังวลบ้างเล็กน้อยเกี่ยวกับภัยอันตรายที่อาจจะเกิดขึ้นใน กรณีการให้ความร่วมมือของผู้นำในการป้องกันอาชญากรรม พบว่าผู้นำส่วนใหญ่ให้ความสำคัญในการเข้ารับการอบรม หรือเข้าร่วมกิจกรรมในการป้องกันอาชญากรรมในระดับสูงหลักสูตรที่เข้ารับการอบรมได้แก่ หลักสูตรผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ฝ่ายรักษาความสงบ หลักสูตรอาสาสมัครตำรวจบ้าน หลักสูตรสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมชุมชน จากการศึกษาของมานิตย์ จันทรจำเริญ (2530) พบว่าผู้นำส่วนใหญ่ให้ความสำคัญในการเข้ารับการอบรม หรือเข้าร่วมกิจกรรมในการป้องกันอาชญากรรมหลักสูตรที่เข้ารับการอบรมได้แก่ หลักสูตรผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบ หลักสูตรอาสาสมัครตำรวจบ้าน หลักสูตรสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม หลักสูตรอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน

จากการตรวจเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า อาสาสมัครตำรวจบ้านส่วนใหญ่เป็นเพศชาย และมีส่วนร่วมในกิจกรรมของตำรวจด้านการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมได้

คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ และยังพบว่าหัวหน้าครัวเรือนที่เป็นเพศชายที่มีระยะเวลาอาศัยอยู่ในชุมชนเกินกว่า 10 ปี จะมีศักยภาพในการมีส่วนร่วมสูง อย่างไรก็ตามปัจจุบันพบว่าอาสาสมัครตำรวจบ้านมีเพศหญิงเริ่มให้ความสนใจเข้ามาเป็นสมาชิกมากขึ้น และมีศักยภาพในการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมได้ดีในด้านการแสดงความคิดเห็น การเข้าร่วมประเมิน ผลการแจ้งข้อมูลข่าวสารด้านอาชญากรรม ด้านอายุของอาสาสมัครตำรวจบ้านพบว่าอายุของอาสาสมัครตำรวจบ้านหรือผู้นำชุมชนส่วนใหญ่จะมีอายุค่อนข้างมาก แต่ก็มีผู้ที่มีอายุน้อยจำนวนหนึ่งที่มีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมได้ดี แต่ไม่สามารถแยกได้ว่าผู้ที่มีอายุมากหรือผู้ที่มีอายุน้อยที่มีระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมให้ดีกว่า และอายุของอาสาสมัครตำรวจบ้านมีความสัมพันธ์อย่างไร ด้านระดับการศึกษาพบว่าผู้ที่มีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจมีระดับการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย ด้านสถานภาพการสมรสจากการศึกษาพบว่า ผู้ที่มีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจส่วนใหญ่ มีสถานภาพการสมรส แต่ยังไม่พบว่าสถานภาพการสมรสมีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมหรือไม่ ด้านอาชีพ จากการศึกษพบว่า อาสาสมัครตำรวจบ้านส่วนใหญ่มีอาชีพ เกษตรกรรม มีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย ส่วนด้านรายได้พบว่าผู้มีรายได้เกิน 12,000 บาทขึ้นไป มีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมสูง ด้านทัศนคติ จากการศึกษพบว่าทัศนคติของอาสาสมัครตำรวจบ้านที่มีต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม หากอาสาสมัครตำรวจบ้านมีทัศนคติในทางบวกกับเจ้าหน้าที่ตำรวจก็จะส่งผลให้อาสาสมัครตำรวจบ้านมีระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมมากขึ้น ด้านความรู้และประสบการณ์พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อความร่วมมือต่อการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมได้แก่ การรู้จักคุ้นเคยกับผู้กระทำความผิด การทักท้วงหรือการห้ามปรามจากญาติพี่น้อง เพื่อนฝูง หรือบุคคลทั่วไป และจากการศึกษาพบว่าอาสาสมัครตำรวจบ้านส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ ได้ดีนอกเหนือจากเจ้าหน้าที่ตำรวจ

ภาคสรุป

จากการตรวจสอบเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจึงกล่าวได้ว่า ปัจจัยส่วนบุคคลซึ่งประกอบด้วยเพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส อาชีพ รายได้ ปัจจัยด้านทัศนคติ ประกอบด้วย ทัศนคติที่มีต่อสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ การมีจิตอาสา ปัจจัยด้านความรู้และประสบการณ์ ประกอบด้วย ความรู้ในการเป็นอาสาสมัครตำรวจบ้าน ประสบการณ์การฝึกอบรมที่

เกี่ยวกับการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม มีความสำคัญต่อระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของอาสาสมัครตำรวจบ้าน และมีความสำคัญต่อโครงการต่าง ๆ ของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่จัดทำเพื่อแสวงหาความร่วมมือจากประชาชนในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม แต่ก็ยังไม่สามารถบอกได้ว่าอาสาสมัครตำรวจบ้าน สถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ มีระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมมากน้อยเพียงใดและปัจจัยใดที่มีความสัมพันธ์ต่อระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านทัศนคติ ปัจจัยด้านความรู้และประสบการณ์ ว่ามีระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมมากน้อยเพียงใดและมีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมหรือไม่

การศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ เพื่อศึกษาคุณลักษณะทั่วไป ปัจจัยด้านทัศนคติ ปัจจัยด้านความรู้และประสบการณ์ ระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม และความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ จากการตรวจเอกสารและศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ส่วนใหญ่เป็นเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับกิจกรรมของสมาชิกอาสาสมัครตำรวจบ้าน ในการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงานตำรวจ โดยมีปัจจัยด้านต่าง ๆ ที่มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วม ผู้ศึกษาค้นคว้าวิจัยครั้งนี้จึงได้นำมาประยุกต์ใช้ในงานวิจัยเพื่อศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ จากลักษณะการมีส่วนร่วมของสมาชิกอาสาสมัครตำรวจบ้าน ผู้วิจัยได้นำทฤษฎี Cohen มาสร้างกรอบคำถามเพื่อชี้วัดองค์ประกอบ ระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ของอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ ดังนี้

ปัจจัยด้านข้อมูลส่วนบุคคลเป็นคำถามชี้วัดเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามในเรื่องของ อายุ เพศ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส อาชีพ รายได้

ปัจจัยด้านทัศนคติ เป็นคำถามชี้วัดเกี่ยวกับทัศนคติหรือแนวคิดที่มีต่อสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ และการมีจิตอาสา

ปัจจัยด้านความรู้และประสบการณ์ เป็นคำถามชี้วัดเกี่ยวกับความรู้และประสบการณ์ในการเป็นอาสาสมัครตำรวจบ้าน

การมีส่วนร่วมของสมาชิกอาสาสมัครตำรวจบ้านเป็นคำถามชี้วัด ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เป็นกระบวนการตัดสินใจ ที่มีการกำหนดปัญหา วิเคราะห์ปัญหา โดยสมาชิกอาสาสมัครตำรวจบ้านได้ร่วมกันกำหนดแนวทางปฏิบัติตาม

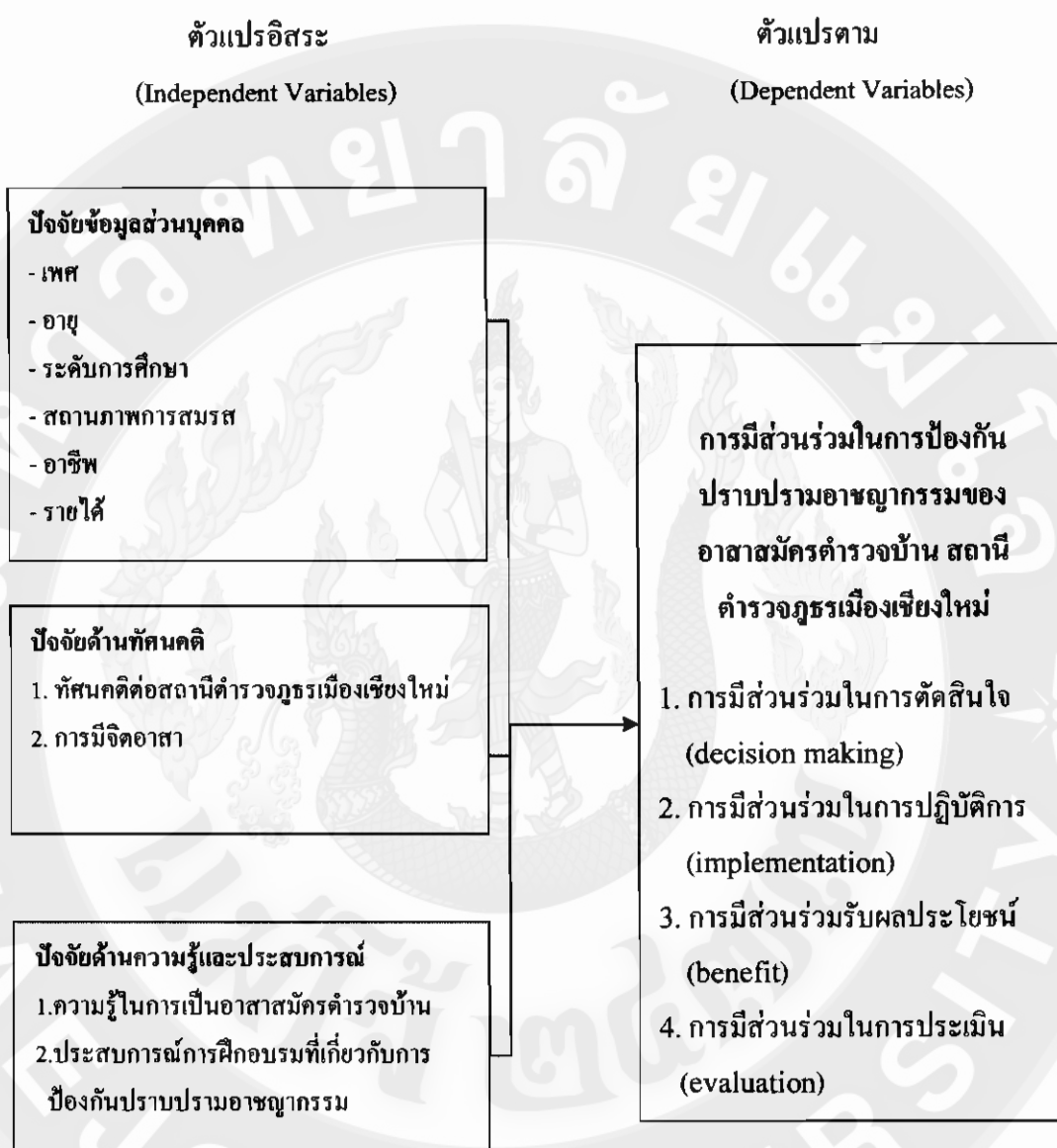
อำนาจหน้าที่ โดยมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มี 3 ช่วง คือ การตัดสินใจช่วงเริ่มต้น (initial decision) การตัดสินใจช่วงดำเนินการ (on-going decision) การตัดสินใจปฏิบัติการ (operational decision)

2. การมีส่วนร่วมปฏิบัติการ เป็นการร่วมกันปฏิบัติหน้าที่ตามอำนาจหน้าที่ในฐานะผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงาน สนับสนุน เครื่องมือ เครื่องใช้ที่มีความจำเป็นต่อการปฏิบัติหน้าที่ การเข้าร่วมประชุม การเสนอจัดทำโครงการใหม่ ๆ และร่วมกันดำเนินการจนเสร็จสิ้นภารกิจ

3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ได้แบ่งเป็น 3 ชนิดคือ 1) ผลประโยชน์ที่ได้เป็นวัตถุ กิจกรรมตำรวจไม่มีผลประโยชน์และค่าตอบแทน เนื่องจากเป็นงานบริการสาธารณะ แต่อย่างไรก็ตามเพื่อเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่สมาชิกและเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน จึงมีการให้ผลตอบแทนที่เป็นรางวัล ในรูปแบบต่างๆ เช่น เมื่อมีการจับกุมคดีสำคัญต่างๆ ผู้บังคับบัญชาจะให้รางวัล 2) ผลประโยชน์ด้านสังคม เกิดความภาคภูมิใจ รู้สึกมีเกียรติ ในการปฏิบัติหน้าที่ หรือการให้สวมเครื่องแบบในการปฏิบัติหน้าที่ 3) ผลประโยชน์ด้านบุคคล เมื่อสมาชิกได้ร่วมกับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ ย่อมก่อให้เกิดทักษะ องค์ความรู้ด้านป้องกันปราบปรามอาชญากรรม จึงเกิดความภาคภูมิใจ รู้สึกเห็นคุณค่าของตนในการบริการสังคม เห็นความสำคัญต่อประโยชน์ส่วนรวม

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล โดยร่วมกันวิเคราะห์ว่า การปฏิบัติหน้าที่มีปัญหาอุปสรรค และมีแนวทางแก้ไขปัญหายังไงบ้าง แล้วนำผลการประเมินไปพิจารณา เพื่อเสนอแนะปัญหาให้ผู้บังคับบัญชาแก้ไข และสมาชิกมีส่วนร่วมในการแก้ไข เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ในฐานะผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงานในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมมีประสิทธิภาพต่อไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพ 2 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง การส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของสมาชิกอาสาสมัครตำรวจบ้าน สถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ ผู้วิจัยได้กำหนดระเบียบวิธีการวิจัย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

สถานที่ดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการเก็บ ข้อมูลจาก สมาชิกอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ ซึ่งเป็นผู้ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรอาสาสมัครตำรวจบ้าน และได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงานตำรวจ ในเขตพื้นที่สถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษานี้เก็บข้อมูลจากประชากรที่เป็นสมาชิกอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ เป็นผู้ผ่านการฝึกอบรม และได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงานตำรวจ ในเขตพื้นที่สถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ จำนวนทั้งหมด 105 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ครอบคลุมเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ในการวิจัย โดยแบ่งเป็น 3 ส่วน คือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลด้านปัจจัยส่วนบุคคลของประชากร ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส อาชีพ รายได้ และด้านประสบการณ์

ตอนที่ 2 เป็นแบบวัดความรู้ในการบริหารงานและกฎหมายเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของอาสาสมัครตำรวจบ้าน

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลปัจจัยด้านทัศนคติ ประกอบด้วยทัศนคติที่มีต่อสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ การมีจิตอาสา โดยการประมาณค่าแบบให้ค่า (Likert Scale) จำแนกเป็น 5 ระดับ

ตอนที่ 4 เป็นแบบวัดระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของอาสาสมัครตำรวจบ้าน สถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมิน ซึ่งในลักษณะคำถามเป็นการประมาณค่าแบบให้ค่า (Likert Scale)

การประมาณค่าแบบให้ค่า (Likert Scale) จำแนกเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

เกณฑ์ให้คะแนน	คำถามเชิงบวก	คำถามเชิงลบ
มากที่สุด	5	1
มาก	4	2
ปานกลาง	3	3
น้อย	2	4
น้อยที่สุด	1	5

จากนั้นนำคะแนนที่ได้มาคำนวณน้ำหนักและค่าคะแนนเฉลี่ย (weight mean score) โดยอาศัยเกณฑ์การแปลผลดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	หมายถึง
4.21-5.00	มีส่วนร่วมในระดับมากที่สุด
3.41-4.20	มีส่วนร่วมในระดับมาก
2.61-3.40	มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง
1.81-2.60	มีส่วนร่วมในระดับน้อย
1.00-1.80	มีส่วนร่วมในระดับน้อยที่สุด

โดยใช้สูตรค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก

$$5f_1+4f_2+3f_3+2f_4+1f_5$$

$$WMS = \frac{\text{-----}}{TNR}$$

โดยให้ WMS คือ ค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก
f1 คือ จำนวนผู้ตอบมากที่สุด

f2	คือ	จำนวนผู้ตอบมาก
f3	คือ	จำนวนผู้ตอบปานกลาง
f4	คือ	จำนวนผู้ตอบน้อย
f5	คือ	จำนวนผู้ตอบน้อยที่สุด
TNR	คือ	จำนวนประชากรทั้งหมด

การทดสอบเครื่องมือ

งานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตรวจสอบเอกสาร แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องแล้วเรียบเรียงเครื่องมือที่มีความเที่ยงตรง (validity) ความเชื่อมั่น (reliability) เพื่อให้ได้เครื่องมือที่ดีและมีคุณภาพ โดยทดสอบความเที่ยงตรง (validity) การทดสอบความเที่ยงตรงใช้วิธีนำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นมาแล้ว ให้คณะกรรมการที่ปรึกษาพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหาที่จะวัด (content validity) มากยิ่งขึ้น แล้วนำแบบทดสอบไปทำการทดสอบตามวัน เวลาที่กำหนด โดยนำแบบสอบถาม จำนวน 30 ชุดไปเก็บข้อมูลจากตัวอย่างอาสาสมัครตำรวจบ้านที่มีพื้นที่ปฏิบัติงานใกล้เคียงกับสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่า reliability จากนั้นได้ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามแล้วนำไปเก็บข้อมูลเพื่อทำการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยใช้วิธีการดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจาก วิทยาลัยบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ส่งถึงผู้กำกับสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาของอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ เพื่อแจ้งวัตถุประสงค์การศึกษาวิจัย
2. นำแบบสอบถามไปสอบถาม อาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่
3. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์และแปลผล สรุปและรายงานผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้เมื่อทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเสร็จเรียบร้อยแล้วและผ่านการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลแล้ว นำแบบทดสอบที่ได้เก็บรวบรวมทั้งหมดไปทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติซึ่งสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลด้านปัจจัยส่วนบุคคล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส อาชีพ รายได้

2. วิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยด้านทัศนคติ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) ประกอบด้วย ทัศนคติต่อสถานีดารวจภูธรเมืองเชียงใหม่ การมีจิตอาสา

3. วิเคราะห์ข้อมูลด้านความรู้และประสบการณ์ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) ประกอบด้วย ความรู้ในการเป็นอาสาสมัครตำรวจบ้าน ประสบการณ์ในฝึกอบรมเกี่ยวกับการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม

4. วิเคราะห์ข้อมูลระดับการมีส่วนร่วม โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (decision making) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (implementation) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (benefit) และการมีส่วนร่วมในการประเมิน (evaluation)

5. วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ปัจจัยที่มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีดารวจภูธรเมืองเชียงใหม่ ดำเนินการดังนี้

5.1 เนื่องจากมีรายการน้อยกว่า 5 มากกว่าร้อยละ 20 จึงได้แบ่ง ระดับ ทัศนคติ ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ให้ข้อมูลออกเป็น 2 ระดับคือมากและน้อย โดยนำคะแนนที่ไม่มาแบ่งเป็นช่วง ๆ

$$\begin{aligned}
 \text{โดยใช้สูตร อันตรภาคชั้น (Class Interval)} &= \frac{\text{Range}}{K} \\
 &= \frac{X_{\max} - X_{\min}}{K}
 \end{aligned}$$

เมื่อ

$$\begin{aligned}
 \text{Range} &= \text{พิสัย} \\
 X_{\max} &= \text{คะแนนสูงสุด} \\
 X_{\min} &= \text{คะแนนต่ำสุด} \\
 K &= \text{จำนวนชั้น}
 \end{aligned}$$

(ชูศรี, 2537: 29 อ้างใน ศันสนีย์, 2538: 22)

ในการวิจัยครั้งนี้กำหนดคะแนนระดับการมีส่วนร่วมดังนี้

คะแนนสูงสุด	=	25
คะแนนต่ำสุด	=	5
จำนวนชั้น	=	2
แทนค่าสูตรในอันตรภาคชั้น	$\frac{25-5}{2}$	= 10

ดังนั้นการแปลผลระดับการมีส่วนร่วม จึงจัดช่วงระดับคะแนนดังนี้

ช่วงคะแนน	ระดับการมีส่วนร่วม
16 - 25	มาก
5 - 15	น้อย

5.2 จากนั้นใช้สถิติ Chi-square วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านทัศนคติ ปัจจัยด้านความรู้และประสบการณ์ กับระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ ในประเด็นการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมิน

6. ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของอาสาสมัครตำรวจบ้าน สถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ โดยการพรรณนา

7. การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา (descriptive statistics) อันได้แก่ การแจกแจงความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) เพื่ออธิบายข้อมูล

บทที่ 4

ผลการวิจัยและวิจารณ์

การค้นคว้าอิสระครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ถึงระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของอาสาสมัครตำรวจบ้าน สถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ การนำเสนอผลการวิจัยจะนำเสนอตามลำดับดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ลักษณะทั่วไปของสมาชิกอาสาสมัครตำรวจบ้าน สถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่

ตอนที่ 2 ทักษะคติของอาสาสมัครตำรวจบ้าน สถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ ที่มีต่อสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่

ตอนที่ 3 ความรู้และประสบการณ์ของอาสาสมัครตำรวจบ้าน สถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่

ตอนที่ 4 ระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของอาสาสมัครตำรวจบ้าน สถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่

ตอนที่ 5 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของอาสาสมัครตำรวจบ้าน สถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่

ตอนที่ 1 ลักษณะทั่วไปของสมาชิกอาสาสมัครตำรวจบ้าน สถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่

ผลการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของสมาชิกอาสาสมัครตำรวจบ้าน สถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ ในประเด็น เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส อาชีพ รายได้ ในแต่ละประเด็นพบรายละเอียดดังนี้

เพศ

จากผลการวิจัยพบว่า สมาชิกอาสาสมัครตำรวจบ้าน สถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ ส่วนใหญ่ ร้อยละ 78.10 เป็นเพศชาย และร้อยละ 21.90 เป็นเพศหญิง ทั้งนี้เพราะการคัดเลือกผู้ที่จะเป็นอาสาสมัครตำรวจบ้าน ผู้บังคับบัญชาต้องการผู้ที่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง เพราะการปฏิบัติหน้าที่ในการเป็นผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงานตำรวจในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม เป็นงานที่เสี่ยง อาจเกิดอันตรายถึงชีวิตร่างกายได้ ประกอบกับบางครั้งต้องปฏิบัติ

หน้าที่ในเวลากลางคืน (ดังรายละเอียดในตาราง 1)

ตาราง 1 จำนวนและร้อยละของสมาชิกอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ จำแนกตามเพศ

เพศ	สมาชิก (N = 105)	
	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	82	78.10
หญิง	23	21.90
รวม	105	100.00

อายุ

จากผลการวิจัยพบว่าอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ ส่วนใหญ่ ร้อยละ 37.14 มีอายุระหว่าง 53-63 ปี รองลงมาร้อยละ 31.43 มีอายุระหว่าง 42-52 ปี ร้อยละ 15.24 มีอายุระหว่าง 31-41 ปี ร้อยละ 8.57 มีอายุระหว่าง 20-30 ปี และร้อยละ 7.62 มีอายุระหว่าง 64-75 ปี สมาชิกที่มีอายุน้อยที่สุดมีอายุ 20 ปี สมาชิกที่มีอายุมากที่สุดมีอายุ 75 ปี อายุเฉลี่ยของสมาชิกอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ 49.60 (ดังรายละเอียดในตาราง 2)

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของสมาชิกอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ จำแนกตามอายุ

อายุ	สมาชิก (N = 105)	
	จำนวน	ร้อยละ
20 – 30	9	8.57
31 – 41	16	15.24
42 – 52	33	31.43
53 – 63	39	37.14
64 – 75	8	7.62
รวม	105	100.00

ค่าต่ำสุด 20.00

ค่าเฉลี่ย 49.60

ค่าสูงสุด 75.00

ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 11.976

ระดับการศึกษา

จากผลการวิจัยพบว่าสมาชิกอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ ระดับการศึกษาส่วนใหญ่ร้อยละ 43.81 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา รองลงมาร้อยละ 37.14 จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 12.38 จบการศึกษาระดับ อนุปริญญาหรือเทียบเท่า ร้อยละ 4.76 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี และร้อยละ 1.90 จบการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี (ดังรายละเอียดในตาราง 3)

ตาราง 3 จำนวนและร้อยละของสมาชิกอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	สมาชิก (N= 105)	
	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษา	39	37.14
มัธยมศึกษา	46	43.81
อนุปริญญา/หรือเทียบเท่า	13	12.38
ปริญญาตรี	5	4.76
สูงกว่าปริญญาตรี	2	1.90
รวม	105	100.00

สถานภาพการสมรส

จากผลการวิจัยพบว่า สมาชิกอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ ส่วนใหญ่ร้อยละ 66.67 สมรสสถานภาพสมรส รองลงมาร้อยละ 17.14 มีสถานภาพโสด ร้อยละ 8.57 มีสถานภาพหม้าย และร้อยละ 7.62 มีสถานภาพหย่าร้าง (ดังรายละเอียดในตาราง 4)

ตาราง 4 จำนวนและร้อยละของสมาชิกอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่
จำแนกตามสถานภาพการสมรส

สถานภาพการสมรส	สมาชิก (N = 105)	
	จำนวน	ร้อยละ
โสด	18	17.14
สมรส	70	66.67
หย่าร้าง	8	7.62
หม้าย	9	8.57
รวม	105	100.00

อาชีพ

จากผลการวิจัยพบว่า สมาชิกอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ ส่วนใหญ่ร้อยละ 42.86 มีอาชีพค้าขายหรือทำธุรกิจส่วนตัว รองลงมา ร้อยละ 40.00 มีอาชีพรับจ้างทั่วไป ร้อยละ 5.71 มีอาชีพรับราชการ หรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 3.81 มีอาชีพเกษตรกร และร้อยละ 1.90 มีอาชีพเป็นนักเรียนนักศึกษา นอกจากนั้นยังมีอาชีพอื่นๆ คือข้าราชการบำนาญและแม่บ้านอีก ร้อยละ 5.71 ดังรายละเอียดในตาราง 5

ตาราง 5 จำนวนและร้อยละของสมาชิกอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่
จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	สมาชิก (N = 105)	
	จำนวน	ร้อยละ
เกษตรกร	4	3.81
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	45	42.86
รับจ้าง	42	40.00
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	6	5.71
นักเรียน/นักศึกษา	2	1.90
อื่นๆ	6	5.71
รวม	105	100.00

รายได้ (ต่อเดือน)

จากผลการวิจัยพบว่า สมาชิกอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ ส่วนใหญ่ร้อยละ 44.76 มีรายได้ต่อเดือน มากกว่า 5,000 – 10,000 บาท รองลงมาร้อยละ 32.38 มีรายได้ต่อเดือน น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5,000 บาท ร้อยละ 11.43 มีรายได้ต่อเดือน มากกว่า 10,000 – 15,000 บาท ร้อยละ 6.67 มีรายได้ต่อเดือนมากกว่า 15,000 – 20,000 บาท ร้อยละ 2.86 มีรายได้ต่อเดือน มากกว่า 20,000 บาท และร้อยละ 1.90 มีรายได้ต่อเดือน มากกว่า 20,000-25,000 บาท (ดังรายละเอียดในตาราง 6)

ตาราง 6 จำนวนและร้อยละของสมาชิกอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ จำแนกตามรายได้ (ต่อเดือน)

รายได้(ต่อเดือน)	สมาชิก (N = 105)	
	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5,000 บาท	34	32.38
มากกว่า 5,000 – 10,000 บาท	47	44.76
มากกว่า 10,000 – 15,000 บาท	12	11.43
มากกว่า 15,000 – 20,000 บาท	7	6.67
มากกว่า 20,000-25,000 บาท	2	1.90
มากกว่า 25,000 บาท	3	2.86
รวม	105	100.00

ตอนที่ 2 ทักษะคดีของอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ ที่มีต่อสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ และการมีจิตอาสา

การศึกษาเกี่ยวกับทักษะคดีของสมาชิกอาสาสมัครตำรวจบ้าน สถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ ในประเด็น ทักษะคดีที่มีต่อสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ และการมีจิตอาสา ผลการวิจัยในแต่ละประเด็นมีดังนี้

ทัศนคติที่มีต่อสถานีดำรงภูธรเมืองเชียงใหม่

ผลการวิจัยโดยภาพรวมพบว่า สมาชิกอาสาสมัครดำรงบ้านสถานีดำรงภูธรเมืองเชียงใหม่ มีทัศนคติต่อสถานีดำรงภูธรเมืองเชียงใหม่ อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.72) โดยอาสาสมัครดำรงบ้านสถานีดำรงภูธรเมืองเชียงใหม่ มีทัศนคติในต่อ สถานีดำรงภูธรเมืองเชียงใหม่ อยู่ในระดับมาก ในประเด็นย่อยดังต่อไปนี้ เจ้าหน้าที่ดำรงสถานีดำรงภูธรเมืองเชียงใหม่ มีจิตใจบริการประชาชนที่ดี (ค่าเฉลี่ย 3.88) การบริหารงานของผู้บังคับบัญชา สถานีดำรงภูธรเมืองเชียงใหม่ มีระเบียบแบบแผนที่ดีตรวจสอบได้ (ค่าเฉลี่ย 3.82) สถานีดำรงภูธรเมืองเชียงใหม่ มีอาคารสถานที่สวยงามสะดวกเวลาไปใช้บริการ (ค่าเฉลี่ย 3.67) เจ้าหน้าที่สถานีดำรงภูธรเมืองเชียงใหม่ มีความซื่อสัตย์ สุจริต (ค่าเฉลี่ย 3.63) เจ้าหน้าที่ดำรงสถานีดำรงภูธรเมืองเชียงใหม่ สามารถให้ความช่วยเหลือท่านได้เมื่อท่านต้องการความช่วยเหลือเกี่ยวกับคดี (ค่าเฉลี่ย 3.60)

มากไปกว่านั้นเมื่อศึกษาทัศนคติของสมาชิกอาสาสมัครดำรงบ้านสถานีดำรงภูธรเมืองเชียงใหม่ ที่มีต่อสถานีดำรงภูธรเมืองเชียงใหม่ ตามจำนวนและค่าร้อยละ พบว่า ร้อยละ 41.90 มีความเห็นต่อ สถานีดำรงภูธรเมืองเชียงใหม่ มีอาคารสถานที่สวยงามสะดวกเวลาไปใช้บริการ อยู่ในระดับมาก ร้อยละ 50.48 มีความเห็นต่อการบริหารงานของผู้บังคับบัญชา สถานีดำรงภูธรเมืองเชียงใหม่ มีระเบียบแบบแผนที่ดีตรวจสอบได้ อยู่ในระดับมาก ร้อยละ 53.33 มีความเห็นต่อเจ้าหน้าที่ดำรงสถานีดำรงภูธรเมืองเชียงใหม่ มีจิตใจบริการประชาชนที่ดีอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 61.90 มีความเห็นต่อเจ้าหน้าที่ดำรงสถานีดำรงภูธรเมืองเชียงใหม่ สามารถให้ความช่วยเหลือได้เมื่อต้องการความช่วยเหลือเกี่ยวกับคดี อยู่ในระดับมาก และร้อยละ 42.80 มีความเห็นต่อเจ้าหน้าที่สถานีดำรงภูธรเมืองเชียงใหม่ มีความซื่อสัตย์ สุจริต อยู่ในระดับมาก (ดังแสดงในตาราง 7)

ตาราง 7 จำนวนและร้อยละของสมาชิกอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ จำแนกตามทัศนคติของสมาชิกอาสาสมัครตำรวจบ้าน ที่มีต่อสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่

ทัศนคติที่มีต่อ สถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่	สมาชิก (N = 105)												ระดับ ทัศนคติ
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด		ค่า เฉลี่ย	ค่าส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
1.สถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ มี อาคารสถานที่สวยงามสะดวกเวลา ไปใช้บริการ	26	24.76	44	41.90	18	17.14	8	7.62	9	8.57	3.67	1.182	มาก
2.การบริหารงานของผู้บังคับบัญชา สถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่มี ระเบียบแบบแผนที่ดี ตรวจสอบได้	25	23.81	53	50.48	15	14.29	7	6.67	5	4.76	3.82	1.026	มาก
3.เจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจภูธร เมืองเชียงใหม่ มีจิตใจบริการ ประชาชนที่ดี	24	22.86	56	53.33	15	14.29	8	7.62	2	1.90	3.88	.917	มาก

ตาราง 7 (ต่อ)

ทัศนคติที่มีต่อ สถานีตำรวจนครเมืองเชียงใหม่	สมาชิก (N= 105)										ค่าส่วน เบี่ยงเบน ค่าเฉลี่ย มาตรฐาน	ระดับ ทัศนคติ	
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด				
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
4.เจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจนครเมืองเชียงใหม่ สามารถให้ความช่วยเหลือท่านได้เมื่อท่านต้องการความช่วยเหลือในคดี	8	7.62	65	61.90	19	18.10	8	7.62	5	4.76	3.60	.916	มาก
5.เจ้าหน้าที่สถานีตำรวจนครเมืองเชียงใหม่ มีความซื่อสัตย์ สุจริต	17	16.19	45	42.86	34	32.38	5	4.76	4	3.81	3.63	.943	มาก
รวม											3.72	มาก	

ทัศนคติด้านการมีจิตอาสา

จากผลการวิจัยโดยภาพรวมพบว่า สมาชิกอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ มีทัศนคติด้านการมีจิตอาสาในการปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงานตำรวจ ในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.47) โดยอาสาสมัครตำรวจบ้าน สถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ มีทัศนคติด้านมีจิตอาสาอยู่ในระดับมากที่สุดในประเด็นย่อยดังต่อไปนี้ เป็นอาสาสมัครตำรวจบ้านเพราะตั้งใจให้ความช่วยเหลือและบริการประชาชนอย่างเต็มที่ (ค่าเฉลี่ย 4.74) เป็นอาสาสมัครตำรวจบ้านเพราะมีใจรักความยุติธรรม ปกป้องคนดี ปราบปรามผู้กระทำความผิดกฎหมาย (ค่าเฉลี่ย 4.54) เป็นตำรวจบ้านเพราะมีใจรักในอาชีพรักษาความสงบเรียบร้อย ให้กับชุมชนหมู่บ้านและประเทศชาติ (ค่าเฉลี่ย 4.50) ปฏิบัติหน้าที่ร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจโดยไม่หวังสิ่งตอบแทนใดๆ (ค่าเฉลี่ย 4.34) และเป็นอาสาสมัครตำรวจบ้านเพราะ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม มากกว่าประโยชน์ส่วนตัว (ค่าเฉลี่ย 4.26)

มากไปกว่านั้นเมื่อศึกษาทัศนคติของสมาชิกอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ ด้านการมีจิตอาสา ตามจำนวนและค่าร้อยละ พบว่า ร้อยละ 63.8 เป็นอาสาสมัครตำรวจบ้านเพราะตั้งใจให้ความช่วยเหลือและบริการประชาชนอย่างเต็มที่ อยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 69.52 เป็นตำรวจบ้านเพราะมีใจรักในอาชีพรักษาความสงบเรียบร้อย ให้กับ ชุมชนหมู่บ้านและประเทศชาติ อยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 60.55 เป็นอาสาสมัครตำรวจบ้านเพราะเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม มากกว่าประโยชน์ส่วนตัว อยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 63.81 เป็นอาสาสมัครตำรวจบ้านเพราะมีใจ รักความยุติธรรม ปกป้องคนดี ปราบปรามผู้กระทำความผิดกฎหมาย อยู่ในระดับมากที่สุด และ ร้อยละ 49.52 ได้ปฏิบัติหน้าที่ร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจโดยไม่หวังสิ่งตอบแทนใดๆ อยู่ในระดับมากที่สุด (ดังแสดงในตาราง 8)

ตาราง 8 จำนวนและร้อยละของสมาชิกอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ จำแนกตามทัศนคติด้านการมีจิตอาสา

ทัศนคติด้านการมีจิตอาสา	สมาชิก (N= 105)										ค่าส่วน เบี่ยงเบน ค่าเฉลี่ย	ระดับ ทัศนคติ	
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด				
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
1.ท่านเป็นอาสาสมัครตำรวจบ้าน เพราะตั้งใจให้ความช่วยเหลือและ บริการประชาชนอย่างเต็มที่	67	63.81	30	8.57	3	2.86	0	0	5	4.76	4.74	0.941	มากที่สุด
2.ท่านเป็นตำรวจบ้านเพราะมีใจรัก ในอาชีพรักษาความสงบเรียบร้อย ให้กับ ชุมชน หมู่บ้าน และ ประเทศชาติ	73	69.52	23	1.90	2	1.90	3	2.86	4	3.81	4.50	0.962	มาก
3.ท่านเป็นอาสาสมัครตำรวจบ้าน เพราะ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม มากกว่าประโยชน์ส่วนตัว	64	60.95	27	25.71	2	1.90	1	0.95	11	10.48	4.26	1.248	มากที่สุด

ตาราง 8 (ต่อ)

ทัศนคติด้านการมีจิตอาสา	สมาชิก (N= 105)												ระดับทัศนคติ	
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด		ค่าส่วน			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	ค่าเฉลี่ย	เบี่ยงเบนมาตรฐาน		
														คะแนน
4.ท่านเป็นอาสาสมัครตำรวจบ้าน เพราะมีใจ รักความยุติธรรม ปกป้องคนดี ปราบปรามผู้กระทำความผิด	67	63.81	30	28.57	7	6.67	0	0	1	0.95	4.54	.707	มากที่สุด	
5.ท่านได้ปฏิบัติหน้าที่ร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจโดยไม่หวังสิ่งตอบแทนใดๆ	52	49.52	43	40.95	6	5.71	2	1.90	2	1.90	4.34	.830	มากที่สุด	
	รวม												4.47	มากที่สุด

ตอนที่ 3 ความรู้และประสบการณ์ของอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่

การศึกษาเกี่ยวกับความรู้และประสบการณ์ ของสมาชิกอาสาสมัครตำรวจบ้าน สถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ ในประเด็นความรู้เกี่ยวกับขอบเขตการดำเนินงาน การบริหารจัดการและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของอาสาสมัครตำรวจบ้านและด้านประสบการณ์ ในการฝึกอบรมการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ผลการวิจัยในแต่ละประเด็นมีดังนี้

ความรู้ของสมาชิกอาสาสมัครตำรวจบ้าน สถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่

จากผลการวิจัยพบว่า สมาชิกอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ มีความรู้เกี่ยวกับ การดำเนินงาน การบริหารจัดการและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของอาสาสมัครตำรวจบ้าน โดย ส่วนใหญ่ ร้อยละ 59.05 มีความรู้ในระดับมาก รองลงมาร้อยละ 30.10 มีความรู้ในระดับมากที่สุด และร้อยละ 2.86 มีความรู้ในระดับปานกลาง (ดังแสดงในตาราง 9)

ตาราง 9 จำนวนและร้อยละของสมาชิกอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ จำแนกตามระดับความรู้เกี่ยวกับขอบเขตการดำเนินงาน การบริหารจัดการและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของอาสาสมัครตำรวจบ้าน

ระดับความรู้	สมาชิก (N = 105)	
	จำนวน	ร้อยละ
น้อยที่สุด	0	0
น้อย	0	0
ปานกลาง	3	2.86
มาก	62	59.05
มากที่สุด	40	30.10
รวม	105	100.00

ประสบการณ์ในการฝึกอบรมการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม

จากผลการวิจัยพบว่า สมาชิกอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ ร้อยละ 68.60 มีประสบการณ์ในการฝึกอบรม การป้องกันปราบปรามอาชญากรรมในหลักสูตรอื่น ๆ นอกเหนือจากการอบรมในหลักสูตรวิชาของการเป็นอาสาสมัครตำรวจบ้าน เช่น การอบรมการตั้งจุดตรวจจุดสกัด สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม การควบคุมจราจร การต่อสู้ป้องกันตัวและ ร้อยละ 31.40 ไม่มีประสบการณ์ในการฝึกอบรมการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมในหลักสูตรอื่น ๆ นอกเหนือจากการอบรมในหลักสูตรวิชาของการเป็นอาสาสมัครตำรวจบ้าน (ดังแสดงในตาราง 10)

ตาราง 10 จำนวนและร้อยละของสมาชิกอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ จำแนกตามประสบการณ์ในการฝึกอบรมการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม

ประสบการณ์	สมาชิก (N = 105)	
	จำนวน	ร้อยละ
เคย	72	68.57
ไม่เคย	33	31.43
รวม	105	100.00

ตอนที่ 4 ระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของอาสาสมัครตำรวจบ้าน สถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่

การศึกษาเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของอาสาสมัครตำรวจบ้าน สถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ ในประเด็น การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (decision making) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (implementation) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (benefit) และการมีส่วนร่วมในการประเมิน (evaluation) โดยภาพรวมพบว่า อาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (decision making) อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.97) ในด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (implementation) พบว่ามีส่วนร่วมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.43) ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (benefit) มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.06) และการมีส่วนร่วมในการประเมิน (evaluation) พบว่ามีส่วนร่วมในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.94) (ดังแสดงในตารางภาพรวมตามตาราง 11)

ตาราง 11 สรุประดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ จำแนกตาม ค่าเฉลี่ยต่ำสุด ค่าเฉลี่ยสูงสุด และ ค่าเฉลี่ยรวม

ระดับการมีส่วนร่วม	ค่าคะแนน			ระดับการมีส่วนร่วม
	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	
การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	2.72	3.26	2.97	ปานกลาง
การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ	2.80	3.74	3.43	มาก
การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	1.75	3.99	3.06	ปานกลาง
การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	2.86	3.34	2.94	ปานกลาง

ผลการวิจัยยังพบการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ มีระดับว่าการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (decision making) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (implementation) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (benefit) และการมีส่วนร่วมในการประเมิน (evaluation) ในรายละเอียดดังนี้

การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและเสนอแนะแนวทางในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ การมีส่วนร่วมในการวางแผนในการตั้งจุดตรวจจุดสกัดร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ การมีส่วนร่วมในการเลือกพื้นที่เป้าหมายที่จะทำการตรวจในการป้องกันอาชญากรรม การมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดทำโครงการต่างๆในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ในการออกปฏิบัติหน้าที่ พบว่าอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.97)

ผลการวิจัยพบว่าอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ทั้งหมด มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ระดับปานกลางดังนี้ การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและเสนอแนะแนวทางในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ (ค่าเฉลี่ย 3.26) การมีส่วนร่วมในการวางแผนในการตั้งจุดตรวจจุดสกัดร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ (ค่าเฉลี่ย 3.16) การมีส่วนร่วมในการเลือกพื้นที่เป้าหมายที่จะทำการตรวจในการป้องกันอาชญากรรม (ค่าเฉลี่ย 2.72) การ

มีส่วนร่วมในการวางแผนจัดทำโครงการต่างๆในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ (ค่าเฉลี่ย 2.84) และการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ในการออกปฏิบัติหน้าที่ (ค่าเฉลี่ย 2.87)

ผลการวิจัยยังพบว่าอาสาสมัครตำรวจบ้านส่วนใหญ่ ร้อยละ 38.10 มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและเสนอแนะแนวทางในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาร้อยละ 35.24 มีส่วนร่วมในการวางแผนในการตั้งจุดตรวจจุดสกัดร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ อยู่ในระดับมาก ร้อยละ 31.43 มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ในการออกปฏิบัติหน้าที่ อยู่ในระดับมาก ร้อยละ 30.48 มีส่วนร่วมในการเลือกพื้นที่เป้าหมายที่จะทำการตรวจในการป้องกันอาชญากรรมอยู่ในระดับปานกลาง และร้อยละ 28.57 มีส่วนร่วมในการวางแผนจัดทำโครงการต่างๆในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจอยู่ในระดับมาก (ดังแสดงในตาราง 12)

ตาราง 12 จำนวนและร้อยละของสมาชิกอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ จำแนกตามการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	สมาชิก (N= 105)												ระดับการมีส่วนร่วม
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด		ค่าส่วนเบี่ยงเบนเฉลี่ย		
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	ค่าเฉลี่ย	มาตรฐาน	
1. ท่านมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและเสนอแนะแนวทางในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ	10	9.52	35	33.33	40	38.10	12	11.43	8	7.62	3.26	1.038	ปานกลาง
2. ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนในการตั้งจุดตรวจ จุดสกัดร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ	9	8.57	37	35.24	30	28.57	20	19.05	9	8.57	3.16	1.102	ปานกลาง
3. ท่านมีส่วนร่วมในการเลือกพื้นที่เป้าหมายที่จะทำการตรวจในการป้องกันอาชญากรรม	2	1.90	26	24.76	32	30.48	31	29.52	14	13.33	2.72	1.042	ปานกลาง

ตาราง 12 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	สมาชิก (N= 105)												ระดับ การมี ส่วน ร่วม
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด		ค่าส่วน		
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	ค่าเฉลี่ย	เบี่ยงเบน มาตรฐาน	
		ละ		ละ		ละ		ละ		ละ			
4. ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดทำโครงการต่างๆในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ	6	5.71	30	28.57	27	25.71	25	23.81	17	16.19	2.84	1.178	ปานกลาง
5. ท่านมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ในการออกปฏิบัติหน้าที่	5	4.76	33	31.43	32	30.48	13	12.38	22	20.95	2.87	1.209	ปานกลาง
รวม										2.97		ปานกลาง	

การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ

การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในการแจ้งเหตุด่วนเหตุร้าย ข้อมูลอาชญากรรม เบาะแสคนร้ายคดีอาญาทั่วไปและคดียาเสพติด การมีส่วนร่วมในการตั้งจุดตรวจ จุดสกัดร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ การมีส่วนร่วมในการจับกุมคนร้ายกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ การมีส่วนร่วมในการออกตรวจรักษาความสงบเรียบร้อยร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ และการมีส่วนร่วมในการประสานงานระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจกับผู้นำชุมชน ผู้นำหมู่บ้าน พบว่าอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ มีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.43)

ผลการวิจัยพบว่าอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ระดับมากในประเด็น การมีส่วนร่วมในการประสานงานระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจกับผู้นำชุมชน ผู้นำหมู่บ้าน (ค่าเฉลี่ย 3.74) การมีส่วนร่วมในการแจ้งเหตุด่วนเหตุร้าย ข้อมูลอาชญากรรม เบาะแสคนร้ายคดีอาญาทั่วไปและคดียาเสพติด (ค่าเฉลี่ย 3.70) การมีส่วนร่วมในการออกตรวจรักษาความสงบเรียบร้อยร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ (ค่าเฉลี่ย 3.56) และยังพบว่าอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ มีส่วนร่วมในระดับปานกลางในประเด็น การมีส่วนร่วมในการตั้งจุดตรวจ จุดสกัดร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ (ค่าเฉลี่ย 3.35) และการมีส่วนร่วมในการจับกุมคนร้ายกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ (ค่าเฉลี่ย 2.80)

ผลการวิจัยยังพบว่าอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ ส่วนใหญ่ร้อยละ 49.52 มีส่วนร่วมในการแจ้งเหตุด่วนเหตุร้าย ข้อมูลอาชญากรรม เบาะแสคนร้ายคดีอาญาทั่วไปและคดียาเสพติดในระดับมาก รองลงมาร้อยละ 45.71 มีส่วนร่วมในการออกตรวจรักษาความสงบเรียบร้อยร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในระดับมาก ร้อยละ 44.76 มีส่วนร่วมในการตั้งจุดตรวจ จุดสกัดร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในระดับมาก ร้อยละ 36.19 มีส่วนร่วมในการประสานงานระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจกับผู้นำชุมชนผู้นำหมู่บ้าน ในระดับมาก และร้อยละ 33.33 มีส่วนร่วมในการจับกุมคนร้ายกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ในระดับปานกลาง (ดังแสดงในตาราง 13)

ตาราง 13 จำนวนและร้อยละของสมาชิกอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ จำแนกตามการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ

การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ	สมาชิก (N= 105)												ระดับการมีส่วนร่วม
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด		ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน		
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	ค่าเฉลี่ย	มาตรฐาน	
1. ท่านมีส่วนร่วมในการแจ้งเหตุด่วนเหตุร้าย ข้อมูลอาชญากรรมเบาะแสคนร้ายคดีอาญาทั่วไปและคดียาเสพติด	19	18.10	52	49.52	23	21.90	6	5.71	5	4.76	3.70	.990	มาก
2. ท่านมีส่วนร่วมในการตั้งจุดตรวจจุดสกัดร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ	10	9.52	47	44.76	26	24.76	14	13.33	8	7.62	3.35	1.074	มาก
3. ท่านมีส่วนร่วมในการจับกุมคนร้ายกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ	7	6.67	22	20.95	35	33.33	25	23.81	16	15.24	2.80	1.138	ปานกลาง
4. ท่านมีส่วนร่วมในการออกตรวจรักษาความสงบเรียบร้อยร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ	17	16.19	48	45.71	24	22.86	9	8.57	7	6.67	3.56	1.073	มาก

ตาราง 13 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ	สมาชิก (N = 105)										ค่าส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ การมี ส่วน ร่วม	
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด				
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
		ละ		ละ		ละ		ละ		ละ			
5. ท่านมีส่วนร่วมในการประสานงานระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจกับผู้นำชุมชน ผู้นำหมู่บ้าน	26	24.76	38	36.19	32	30.48	6	5.71	3	2.86	3.74	.991	มาก
รวม										3.43		มาก	

การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ประกอบด้วย การได้แต่งเครื่องแบบและประดับเครื่องหมายอาสาสมัคร และมีบัตรประจำตัวอาสาสมัครตำรวจบ้าน การได้รับค่าตอบแทนเช่น เงินเดือนเบี้ยเลี้ยงหรือเงินประเภทอื่นๆ จากการเป็นอาสาสมัครตำรวจบ้าน การที่อาสาสมัครตำรวจบ้านหรือทายาทได้รับสิทธิประโยชน์ที่เพียงพอและแน่นอน กรณีประสบภัยจนได้รับบาดเจ็บ หรือเสียชีวิต จากการปฏิบัติหน้าที่ การเป็นอาสาสมัครตำรวจบ้าน ทำให้รู้สึกมีเกียรติในสังคม มีคนยอมรับ รู้สึกภาคภูมิใจในการปฏิบัติหน้าที่ และการที่นำประสบการณ์ในการเป็นอาสาสมัครตำรวจบ้าน ไปประกอบอาชีพ หรือสามารถทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น พบว่าอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ มีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.06)

ผลการวิจัยพบว่าอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ มีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ในระดับมากที่สุด ในประเด็น การเป็นอาสาสมัครตำรวจบ้านทำให้รู้สึกมีเกียรติในสังคม มีคนยอมรับ รู้สึกภาคภูมิใจในการปฏิบัติหน้าที่ (ค่าเฉลี่ย 4.30) มีส่วนร่วมระดับมาก ในประเด็น ได้แต่งเครื่องแบบและประดับเครื่องหมายอาสาสมัคร และมีบัตรประจำตัวอาสาสมัครตำรวจบ้าน (ค่าเฉลี่ย 3.99) มีส่วนร่วมปานกลางในประเด็น สามารถนำประสบการณ์ในการเป็นอาสาสมัครตำรวจบ้านไปประกอบอาชีพ หรือสามารถทำให้ท่านมีรายได้เพิ่มขึ้น (ค่าเฉลี่ย 3.08) มีส่วนร่วมในระดับน้อยในประเด็น อาสาสมัครตำรวจบ้านหรือทายาทได้รับสิทธิประโยชน์ที่เพียงพอและแน่นอน กรณีประสบภัยจนได้รับบาดเจ็บ หรือเสียชีวิต กรณีปฏิบัติหน้าที่ (ค่าเฉลี่ย 2.20) และมีส่วนร่วมในระดับน้อยที่สุดในประเด็น ได้รับค่าตอบแทนเช่น เงินเดือนเบี้ยเลี้ยงหรือเงินประเภทอื่นๆ จากการเป็นอาสาสมัครตำรวจบ้าน (ค่าเฉลี่ย 1.75)

ผลการวิจัยยังพบว่าอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ ส่วนใหญ่ ร้อยละ 61.90 มีส่วนร่วมในการได้รับค่าตอบแทนเช่น เงินเดือนเบี้ยเลี้ยงหรือเงินประเภทอื่นๆ จากการเป็นอาสาสมัครตำรวจบ้านในระดับน้อยที่สุด รองลงมาร้อยละ 55.24 มีส่วนร่วมในการเป็นอาสาสมัครตำรวจบ้าน ทำให้รู้สึกมีเกียรติในสังคม มีคนยอมรับ รู้สึกภาคภูมิใจในการปฏิบัติหน้าที่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 48.57 มีส่วนร่วมในการได้รับสิทธิประโยชน์ที่เพียงพอและแน่นอน กรณีประสบภัยจนได้รับบาดเจ็บ หรือเสียชีวิต กรณีปฏิบัติหน้าที่ในระดับน้อยที่สุด ร้อยละ 44.76 มีส่วนร่วมในการได้แต่งเครื่องแบบและประดับเครื่องหมายอาสาสมัคร และมีบัตรประจำตัวอาสาสมัครตำรวจบ้าน ในระดับมากที่สุด และร้อยละ 28.57 มีส่วนร่วมในการที่สามารถนำประสบการณ์ในการเป็นอาสาสมัครตำรวจบ้าน ไปประกอบอาชีพ หรือสามารถทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้นในระดับปานกลาง (ดังแสดงในตาราง 14)

ตาราง 14 จำนวนและร้อยละของสมาชิกอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ จำแนกตามการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	สมาชิก (N= 105)												ระดับการมีส่วนร่วม
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด		ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
1. ท่านได้แต่งเครื่องแบบและประดับเครื่องหมายอาสาสมัคร และมีบัตรประจำตัวอาสาสมัครตำรวจบ้าน	47	44.76	31	29.52	14	13.33	5	4.76	8	7.62	3.99	1.213	มาก
2. ท่านได้รับค่าตอบแทนเช่นเงินเดือน เบี้ยเลี้ยงหรือเงินประเภทอื่นๆ จากการเป็นอาสาสมัครตำรวจบ้าน	3	2.86	8	7.62	14	13.33	15	14.29	65	61.90	1.75	1.125	น้อยที่สุด
3. ท่านหรือทายาทได้รับสิทธิประโยชน์ที่เพียงพอและแน่นอนกรณีประสบภัยจนได้รับบาดเจ็บหรือเสียชีวิต กรณีปฏิบัติหน้าที่	5	4.76	16	15.24	25	23.81	8	7.62	51	48.57	2.20	1.319	น้อย

ตาราง 14 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	สมาชิก (N= 105)												ระดับ การมี ส่วน ร่วม
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด		ค่า เฉลี่ย	ค่าส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
4. การเป็นอาสาสมัครตำรวจบ้าน ทำให้ท่านรู้สึกมีเกียรติในสังคม มี คนยอมรับ รู้สึกภาคภูมิใจในการ ปฏิบัติหน้าที่	58	55.24	32	30.48	7	6.67	7	4.76	3	2.86	4.30	0.992	มากที่สุด
5. ท่านสามารถนำประสบการณ์ใน การเป็นอาสาสมัครตำรวจบ้าน ไป ประกอบอาชีพ หรือสามารถทำให้ ท่านมีรายได้เพิ่มขึ้น	22	20.95	19	18.10	30	28.57	13	12.38	21	20.00	3.08	1.398	มาก
รวม	3.06										ปานกลาง		

การมีส่วนร่วมในการประเมิน

การมีส่วนร่วมในการประเมินประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในการเสนอแนวทางการปฏิบัติงานก่อนออกปฏิบัติหน้าที่ การมีส่วนร่วมในการประชุมแลกเปลี่ยนผลการปฏิบัติงานหลังการปฏิบัติหน้าที่ การมีส่วนร่วมในการประชุมประเมินผลการปฏิบัติงาน ของสมาชิกอาสาสมัครตำรวจบ้าน การมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่ของท่านและการมีส่วนร่วมในการประเมินผล โครงการต่างๆ ที่ดำเนินการร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจหลังเสร็จสิ้น โครงการ พบว่าอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ มีส่วนร่วมในการประเมิน อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.94)

ผลการวิจัยพบว่าอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ มีส่วนร่วมในการประเมิน ในระดับปานกลางดังนี้ การมีส่วนร่วมในการประชุมประเมินผลการปฏิบัติงาน ของสมาชิกอาสาสมัครตำรวจบ้าน (ค่าเฉลี่ย 3.04) การมีส่วนร่วมในการประชุมแลกเปลี่ยนผลการปฏิบัติงานหลังการปฏิบัติหน้าที่ (ค่าเฉลี่ย 3.03) การมีส่วนร่วมในการเสนอแนวทางการปฏิบัติงานก่อนออกปฏิบัติหน้าที่ (ค่าเฉลี่ย 2.93) การมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่ของท่าน (ค่าเฉลี่ย 2.86) และมีส่วนร่วมในการประเมินผล โครงการต่างๆ ที่ดำเนินการร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ หลังเสร็จสิ้น โครงการ (ค่าเฉลี่ย 2.86)

ผลการวิจัยยังพบว่าอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ ส่วนใหญ่ ร้อยละ 39.05 มีส่วนร่วมในการประเมินในประเด็น การประชุมแลกเปลี่ยนผลการปฏิบัติงานหลังการปฏิบัติหน้าที่และการประชุมประเมินผลการปฏิบัติงาน ของสมาชิกอาสาสมัครตำรวจบ้านในระดับมาก รองลงมา ร้อยละ 37.14 มีส่วนร่วมในการเสนอแนวทางการปฏิบัติงานก่อนออกปฏิบัติหน้าที่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 34.29 มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่ของท่านในระดับมาก และร้อยละ 34.39 มีส่วนร่วมในการประเมินผล โครงการต่างๆ ที่ดำเนินการร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ หลังเสร็จสิ้นโครงการ ในระดับปานกลาง (ดังแสดงในตาราง 15)

ตาราง 15 จำนวนและร้อยละของสมาชิกอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ จำแนกตามการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	สมาชิก (N= 105)										ค่าส่วน เบี่ยงเบน เฉลี่ย	ค่า มาตรฐาน	ระดับ การมี ส่วน ร่วม
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด				
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
1. ท่านมีส่วนร่วมในการเสนอแนว ทางการปฏิบัติงานก่อนออกปฏิบัติ หน้าที่	3	2.86	33	31.43	39	37.14	14	13.33	16	15.24	2.93	1.085	ปาน กลาง
2. ท่านมีส่วนร่วมในการประชุมแสวง สรุปลผลการปฏิบัติงานหลังการ ปฏิบัติหน้าที่	6	5.71	41	39.05	23	21.90	20	19.05	15	14.29	3.03	1.180	มาก
3. ท่านมีส่วนร่วมในการประชุม ประเมินผลการปฏิบัติงาน ของ สมาชิกอาสาสมัครตำรวจบ้าน	5	4.76	41	39.05	28	26.67	15	14.29	16	15.24	3.04	1.160	มาก
4. ท่านมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ ปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่ของท่าน	3	2.86	36	34.29	28	26.67	19	18.10	19	18.10	2.86	1.164	ปาน กลาง

ตาราง 15 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	สมาชิก (N= 105)										ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับการมีส่วนร่วม	
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด				
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
5.ท่านมีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการต่างๆ ที่ดำเนินการร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ หลังเสร็จสิ้นโครงการ	5	4.76	30	28.57	36	34.29	13	12.38	21	20.00	2.86	1.180	ปานกลาง
รวม									2.94		ปานกลาง		

**ตอนที่ 5 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของ
อาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่**

การศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของอาสาสมัครตำรวจบ้าน สถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส อาชีพ รายได้ ทักษะคิดที่มีต่อสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ ทักษะคิดด้านจิตอาสา ความรู้ในการเป็นอาสาสมัครตำรวจบ้าน และประสบการณ์การฝึกอบรมเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (decision making) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (implementation) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (benefit) การมีส่วนร่วมในการประเมิน (evaluation) โดยวิเคราะห์ค่าสถิติแบบ chi – square ผลการวิจัยภาพรวมพบว่า รายได้และทักษะคิดต่อสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (0.05) กับระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ($P < 0.05$) ส่วน เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส ความรู้ ประสบการณ์ ภาพรวมพบว่าไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (0.05) กับระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ($P > 0.05$) สำหรับทักษะคิดด้านจิตอาสา ไม่สามารถอธิบายค่า Chi-square ได้เนื่องจากมีรายการที่มีความถี่น้อยกว่า 5 มากกว่าร้อยละ 20 ดังแสดงในตาราง 16

ตาราง 16 สรุปภาพรวมความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านทักษะคิด ปัจจัยด้านความรู้ และประสบการณ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม

ปัจจัยส่วนบุคคล ทักษะคิด ความรู้ฯ	ค่าไคสแควร์ (χ^2)	ค่า P
เพศ	0.696	0.404
อายุ	0.000	1.000
ระดับการศึกษา	0.184	0.668
สถานภาพการสมรส	0.348	0.558
อาชีพ	0.350	0.839
รายได้	7.793	0.020*
ประสบการณ์	3.182	0.074
ความรู้	0.186	0.911
ทักษะคิดต่อสถานีตำรวจ	9.304	0.010*
ทักษะคิดด้านจิตอาสา	-	-

หมายเหตุ : * มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิจัยยังพบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส อาชีพ รายได้ ความรู้ ประสบการณ์ ทักษะติดต่อสถานีดำรง ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้าน ทักษะ ปัจจัยด้านความรู้และประสบการณ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปราม อาชญากรรมของอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีดำรงภูธรเมืองเชียงใหม่ ในรายละเอียดดังนี้

เพศ

ผลการวิจัยพบว่า เพศของผู้ให้ข้อมูลไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (0.05) กับระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมทั้ง 3 ด้าน ได้แก่การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (decision making) ($P > 0.05$) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (benefit) ($P > 0.05$) และการมีส่วนร่วมในการประเมิน (evaluation) ($P > 0.05$) ส่วนระดับการมีส่วนร่วมในการ ปฏิบัติการ (implementation) ($P > 0.05$) ไม่สามารถอธิบายค่า Chi-square ได้เนื่องจากมีรายการ ความถี่น้อยกว่า 5 มากกว่าร้อยละ 20

ภาพรวมทั้ง 4 ด้าน พบว่าเพศของผู้ให้ข้อมูลไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติ (0.05) กับระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ($P > 0.05$) หมายความว่า เพศของผู้ให้ข้อมูลต่างกัน ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปราม อาชญากรรม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าอาสาสมัครตำรวจบ้าน โดยส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ประกอบกับ งานการเป็นผู้ช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ตำรวจ ยึดหลักการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาตามนโยบายของ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ดังนั้นแม้จะมีเพศหญิงทำหน้าที่อาสาสมัครตำรวจบ้านส่วนหนึ่งแต่ก็ สามารถทำงานร่วมกันได้ ดังนั้นเพศต่างกันจึงไม่ความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการ ป้องกันปราบปรามอาชญากรรมแต่อย่างใด (ดังตาราง 17-21)

ตาราง 17 ปัจจัยเกี่ยวกับเพศกับความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปราม อาชญากรรมของอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีดำรงภูธรเมืองเชียงใหม่

การมีส่วนร่วม	ค่าไคสแควร์ (χ^2)	ค่า P
การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	0.784	0.376
การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ	-	-
การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์	2.242	0.134
การมีส่วนร่วมในการประเมิน	2.140	0.143
ภาพรวม	0.696	0.404

ตาราง 18 จำนวนและร้อยละของระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมต่อระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จำแนกตามเพศ

เพศ	ระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ		รวม
	น้อย	มาก	
ชาย	37 (35.42)	45 (42.86)	82 (78.10)
หญิง	8 (7.62)	15 (14.29)	23 (21.90)
รวม	45 (42.86)	60 (57.14)	105 (100.00)

$\chi^2 = 0.784$ $df = 1$ Significance = 0.376

ตาราง 19 จำนวนและร้อยละของระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมต่อระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ จำแนกตามเพศ

เพศ	ระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ		รวม
	น้อย	มาก	
ชาย	27 (25.71)	55 (22.38)	82 (78.10)
หญิง	4 (3.81)	19 (18.10)	23 (21.90)
รวม	31 (29.52)	47 (70.84)	105 (100.00)

หมายเหตุ : ไม่สามารถอธิบายค่า Chi-square ได้

ตาราง 20 จำนวนและร้อยละของระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมต่อระดับการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ จำแนกตามเพศ

เพศ	ระดับการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์		รวม
	น้อย	มาก	
ชาย	39 (37.14)	43 (40.95)	82 (78.10)
หญิง	15 (14.29)	8 (7.62)	23 (21.90)
รวม	54 (51.43)	51 (48.57)	105 (100.00)

$$\chi^2 = 2.242 \quad df = 1 \quad \text{Significance} = 0.134$$

ตาราง 21 จำนวนและร้อยละของระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมต่อระดับการมีส่วนร่วมในการประเมิณผล จำแนกตามเพศ

เพศ	ระดับการมีส่วนร่วมในการประเมิณผล		รวม
	น้อย	มาก	
ชาย	39 (37.14)	43 (40.95)	82 (78.10)
หญิง	7 (6.67)	16 (15.24)	23 (21.90)
รวม	46 (43.81)	59 (55.19)	105 (100.00)

$$\chi^2 = 2.140 \quad df = 1 \quad \text{Significance} = 0.143$$

อายุ

ผลการวิจัยพบว่า อายุของผู้ให้ข้อมูลมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (0.05) กับระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมด้าน การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (benefit) ($P < 0.05$) ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (decision making) ($P > 0.05$) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (implementation) ($P > 0.05$) และการมีส่วนร่วมในการประเมิน (evaluation) ($P > 0.05$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะอาสาสมัครตำรวจบ้านส่วนใหญ่มีอายุมากอยู่ในวัยที่ทำงานแล้วและมีความพร้อมด้านการเงินอีกทั้งงานตำรวจบ้านเป็นงานที่ต้องการจิตอาสา ดังนั้นแม้ไม่มีค่าตอบแทนตำรวจบ้านก็สามารถปฏิบัติหน้าที่ให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ตำรวจได้

ภาพรวมทั้ง 4 ด้าน พบว่าอายุของผู้ให้ข้อมูลไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (0.05) กับระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ($P > 0.05$) หมายความว่าอายุของผู้ให้ข้อมูลต่างกัน ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ภาพรวมทั้ง 4 ด้าน ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ตำรวจบ้านทุกคนแม้อายุจะต่างกันก็สามารถทำงานร่วมกันได้เพราะการตัดสินใจ การปฏิบัติหน้าที่ การรับผลประโยชน์ การประเมิน มีระเบียบการบังคับบัญชาที่ดี อีกทั้งงานด้านการป้องกันอาชญากรรมตำรวจบ้านทุกคนต่างให้ความสำคัญและให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ตำรวจด้วยดีอยู่ตลอดเวลา (ดังตาราง 22-26)

ตาราง 22 ปัจจัยเกี่ยวกับอายุกับความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่

การมีส่วนร่วม	ค่าไคสแควร์ (χ^2)	ค่า P
การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	0.275	0.600
การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ	0.046	0.830
การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์	10.601	0.001*
การมีส่วนร่วมในการประเมิน	0.001	0.972
ภาพรวม	0.000	1.000

หมายเหตุ : * มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 23 จำนวนและร้อยละของระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมต่อระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จำแนกตามอายุ

อายุ	ระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ		รวม
	น้อย	มาก	
20-47 ปี	18 (17.14)	21 (20.00)	39 (37.14)
48-75 ปี	27 (25.71)	39 (37.14)	66 (62.85)
รวม	45 (42.86)	60 (57.14)	105 (100.00)
$\chi^2 = 0.275$ $df = 1$ Significance = 0.600			

ตาราง 24 จำนวนและร้อยละของระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมต่อระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ จำแนกตามอายุ

อายุ	ระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ		รวม
	น้อย	มาก	
20-47 ปี	12 (11.42)	27 (25.71)	39 (37.14)
48-75 ปี	19 (18.09)	47 (44.76)	66 (62.85)
รวม	31 (29.52)	74 (70.48)	105 (100.00)
$\chi^2 = 0.046$ $df = 1$ Significance = 0.830			

ตาราง 25 จำนวนและร้อยละของระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมต่อระดับการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ จำแนกตามอายุ

อายุ	ระดับการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์		รวม
	น้อย	มาก	
20-47 ปี	12 (11.42)	27 (25.71)	39 (37.14)
48-75 ปี	42 (40.00)	24 (22.85)	66 (62.85)
รวม	54 (51.43)	51 (48.57)	105 (100.00)

$\chi^2 = 10.601$ $df = 1$ Significance = 0.001

ตาราง 26 จำนวนและร้อยละของระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมต่อระดับการมีส่วนร่วมในการประเมิน จำแนกตามอายุ

อายุ	ระดับการมีส่วนร่วมในการประเมิน		รวม
	น้อย	มาก	
20-47 ปี	17 (16.19)	22 (20.95)	39 (37.14)
48-75 ปี	29 (27.61)	37 (35.23)	66 (62.85)
รวม	46 (43.81)	59 (56.19)	105 (100.00)

$\chi^2 = 0.001$ $df = 1$ Significance = 0.972

ระดับการศึกษา

ผลการวิจัยพบว่าระดับการศึกษาของผู้ให้ข้อมูลไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (0.05) กับระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (decision making) ($P > 0.05$) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (implementation) ($P > 0.05$) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (benefit) ($P > 0.05$) และการมีส่วนร่วมในการประเมิน (evaluation) ($P > 0.05$)

ภาพรวมทั้ง 4 ด้าน พบว่าระดับการศึกษาของผู้ให้ข้อมูลไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (0.05) กับระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ($P > 0.05$) หมายความว่าระดับการศึกษาของผู้ให้ข้อมูลต่างกันไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม

ระดับการศึกษาของอาสาสมัครตำรวจบ้าน ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมทั้งนี้อาจเป็นเพราะโดยหน้าที่แล้วอาสาสมัครตำรวจบ้านทำหน้าที่เป็นเพียงผู้ช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ตำรวจจึงไม่ต้องใช้ความรู้ด้านกฎหมาย หรือทักษะด้านการป้องกันอาชญากรรมมากนักและทำหน้าที่เพียงแจ้งข้อมูลข่าวสาร สอดส่องดูแลความสงบเรียบร้อยในชุมชนก็ถือว่าทำหน้าที่ของตำรวจบ้านได้ดีแล้ว (ดังตาราง 27-31)

ตาราง 27 ปัจจัยเกี่ยวกับระดับการศึกษากับความวามสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่

การมีส่วนร่วม	ค่าไคสแควร์ (χ^2)	ค่า P
การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	0.870	0.351
การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ	0.052	0.820
การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์	2.539	0.111
การมีส่วนร่วมในการประเมิน	0.195	0.659
ภาพรวม	0.184	0.668

ตาราง 28 จำนวนและร้อยละของระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมต่อระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	ระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ		รวม
	น้อย	มาก	
ประถมศึกษา	19 (18.09)	20 (19.04)	39 (37.14)
มัธยมศึกษาหรือสูงกว่า	26 (24.76)	40 (38.09)	66 (62.85)
รวม	45 (42.86)	60 (57.14)	105 (100.00)
$\chi^2 = 0.870$ $df = 1$ Significance = 0.351			

ตาราง 29 จำนวนและร้อยละของระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมต่อระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	ระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ		รวม
	น้อย	มาก	
ประถมศึกษา	11 (10.47)	28 (26.66)	39 (37.14)
มัธยมศึกษาหรือสูงกว่า	20 (19.04)	46 (43.80)	66 (62.85)
รวม	31 (29.52)	74 (70.84)	105 (100.00)
$\chi^2 = 0.052$ $df = 1$ Significance = 0.820			

ตาราง 30 จำนวนและร้อยละของระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมต่อระดับการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	ระดับการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์		รวม
	น้อย	มาก	
ประถมศึกษา	24 (22.85)	15 (14.28)	39 (37.14)
มัธยมศึกษาหรือสูงกว่า	30 (28.57)	36 (34.28)	66 (62.85)
รวม	54 (51.43)	51 (48.57)	105 (100.00)
$\chi^2 = 2.539$ $df = 1$ Significance = 0.111			

ตาราง 31 จำนวนและร้อยละของระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมต่อระดับการมีส่วนร่วมรับในการประเมิน จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	ระดับการมีส่วนร่วมรับในการประเมิน		รวม
	น้อย	มาก	
ประถมศึกษา	16 (15.23)	23 (21.90)	39 (37.14)
มัธยมศึกษาหรือสูงกว่า	30 (28.57)	36 (34.28)	66 (62.85)
รวม	46 (43.81)	59 (56.19)	105 (100.00)
$\chi^2 = 0.195$ $df = 1$ Significance = 0.659			

สถานภาพการสมรส

ผลการวิจัยพบว่าสถานภาพการสมรสของผู้ให้ข้อมูลไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (0.05) กับระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมทั้ง 4 ด้าน ได้แก่การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (decision making) ($P>0.05$) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (implementation) ($P>0.05$) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (benefit) ($P>0.05$) และการมีส่วนร่วมในการประเมิน (evaluation) ($P>0.05$)

ภาพรวมทั้ง 4 ด้าน พบว่าสถานภาพการสมรสของผู้ให้ข้อมูลไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (0.05) กับระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ($P>0.05$) หมายความว่าสถานภาพการสมรสของผู้ให้ข้อมูลต่างกันไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการเป็นผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงานตำรวจ การแจ้งเบาะแสอาชญากรรมนั้น ไม่ว่าตำรวจบ้านจะมีครอบครัวหรือไม่มีครอบครัวก็ไม่ใช่อุปสรรคในการเป็นผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงานตำรวจ (ดังตาราง 32 -36)

ตาราง 32 ปัจจัยเกี่ยวกับสถานภาพการสมรสกับความวามสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่

การมีส่วนร่วม	ค่าไคสแควร์ (χ^2)	ค่า P
การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	0.366	0.545
การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ	0.172	0.679
การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์	0.477	0.924
การมีส่วนร่วมในการประเมิน	0.777	0.781
ภาพรวม	0.343	0.558

ตาราง 33 จำนวนและร้อยละของระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมต่อระดับการมีส่วนร่วมรับในการตัดสินใจ จำแนกตามสถานภาพการสมรส

สถานภาพการสมรส	ระดับการมีส่วนร่วมรับในการตัดสินใจ		รวม
	น้อย	มาก	
โสด หม้าย หย่าร้าง	14 (13.33)	21 (20.00)	35 (33.33)
สมรส	31 (20.95)	39 (22.86)	70 (66.66)
รวม	45 (42.86)	60 (57.14)	105 (100.00)
$\chi^2 = 0.175$ $df = 1$ Significance = 0.676			

ตาราง 34 จำนวนและร้อยละของระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมต่อระดับการมีส่วนร่วมรับในการปฏิบัติการ จำแนกตามสถานภาพการสมรส

สถานภาพการสมรส	ระดับการมีส่วนร่วมรับในการปฏิบัติการ		รวม
	น้อย	มาก	
โสด หม้าย หย่าร้าง	9 (8.57)	26 (24.76)	35 (33.33)
สมรส	22 (20.95)	48 (45.71)	70 (66.66)
รวม	31 (29.52)	74 (70.48)	105 (100.00)
$\chi^2 = 0.366$ $df = 1$ Significance = 0.545			

ตาราง 35 จำนวนและร้อยละของระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมต่อระดับการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ จำแนกตามสถานภาพการสมรส

สถานภาพการสมรส	ระดับการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์		รวม
	น้อย	มาก	
โสด หม้าย หย่าร้าง	17 (16.19)	18 (17.14)	35 (33.33)
สมรส	37 (35.23)	33 (31.42)	70 (66.66)
รวม	54 (51.43)	51 (48.57)	105 (100.00)
$\chi^2 = 0.172$ $df = 1$ Significance = 0.679			

ตาราง 36 จำนวนและร้อยละของระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมต่อระดับการมีส่วนร่วมในการประเมิน จำแนกตามสถานภาพการสมรส

สถานภาพการสมรส	ระดับการมีส่วนร่วมในการประเมิน		รวม
	น้อย	มาก	
โสด หม้าย หย่าร้าง	16 (15.23)	19 (18.79)	35 (33.33)
สมรส	30 (28.37)	40 (38.79)	70 (66.66)
รวม	46 (43.81)	59 (56.19)	105 (100.00)
$\chi^2 = 0.077$ $df = 1$ Significance = 0.781			

อาชีพ

ผลการวิจัยพบว่าอาชีพของผู้ให้ข้อมูลมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (0.05) กับระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (benefit) ($P < 0.05$) แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (decision making) ($P > 0.05$) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (implementation) ($P > 0.05$) และการมีส่วนร่วมในการประเมิน (evaluation) ($P > 0.05$)

ภาพรวมทั้ง 4 ด้านพบว่าอาชีพของผู้ให้ข้อมูลไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (0.05) กับระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ($P > 0.05$) หมายความว่าอาชีพของผู้ให้ข้อมูลต่างกันไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม (ดังตาราง 37-41)

ตาราง 37 ปัจจัยเกี่ยวกับอาชีพกับความความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่

การมีส่วนร่วม	ค่าไคสแควร์ (χ^2)	ค่า P
การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	0.946	0.623
การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ	0.076	0.963
การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์	6.056	0.048*
การมีส่วนร่วมในการประเมิน	1.967	0.374
ภาพรวม	0.350	0.839

หมายเหตุ : * มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 38 จำนวนและร้อยละของระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมต่อระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	ระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ		รวม
	น้อย	มาก	
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	17 (16.19)	28 (26.66)	45 (42.85)
รับจ้างทั่วไป	19 (18.79)	23 (21.30)	42 (40.00)
อื่น ๆ	9 (8.57)	9 (8.57)	18 (17.14)
รวม	45 (42.86)	60 (57.14)	105 (100.00)

$$\chi^2 = 0.946 \quad df = 2 \quad \text{Significance} = 0.623$$

ตาราง 39 จำนวนและร้อยละของระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมต่อระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	ระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ		รวม
	น้อย	มาก	
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	13 (12.38)	32 (37.47)	45 (42.86)
รับจ้างทั่วไป	13 (12.38)	29 (27.51)	42 (40.00)
อื่น ๆ	5 (4.75)	13 (12.38)	18 (17.14)
รวม	31 (42.52)	47 (70.48)	105 (100.00)

$$\chi^2 = 0.076 \quad df = 2 \quad \text{Significance} = 0.963$$

ตาราง 40 จำนวนและร้อยละของระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมต่อระดับการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	ระดับการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์		รวม
	น้อย	มาก	
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	29 (27.51)	16 (15.23)	45 (42.86)
รับจ้างทั่วไป	16 (15.23)	26 (24.76)	42 (40.00)
อื่นๆ	9 (8.57)	9 (8.57)	18 (17.14)
รวม	54 (51.43)	51 (48.57)	105 (100.00)

$$\chi^2 = 6.056 \quad df = 2 \quad \text{Significance} = 0.048$$

ตาราง 41 จำนวนและร้อยละของระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมต่อระดับการมีส่วนร่วมในการประเมิน จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	ระดับการมีส่วนร่วมในการประเมิน		รวม
	น้อย	มาก	
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	23 (21.30)	22 (20.95)	45 (42.86)
รับจ้างทั่วไป	17 (16.19)	25 (23.30)	42 (40.00)
อื่นๆ	6 (5.71)	12 (11.42)	18 (17.14)
รวม	46 (43.81)	59 (56.19)	105 (100.00)

$$\chi^2 = 1.967 \quad df = 2 \quad \text{Significance} = 0.374$$

รายได้

ผลการวิจัยพบว่ารายได้ของผู้ให้ข้อมูลไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (0.05) กับระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมด้าน การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (decision making) ($P > 0.05$) แต่มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (benefit) ($P < 0.05$) การมีส่วนร่วมในการประเมิน (evaluation) ($P < 0.05$) ส่วนการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (implementation) ไม่สามารถอธิบายค่า Chi-square ได้เนื่องจากมีรายการความถี่น้อยกว่า 5 มากกว่าร้อยละ 20

ภาพรวมทั้ง 4 ด้าน พบว่ารายได้ของผู้ให้ข้อมูลมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (0.05) กับระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ($P < 0.05$) หมายความว่ารายได้ของผู้ให้ข้อมูลต่างกันมีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการมีส่วนร่วมในการเป็นผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงานตำรวจแม้ไม่มีค่าตอบแทนด้านการเงิน แต่ด้วยความเป็นจริงแล้วอาสาสมัครตำรวจบ้านยังได้รับสิทธิประโยชน์อย่างอื่น เช่นการได้แต่งเครื่องแบบ การมีบัตรประจำตัว และสามารถได้รับความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ตำรวจในด้านอื่นๆ อีกด้วย (ดังตาราง 42-46)

ตาราง 42 ปัจจัยเกี่ยวกับรายได้กับความวามสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่

การมีส่วนร่วม	ค่าไคสแควร์ (χ^2)	ค่า P
การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	1.181	0.554
การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ	-	-
การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์	7.918	0.019*
การมีส่วนร่วมในการประเมิน	13.605	0.001*
ภาพรวม	7.793	0.020*

หมายเหตุ : * มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 43 จำนวนและร้อยละของระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมต่อระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จำแนกตามรายได้

รายได้	ระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ		รวม
	น้อย	มาก	
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5,000 บาท	12 (11.43)	22 (20.95)	34 (32.38)
มากกว่า 5,000 – 10,000 บาท	22 (20.95)	25 (23.81)	47 (44.76)
มากกว่า 10,000	11 (10.47)	13 (12.38)	24 (22.85)
รวม	45 (42.86)	60 (57.14)	105 (100.00)

$$\chi^2 = 1.181 \quad df = 2 \quad \text{Significance} = 0.554$$

ตาราง 44 จำนวนและร้อยละของระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมต่อระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ จำแนกตามรายได้

รายได้	ระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ		รวม
	น้อย	มาก	
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5,000 บาท	4 (3.81)	30 (28.57)	34 (32.38)
มากกว่า 5,000 – 10,000 บาท	17 (16.19)	30 (28.57)	47 (44.76)
มากกว่า 10,000	10 (9.52)	14 (13.33)	24 (22.85)
รวม	31 (29.52)	74 (70.48)	105 (100.00)

หมายเหตุ : ไม่สามารถอธิบายค่า Chi-square ได้

ตาราง 45 จำนวนและร้อยละของระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมต่อระดับการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ จำแนกตามรายได้

รายได้	ระดับการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์		รวม
	น้อย	มาก	
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5,000 บาท	11 (10.48)	23 (21.90)	34 (32.38)
มากกว่า 5,000 – 10,000 บาท	30 (28.57)	17 (16.19)	47 (44.76)
มากกว่า 10,000	13 (12.38)	11 (10.47)	24 (22.85)
รวม	54 (51.43)	51 (48.57)	105 (100.00)

$$\chi^2 = 7.918 \quad df = 2 \quad \text{Significance} = 0.019$$

ตาราง 46 จำนวนและร้อยละของระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมต่อระดับการมีส่วนร่วมในการประเมิณผล จำแนกตามรายได้

รายได้	ระดับการมีส่วนร่วมในการประเมิณผล		รวม
	น้อย	มาก	
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5,000 บาท	7 (6.67)	27 (25.71)	34 (32.38)
มากกว่า 5,000 – 10,000 บาท	29 (27.62)	18 (17.14)	47 (44.76)
มากกว่า 10,000	10 (9.52)	14 (13.33)	24 (22.85)
รวม	46 (43.81)	59 (56.19)	105 (100.00)

$$\chi^2 = 13.605 \quad df = 2 \quad \text{Significance} = 0.001$$

ประสบการณ์

ผลการวิจัยพบว่าประสบการณ์ของผู้ให้ข้อมูลไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (0.05) กับระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม 2 ด้าน ได้แก่การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (decision making) ($P > 0.05$) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (benefit) ($P > 0.05$) แต่มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (implementation) ($P < 0.05$) และการมีส่วนร่วมในการประเมิน (evaluation) ($P < 0.05$)

ภาพรวมทั้ง 4 ด้าน พบว่าประสบการณ์ของผู้ให้ข้อมูลไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (0.05) กับระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ($P > 0.05$) หมายความว่าประสบการณ์ของผู้ให้ข้อมูลต่างกันไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมในภาพรวมทั้งหมด แต่มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมเฉพาะการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (implementation) และการมีส่วนร่วมในการประเมิน (evaluation) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการปฏิบัติหน้าที่ด้านการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมต้องใช้ผู้ที่มิประสบการณ์ในด้านการปฏิบัติหน้าที่และการประเมิน (ดังตาราง 47-51)

ตาราง 47 ปัจจัยด้านประสบการณ์กับความวามสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่

การมีส่วนร่วม	ค่าไคสแควร์ (χ^2)	ค่า P
การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	2.685	0.101
การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ	8.315	0.004*
การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์	0.688	0.407
การมีส่วนร่วมในการประเมิน	5.515	0.019*
ภาพรวม	3.182	0.074

หมายเหตุ : * มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 48 จำนวนและร้อยละของระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมต่อระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จำแนกตามประสบการณ์

ประสบการณ์	ระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ		รวม
	น้อย	มาก	
เคย	27 (25.71)	45 (42.86)	72 (68.57)
ไม่เคย	18 (17.14)	15 (14.29)	33 (31.43)
รวม	45 (42.86)	60 (57.14)	105 (100.00)
$\chi^2 = 2.685$ $df = 1$ Significance = 0.101			

ตาราง 49 จำนวนและร้อยละของระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมต่อระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ จำแนกตามประสบการณ์

ประสบการณ์	ระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ		รวม
	น้อย	มาก	
เคย	15 (14.29)	57 (54.29)	72 (68.57)
ไม่เคย	16 (15.24)	17 (16.19)	33 (31.43)
รวม	31 (29.52)	74 (70.48)	105 (100.00)
$\chi^2 = 8.315$ $df = 1$ Significance = 0.004			

ตาราง 50 จำนวนและร้อยละของระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมต่อระดับการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ จำแนกตามประสบการณ์

ประสบการณ์	ระดับการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์		รวม
	น้อย	มาก	
เคย	39 (37.14)	33 (31.43)	72 (68.57)
ไม่เคย	15 (14.29)	18 (17.14)	33 (31.43)
รวม	54 (51.43)	51 (48.57)	105 (100.00)
$\chi^2 = 0.688$ $df = 1$ Significance = 0.407			

ตาราง 51 จำนวนและร้อยละของระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมต่อระดับการมีส่วนร่วมในการประเมินผล จำแนกตามประสบการณ์

ประสบการณ์	ระดับการมีส่วนร่วมในการประเมินผล		รวม
	น้อย	มาก	
เคย	26 (24.76)	46 (43.81)	72 (68.57)
ไม่เคย	20 (19.05)	13 (12.38)	33 (31.43)
รวม	46 (43.81)	59 (56.19)	105 (100.00)
$\chi^2 = 5.515$ $df = 1$ Significance = 0.019			

ความรู้

ผลการวิจัยพบว่าความรู้ของผู้ให้ข้อมูลไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (0.05) กับระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมทั้ง 4 ด้าน ได้แก่การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (decision making) ($P>0.05$) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (implementation) ($P>0.05$) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (benefit) ($P>0.05$) และการมีส่วนร่วมในการประเมิน (evaluation) ($P>0.05$)

ภาพรวมทั้ง 4 ด้าน พบว่าความรู้ของผู้ให้ข้อมูลไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (0.05) กับระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ($P>0.05$) หมายความว่าความรู้ของผู้ให้ข้อมูลต่างกันไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการปฏิบัติหน้าที่ในการเป็นผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงานตำรวจต้องอาศัยคำสั่งของผู้บังคับบัญชาซึ่งเป็นตำรวจเป็นหลัก ดังนั้นการตัดสินใจ การปฏิบัติ การรับผลประโยชน์หรือการประเมินของอาสาสมัครตำรวจบ้านจึงไม่จำเป็นต้องใช้คนที่มีความรู้ต่างกันมากนักก็สามารถทำงานร่วมกันได้ (ดังตาราง 52-56)

ตาราง 52 ปัจจัยด้านความรู้กับความความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่

การมีส่วนร่วม	ค่าไคสแควร์ (χ^2)	ค่า P
การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	0.424	0.809
การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ	3.060	0.217
การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์	3.315	0.191
การมีส่วนร่วมในการประเมิน	0.731	0.694
ภาพรวม	0.186	0.911

ตาราง 53 จำนวนและร้อยละของระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมต่อระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จำแนกตามระดับความรู้

ด้านความรู้	ระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ		รวม
	น้อย	มาก	
น้อย	11 (10.47)	12 (11.42)	23 (21.90)
ปานกลาง	28 (26.66)	38 (36.19)	66 (62.85)
มาก	6 (5.71)	10 (9.52)	16 (15.23)
รวม	45 (42.86)	60 (57.14)	105 (100.00)

$$\chi^2 = 0.424 \quad df = 2 \quad \text{Significance} = 0.809$$

ตาราง 54 จำนวนและร้อยละของระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมต่อระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ จำแนกตามระดับความรู้

ด้านความรู้	ระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ		รวม
	น้อย	มาก	
น้อย	10 (9.52)	13 (12.38)	23 (21.90)
ปานกลาง	16 (15.23)	50 (47.61)	66 (62.85)
มาก	5 (4.76)	11 (10.47)	16 (15.23)
รวม	31 (29.52)	74 (70.48)	105 (100.00)

$$\chi^2 = 3.060 \quad df = 2 \quad \text{Significance} = 0.217$$

ตาราง 55 จำนวนและร้อยละของระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมต่อระดับการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ จำแนกตามระดับความรู้

ด้านความรู้	ระดับการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์		รวม
	น้อย	มาก	
น้อย	9 (8.57)	14 (13.33)	23 (21.90)
ปานกลาง	34 (32.38)	32 (30.47)	66 (62.85)
มาก	11 (10.47)	5 (4.76)	16 (15.23)
รวม	54 (51.43)	51 (48.57)	105 (100.00)

$$\chi^2 = 3.351 \quad df = 2 \quad \text{Significance} = 0.191$$

ตาราง 56 จำนวนและร้อยละของระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมต่อระดับการมีส่วนร่วมในการประเมิณผล จำแนกตามระดับความรู้

ด้านความรู้	ระดับการมีส่วนร่วมในการประเมิณผล		รวม
	น้อย	มาก	
น้อย	9 (8.57)	14 (13.33)	23 (21.90)
ปานกลาง	31 (29.52)	35 (33.33)	66 (62.85)
มาก	6 (5.71)	10 (9.52)	16 (15.23)
รวม	46 (43.81)	59 (56.19)	105 (100.00)

$$\chi^2 = 0.731 \quad df = 2 \quad \text{Significancen} = 0.694$$

ด้านทัศนคติต่อสถานีดารวจภูธรเมืองเชียงใหม่

ผลการวิจัยพบว่าทัศนคติต่อสถานีดารวจภูธรเมืองเชียงใหม่ของผู้ให้ข้อมูลมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (0.05) กับระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ได้แก่การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (implementation) ($P < 0.05$) และการมีส่วนร่วมในการประเมิน (evaluation) ($P < 0.05$) ส่วนด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (decision making) และการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (benefit) ไม่สามารถอธิบายค่า Chi-square ได้เนื่องจากมีรายการความถี่น้อยกว่า 5 มากกว่าร้อยละ 20 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะอาสาสมัครตำรวจบ้านส่วนใหญ่จะทำหน้าที่ออกตรวจและทำกิจกรรมร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจซึ่งการทำหน้าที่ลักษณะนี้ถือว่าการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเป็นผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงาน เมื่อได้ร่วมทำงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจแล้วจึงมีความเข้าใจในการทำงานและเห็นถึงข้อดีข้อเสียในการทำงานจึงสามารถประเมินผลการทำงานได้ ดังนั้นทัศนคติของอาสาสมัครตำรวจบ้านในทางบวกจึงมีผลต่อการปฏิบัติการและการประเมิน

ภาพรวมทั้ง 4 ด้าน พบว่าทัศนคติต่อสถานีดารวจภูธรเมืองเชียงใหม่ของผู้ให้ข้อมูลมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (0.05) กับระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ($P < 0.05$) หมายความว่าทัศนคติต่อสถานีดารวจภูธรเมืองเชียงใหม่ ของผู้ให้ข้อมูลต่างกันมีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมในภาพรวม (ดังตาราง 57-61)

ตาราง 57 ปัจจัยด้านทัศนคติที่มีต่อสถานีดารวจกับความวามสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีดารวจภูธรเมืองเชียงใหม่

การมีส่วนร่วม	ค่าไคสแควร์ (χ^2)	ค่า P
การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	-	-
การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ	7.059	0.029*
การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์	-	-
การมีส่วนร่วมในการประเมิน	11.646	0.003*
ภาพรวม	9.304	0.010*

หมายเหตุ : * มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 58 จำนวนและร้อยละของระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมต่อระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จำแนกตามทัศนคติต่อสถานีตำรวจ

ด้านทัศนคติต่อสถานีตำรวจ	ระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ		รวม
	น้อย	มาก	
น้อย	8 (7.61)	4 (3.80)	12 (11.42)
ปานกลาง	24 (22.85)	15 (14.28)	39 (37.14)
มาก	13 (12.38)	41 (39.04)	54 (51.42)
รวม	45 (42.86)	60 (57.14)	105 (100.00)

หมายเหตุ : ไม่สามารถอธิบายค่า Chi-square ได้

ตาราง 59 จำนวนและร้อยละของระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมต่อระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ จำแนกตามทัศนคติต่อสถานีตำรวจ

ด้านทัศนคติต่อสถานีตำรวจ	ระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ		รวม
	น้อย	มาก	
น้อย	6 (5.71)	6 (5.71)	12 (11.42)
ปานกลาง	15 (14.28)	24 (22.85)	39 (37.14)
มาก	10 (9.52)	44 (41.90)	54 (51.42)
รวม	31 (29.52)	74 (70.48)	105 (100.00)

$\chi^2 = 7.059$ $df = 2$ Significance = 0.029

ตาราง 60 จำนวนและร้อยละของระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมต่อระดับการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ จำแนกตามทัศนคติต่อสถานีตำรวจ

ด้านทัศนคติต่อสถานี ตำรวจ	ระดับการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์		รวม
	น้อย	มาก	
น้อย	4 (3.80)	8 (7.61)	12 (11.42)
ปานกลาง	23 (21.90)	16 (15.23)	39 (37.14)
มาก	27 (25.71)	27 (25.71)	54 (51.43)
รวม	54 (51.43)	51 (48.57)	105 (100.00)

หมายเหตุ : ไม่สามารถอธิบายค่า Chi-square ได้

ตาราง 61 จำนวนและร้อยละของระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมต่อระดับการมีส่วนร่วมในการประเมินผล จำแนกตามทัศนคติต่อสถานีตำรวจ

ด้านทัศนคติต่อสถานี ตำรวจ	ระดับการมีส่วนร่วมในการประเมินผล		รวม
	น้อย	มาก	
น้อย	7 (6.66)	5 (4.76)	12 (11.42)
ปานกลาง	24 (22.85)	15 (14.28)	39 (37.14)
มาก	15 (14.28)	39 (37.14)	54 (51.43)
รวม	46 (43.81)	59 (56.19)	105 (100.00)

$\chi^2 = 11.646$ $df = 2$ Significance = 0.003

ทัศนคติด้านจิตอาสา

ผลการวิจัยพบว่าทัศนคติด้านจิตอาสาของผู้ให้ข้อมูลไม่สามารถอธิบายค่า Chi-square ได้เนื่องจากมีรายการที่มีความถี่น้อยกว่า 5 มากกว่าร้อยละ 20 ของรายการจำนวนทั้งหมด (ดังตาราง 62-66)

ตาราง 62 ปัจจัยด้านจิตอาสากับความวามสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่

การมีส่วนร่วม	ค่าไคสแควร์ (χ^2)	ค่า P
การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	-	-
การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ	-	-
การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์	-	-
การมีส่วนร่วมในการประเมิน	-	-
ภาพรวม	-	-

ตาราง 63 จำนวนและร้อยละของระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมต่อระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จำแนกตามทัศนคติด้านจิตอาสา

ด้านทัศนคติด้านจิต	ระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ		รวม
	น้อย	มาก	
อาสา			
น้อย	1 (0.95)	- -	1 (0.95)
ปานกลาง	5 (4.76)	7 (6.66)	12 (11.42)
มาก	39 (37.14)	53 (50.47)	92 (87.61)
รวม	45 (42.86)	60 (57.14)	105 (100.00)

หมายเหตุ : ไม่สามารถอธิบายค่า Chi-square ได้

ตาราง 64 จำนวนและร้อยละของระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมต่อระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ จำแนกตามทัศนคติด้านจิตอาสา

ด้านทัศนคติด้านจิตอาสา	ระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ		รวม
	น้อย	มาก	
น้อย	1 (0.95)	- -	1 (0.95)
ปานกลาง	5 (4.76)	7 (6.66)	12 (11.42)
มาก	25 (23.80)	67 (63.80)	92 (87.61)
รวม	31 (29.52)	74 (70.47)	105 (100.00)

หมายเหตุ : ไม่สามารถอธิบายค่า Chi-square ได้

ตาราง 65 จำนวนและร้อยละของระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมต่อระดับการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ จำแนกตามทัศนคติด้านจิตอาสา

ด้านทัศนคติด้านจิตอาสา	ระดับการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์		รวม
	น้อย	มาก	
น้อย	1 (0.95)	- -	1 (0.95)
ปานกลาง	4 (3.80)	8 (7.61)	12 (11.42)
มาก	49 (46.66)	43 (40.95)	92 (87.61)
รวม	54 (51.43)	51 (48.57)	105 (100.00)

หมายเหตุ : ไม่สามารถอธิบายค่า Chi-square ได้

ตาราง 66 จำนวนและร้อยละของระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมต่อระดับการมีส่วนร่วมในการประเมินผล จำแนกตามทัศนคติด้านจิตอาสา

ด้านทัศนคติด้านจิตอาสา	ระดับการมีส่วนร่วมในการประเมินผล		รวม
	น้อย	มาก	
น้อย	1 (0.95)	- (0.95)	1 (0.95)
ปานกลาง	6 (5.71)	6 (5.71)	12 (11.42)
มาก	39 (37.41)	53 (50.47)	92 (87.61)
รวม	46 (43.80)	59 (56.19)	105 (100.00)

หมายเหตุ : ไม่สามารถอธิบายค่า Chi-square ได้

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุป

จากการวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษาถึงระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของอาสาสมัครตำรวจบ้าน สถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์คือ

1. เพื่อศึกษาคูณลักษณะทั่วไปของอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่

คุณลักษณะทั่วไปของอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่

คุณลักษณะทั่วไปของอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ ประกอบด้วย ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านทัศนคติ ปัจจัยด้านความรู้และประสบการณ์

ปัจจัยส่วนบุคคลของอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่

ผลการวิจัยพบว่าสภาพทั่วไปของอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ ที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงานตำรวจตามระเบียบในปี พ.ศ.2554 จำนวน 105 ส่วนใหญ่ร้อยละ 78.10 เป็นเพศชายและร้อยละ 21.90 เป็นเพศหญิง ทั้งนี้เป็นเพราะงานอาสาสมัครตำรวจบ้านตามระเบียบมีวัตถุประสงค์รับสมัครบุคคลที่เป็นเพศชายประกอบกับเป็นงานที่เสี่ยงภัยเหมาะสมกับเพศชายอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ ส่วนใหญ่จึงรับสมัครเพศชายแต่เนื่องจากปัจจุบันเพศหญิงก็มีความรู้ความสามารถ มีความอดทนสูงจึงมีเพศหญิงสมัครเข้าเป็นอาสาสมัครตำรวจบ้านมากขึ้น ด้านอายุส่วนใหญ่ร้อยละ 37.14 มีอายุระหว่าง 53-63 ปี อายุน้อยร้อยละ 8.57 มีอายุระหว่าง 20-30 ปี อายุมากร้อยละ 7.62 มีอายุระหว่าง 46-75 ปีอายุ

เฉลี่ยของอาสาสมัครตำรวจบ้าน 49 ปี อาสาสมัครตำรวจบ้านมีอายุเฉลี่ยค่อนข้างมากทั้งนี้ก็เป็นเพราะงานด้านรักษาความสงบเรียบร้อยในชุมชนส่วนใหญ่ยังคิดว่าเป็นหน้าที่ของผู้นำและคณะกรรมการชุมชนเป็นเรื่องของผู้ที่มีหน้าที่ซึ่งส่วนมากเป็นผู้ใหญ่เป็นผู้มีอายุทำให้ผู้มีอายุน้อยวัยกำลังเรียนเช่นนักศึกษาไม่ค่อยให้ความสำคัญมากนักประกอบกันเป็นงานที่ต้องเสียสละเวลามาทำงานช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ตำรวจหากไม่มีความพร้อมก็ไม่สามารถทำงานได้ ด้านระดับการศึกษา ส่วนใหญ่ร้อยละ 43.81 จบระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย รองลงมาร้อยละ 37.14 จบประถมศึกษา ทั้งนี้ก็เป็นเพราะเป็นงานที่ไม่ต้องใช้ความรู้มากนักก็สามารถทำงานได้และสอดคล้องกับอาสาสมัครตำรวจบ้านส่วนใหญ่มีอายุมากซึ่งสมัยก่อนคนส่วนมากไม่นิยมเรียนหนังสือให้สูงมากนักก็ออกมาทำงานประกอบอาชีพส่วนตัวอยู่กับบ้านและสอดคล้องกับอาสาสมัครตำรวจบ้านส่วนใหญ่มีรายได้น้อยจึงไม่ได้เรียนหนังสือเมื่อมีโอกาสสามารถมาทำงานร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจได้จึงสมัครเป็นอาสาสมัครตำรวจบ้านดังผลการวิจัย ด้านสถานภาพการสมรสอาสาสมัครตำรวจบ้านส่วนใหญ่ร้อยละ 66.67 สมรสแล้ว ทั้งนี้ก็เป็นเพราะกลุ่มคนที่มีครอบครัวจะมีความพร้อมและสนใจในการทำหน้าที่ในการดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยในชุมชนอาศัยอยู่ในชุมชนเป็นเวลานานไม่ได้ย้ายถิ่นฐานไปที่อื่นจึงมีความผูกพันกับชุมชน ด้านอาชีพอาสาสมัครตำรวจบ้านส่วนใหญ่ร้อยละ 42.86 มีอาชีพค้าขายหรือทำธุรกิจส่วนตัว รองลงมาร้อยละ 40.00 มีอาชีพรับจ้างทั่วไป ทั้งนี้ก็เป็นเพราะอาสาสมัครตำรวจบ้านส่วนใหญ่ อาศัยอยู่ในชุมชนเป็นเวลานานมีรายได้ไม่มากนักใช้วิถีชีวิตค้าขายเล็กๆ น้อยๆ ในการเลี้ยงครอบครัวมีเวลาเป็นส่วนตัวที่จะมาเป็นผู้ช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ตำรวจได้ดีกว่า ด้านรายได้อาสาสมัครตำรวจบ้านส่วนใหญ่ ร้อยละ 44.76 มีรายได้ในช่วง มากกว่า 5,000 บาทถึง 10,000 บาท รองลงมาร้อยละ 32.38 มีรายได้น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5,000 บาท ทั้งนี้ก็เป็นเพราะว่าอาสาสมัครตำรวจบ้านส่วนใหญ่มีอาชีพเพียงค้าขายเล็กๆ น้อยๆ ในชุมชนหรือมีอาชีพรับจ้างทั่วไป จึงมีรายได้ค่อนข้างน้อย

ปัจจัยทัศนคติของอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่

ผลการวิจัยโดยพบว่า สมาชิกอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ส่วนใหญ่ร้อยละร้อยละ 61.90 มีทัศนคติต่อสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ ในด้านเจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ สามารถให้ความช่วยเหลือพวกเขาได้เมื่อต้องการความช่วยเหลือในทางคดี รองลงมา ร้อยละ 53.33 อาสาสมัครตำรวจบ้านมีทัศนคติต่อสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ ด้านเจ้าหน้าที่สถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ มีจิตใจบริการประชาชนที่ดี ภาพรวมทั้งหมดอาสาสมัครตำรวจบ้านมีทัศนคติต่อสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.72) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะอาสาสมัครตำรวจบ้านอาจคิดว่าการทำงานร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจรู้จักกับเจ้าหน้าที่ตำรวจจะ

สามารถได้รับความสะดวกและสามารถต่อสู้ทางคดีได้ดีกว่าเมื่อมีปัญหาทางคดีและเจ้าหน้าที่ตำรวจอาจช่วยเหลือได้เมื่อมีความเดือดร้อนทางคดี

ส่วนทัศนคติด้านจิตอาสา สมาชิกอาสาสมัครตำรวจบ้าน ส่วนใหญ่ร้อยละ 69.52 เป็นอาสาสมัครตำรวจบ้านเพราะมีใจรักในอาชีพรักษาความสงบเรียบร้อยให้กับชุมชนหมู่บ้านและประเทศชาติ รองลงมาร้อยละ 63.81 เป็นอาสาสมัครตำรวจบ้านเพราะตั้งใจให้ความช่วยเหลือและบริการประชาชนและมีใจรักความยุติธรรม ปกป้องคนดีปราบปรามผู้กระทำความผิดกฎหมาย ส่วนภาพรวมด้านจิตอาสาอาสาสมัครตำรวจบ้านมีทัศนคติอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.47) ที่เป็นเช่นนี้เพราะอาสาสมัครเข้าใจว่างานการเป็นผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงานตำรวจ เป็นงานด้านรักษาความปลอดภัยและบริการให้กับประชาชนเป็นพื้นฐานอยู่แล้วและไม่มีค่าตอบแทนการจะสมัครเป็นอาสาสมัครตำรวจบ้านต้องมีจิตสาธารณะเป็นพื้นฐานจึงจะสมัครได้

ปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับขอบเขตการดำเนินงานการบริหารจัดการและกฎหมายเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของอาสาสมัครตำรวจบ้านและด้านประสบการณ์

ผลการวิจัยพบว่าอาสาสมัครตำรวจบ้านส่วนใหญ่ ร้อยละ 59.05 มีความรู้เกี่ยวกับขอบเขตการดำเนินงานการบริหารจัดการและกฎหมายเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของอาสาสมัครตำรวจบ้าน อยู่ในระดับมาก รองลงมาร้อยละ 30.10 มีความรู้ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะอาสาสมัครตำรวจบ้านส่วนใหญ่เป็นผู้นำหมู่บ้านคณะกรรมการหมู่บ้านจึงได้รับการสนับสนุนทั้งองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและราชการส่วนกลางจัดฝึกอบรมให้ความรู้และอบรมทบทวนหลักสูตรด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยอยู่เป็นประจำและอาสาสมัครตำรวจบ้านยังสามารถเข้าร่วมเป็นสมาชิกด้านการรักษาความปลอดภัยกับหน่วยงานราชการอื่นๆ ได้อีกด้วย เช่น ฝ่ายปกครองหรือเจ้าหน้าที่ทหาร เป็นต้น

ส่วนด้านประสบการณ์อาสาสมัครตำรวจบ้านส่วนใหญ่ 68.57 มีประสบการณ์ในการฝึกอบรมการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมนอกเหนือจากวิชาที่ต้องอบรมในการเป็นอาสาสมัครตำรวจบ้าน เช่น การอบรมเกี่ยวกับการเป็นสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม การต่อสู้ป้องกันตัว การตั้งจุดตรวจสุดสกัก การควบคุมการจราจร ทั้งนี้เป็นเพราะอาสาสมัครตำรวจบ้านส่วนใหญ่ยังเป็นสมาชิกด้านการรักษาความปลอดภัยของหน่วยงานอื่นๆ อีก เช่น องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ฝ่ายปกครอง ทหาร จึงมีประสบการณ์ในการฝึกอบรมด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยเป็นส่วนใหญ่ซึ่งหน่วยงานต่างๆ เหล่านี้จะมีการฝึกอบรมทบทวนความรู้เป็นประจำจึงทำให้อาสาสมัครตำรวจบ้านมีประสบการณ์เป็นส่วนใหญ่

ระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่

การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

ผลการวิจัยพบว่าอาสาสมัครตำรวจบ้านส่วนใหญ่ ร้อยละ 38.10 มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและเสนอแนะแนวทางในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาร้อยละ 35.24 มีส่วนร่วมในการวางแผนในการตั้งจุดตรวจจุดสกัดร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ อยู่ในระดับมาก ภาพรวมพบว่าอาสาสมัครตำรวจบ้านมีระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.97) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโดยความเป็นจริงแล้วการทำงานส่วนใหญ่ จะเกี่ยวข้องกับข้อบังคับตัวบทกฎหมายและกระทบต่อสิทธิและหน้าที่ของประชาชน การตัดสินใจการทำงานส่วนใหญ่ยังอาศัยเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นหลัก แต่อาสาสมัครตำรวจบ้านก็ยังสามารถแสดงความคิดเห็นและวางแผนการทำงานร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจได้

การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ

ผลการวิจัยพบว่าอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ ส่วนใหญ่ ร้อยละ 49.52 มีส่วนร่วมในการปฏิบัติด้านการแจ้งเหตุด่วนเหตุร้าย ข้อมูลอาชญากรรม เบาะแสคนร้าย ในคดีอาญาคดีอาชญากรรมอยู่ในระดับมาก รองลงมาร้อยละ 45.71 มีส่วนร่วมในการปฏิบัติด้านการออกตรวจรักษาความสงบเรียบร้อยร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจอยู่ในระดับมาก ส่วนภาพรวมพบว่าอาสาสมัครตำรวจบ้านมีส่วนร่วมในการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.47) ทั้งนี้เป็นเพราะอาสาสมัครส่วนใหญ่จะอาศัยอยู่ในชุมชนเป็นเวลานานอาจรู้สึกหวงแหนและคิดถึงความปลอดภัยของคนในชุมชนสูง จึงให้ความร่วมมือในการปฏิบัติร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะด้านการแจ้งข้อมูลข่าวสาร เบาะแสคนร้ายและการออกตรวจรักษาความสงบเรียบร้อยร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ

การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

ผลการวิจัยพบว่าอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ ร้อยละ 61.90 มีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ด้านการได้รับค่าตอบแทน เช่นเงินเดือน เบี้ยเลี้ยงหรือเงินประเภทอื่น ๆ จากการเป็นอาสาสมัครตำรวจบ้านอยู่ในระดับน้อยที่สุด รองลงมาร้อยละ 55.24 มีส่วนร่วมด้านเป็นอาสาสมัครตำรวจบ้านเพราะ รู้สึกมีเกียรติในสังคม มีคนยอมรับ รู้สึกภาคภูมิใจในการปฏิบัติหน้าที่ อยู่ในระดับมากที่สุด ภาพรวมพบว่าอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ มีระดับการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.06) นี้เพราะว่า การ

ผลการวิจัยพบว่าอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ ส่วนใหญ่ ร้อยละ 39.05 มีส่วนร่วมในการประเมินผลด้านการประชุมแถวสรุปผลการปฏิบัติงานหลังการปฏิบัติหน้าที่และการประชุมประเมินผลหลังปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก รองลงมาร้อยละ 37.14 มีส่วนร่วมในการประเมินผลด้านการเสนอแนะแนวทางในการปฏิบัติงานก่อนออกปฏิบัติหน้าที่อยู่ในระดับปานกลาง ภาพรวมพบว่าอาสาสมัครตำรวจบ้านมีส่วนร่วมในการประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.94) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การประชุมแถวหลังการปฏิบัติงานและการประชุมสรุปผลเพื่อสรุปผลการทำงาน เป็นช่วงที่ทุกคนยังอยู่ใกล้เคียงกับเหตุการณ์ในการทำงานที่ผ่านมาพร้อมกัน จึงสามารถเห็นปัญหาและสามารถประเมินผลการทำงานได้ดีกว่า

การศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกัน
ปราบปรามอาชญากรรมของอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ ประกอบด้วย
ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านทัศนคติ ปัจจัยด้านความรู้และประสบการณ์ ผลการวิจัยพบดังนี้

ผลการวิจัยพบว่า เพศไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (0.05) กับระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ ($P>0.05$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโดยปกติอาสาสมัครตำรวจบ้านจะเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิงซึ่งหลักการทำงานได้ยึดหลักการมีส่วนร่วมไม่ว่าเพศหญิงหรือชายก็สามารถแสดงความคิดเห็น การร่วมปฏิบัติหน้าที่และมีสิทธิเท่าเทียมกันในการทำงาน ด้านอายุพบว่ามีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (0.05) กับระดับการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ($P<0.05$) แต่ภาพรวมไม่มีความความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (0.05) กับระดับการมีส่วน

ร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ($P > 0.05$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะอาสาสมัครตำรวจบ้านส่วนใหญ่มีอายุมากซึ่งอยู่ในวัยต้องการความภาคภูมิใจ ชื่อเสียง จึงยังหวังผลประโยชน์ด้านสิทธิ เช่นการแต่งเครื่องแบบ การมีบัตรประจำตัวอาสาสมัครตำรวจบ้าน และการยอมรับจากสังคมในฐานะผู้นำชุมชน ส่วนภาพรวมไม่มีความสัมพันธ์อาจเป็นเพราะอาสาสมัครตำรวจบ้านที่มีอายุต่างกันไม่มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมแต่อย่างใด ด้านระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส อาชีพ ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (0.05) กับระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ($P > 0.05$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส อาชีพ ไม่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงโดยตรงต่อสถานะ ความเป็นอยู่ และรายได้ ของอาสาสมัครตำรวจบ้านแต่อย่างใด ด้านรายได้ภาพรวมพบว่า มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (0.05) กับระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ($P < 0.05$) และยังพบว่ามีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ($P < 0.05$) การมีส่วนร่วมในการประเมิน ($P < 0.05$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ อาสาสมัครตำรวจบ้านส่วนใหญ่มีรายได้ไม่มากนักจึงยังคงมีความคาดหวังว่าจะได้รับความช่วยเหลือด้านสิทธิประโยชน์จากเจ้าหน้าที่หรือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ส่วนการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจไม่สามารถอธิบายค่า Chi-square ได้เนื่องจากมีรายการความถี่น้อยกว่า 5 มากกว่าร้อยละ 20

ปัจจัยด้านทัศนคติ

ทัศนคติที่มีต่อสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า ภาพรวมมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (0.05) กับระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ ($P < 0.05$) และยังพบว่าทัศนคติที่มีต่อสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ ของผู้ให้ข้อมูลมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (0.05) กับระดับการมีส่วนร่วมในด้านต่างๆ ดังนี้การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ($P < 0.05$) และการมีส่วนร่วมในการประเมิน ($P < 0.05$) ส่วนการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ไม่สามารถอธิบายค่า Chi-square ได้เนื่องจากมีรายการความถี่น้อยกว่า 5 มากกว่าร้อยละ 20 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการที่อาสาสมัครตำรวจบ้านได้มีโอกาสทำงานร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจบ่อยขึ้น ได้แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์กับเจ้าหน้าที่ตำรวจ จึงรู้และเข้าใจหลักการบริการงานของสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ ทำให้อาสาสมัครตำรวจบ้านมีทัศนคติในทางบวกกับสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ จึงมีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติการและการประเมินในการทำงานร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ส่วนด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ไม่สามารถอธิบายค่า Chi-square ได้เนื่องจากมีรายการความถี่น้อยกว่า 5 มากกว่าร้อยละ 20 นั้น

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโดยความเป็นจริงแล้วการทำงานของอาสาสมัครตำรวจบ้าน ไม่มีค่าตอบแทน และผลประโยชน์อย่างอื่นนอกจาก สิทธิตามกฎหมายเช่น การแต่งเครื่องแบบ การมีบัตรประจำตัว

ทัศนคติด้านจิตอาสาไม่สามารถอธิบายค่า Chi-square ได้เนื่องจากมีรายการที่มีความถี่น้อยกว่า 5 มากกว่าร้อยละ 20 ของรายการจำนวนทั้งหมด

ปัจจัยด้านความรู้และประสบการณ์

ปัจจัยด้านความรู้ในการบริการงานของอาสาสมัครตำรวจบ้านและกฎหมายเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของอาสาสมัครตำรวจบ้าน ผลการวิจัยพบว่าภาพรวมไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (0.05) กับระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ ($P > 0.05$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการปฏิบัติหน้าที่ของอาสาสมัครตำรวจบ้านขณะปฏิบัติหน้าที่เป็นเพียงผู้ช่วยเจ้าหน้าที่ตำรวจ จึงไม่ต้องใช้ความรู้ด้านการบริหารและกฎหมายในการตัดสินใจ การปฏิบัติ การรับผลประโยชน์ และการประเมินมากนักดังนั้นอาสาสมัครตำรวจบ้านที่มีความรู้ต่างกันจึงไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม

ปัจจัยด้านประสบการณ์ ผลการวิจัยพบว่าภาพรวมไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (0.05) กับระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ($P > 0.05$) แต่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (0.05) กับระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ($P < 0.05$) และการมีส่วนร่วมในการประเมิน ($P < 0.05$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะอาสาสมัครตำรวจบ้านที่มีประสบการณ์มากจะส่งผลให้มีความมั่นใจในการปฏิบัติหน้าที่และสามารถประเมินผลการปฏิบัติงานได้ดีกว่าผู้ที่ไม่มีความรู้ ประสบการณ์

ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเป็นอาสาสมัครตำรวจบ้าน

จากแบบสอบถามปลายเปิดผลการวิจัยว่า อาสาสมัครตำรวจบ้านส่วนใหญ่มี ปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่คือ การสื่อสารในการปฏิบัติหน้าที่ไม่ดีพอ เนื่องจากขาดระบบการสื่อสารที่ดี โดยเฉพาะด้านวิทยุสื่อสาร อาสาสมัครตำรวจบ้านยังไม่มีอำนาจในการพกวิทยุสื่อสาร ไม่มีกฎหมายรองรับ ไม่มีศูนย์วิทยุเป็นของตนเอง ขาดอุปกรณ์ในการออกตรวจ เช่น ไฟฉาย วิทยุสื่อสาร รถยนต์ ขาดงบประมาณในการตัดเครื่องแบบ

ส่วนด้านข้อเสนอแนะ ผลการวิจัยพบว่าอาสาสมัครตำรวจบ้านส่วนใหญ่ เห็นด้วยกับแนวนโยบายที่ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม แต่เนื่องจากอาสาสมัครตำรวจบ้านเป็นประชาชนไม่มีความรู้ด้านกฎหมาย จึงอยากให้เจ้าหน้าที่ตำรวจ สนใจให้ความรู้ แนะนำ แนวทางการปฏิบัติให้แก่อาสาสมัครตำรวจบ้านอยู่เป็นประจำ มีการอบรมให้ความรู้ด้านกฎหมาย การป้องกันอาชญากรรมให้แก่สมาชิกอาสาสมัครตำรวจบ้านอย่างต่อเนื่อง ควรมีการประชุม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ ให้มีเบี้ยเลี้ยง เงินเดือนมีที่ทำการเป็นของตนเอง แก่อาสาสมัครตำรวจบ้าน เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจแก่สมาชิกอาสาสมัครตำรวจบ้าน และมีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของอาสาสมัครตำรวจอย่างต่อเนื่อง

อภิปรายผล

การอภิปรายผลการวิจัยครั้งนี้ ได้นำเสนอตามประเด็นสำคัญคือ

1. ลักษณะทั่วไปของสมาชิกอาสาสมัครตำรวจบ้าน สถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่
2. ทศนคติของอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ ที่มีต่อสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่
3. ความรู้และประสบการณ์ของอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่
4. ระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของอาสาสมัครตำรวจบ้าน สถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่
5. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของอาสาสมัครตำรวจบ้าน สถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่

ลักษณะทั่วไปของสมาชิกอาสาสมัครตำรวจบ้าน สถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่

สมาชิกอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ ส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย ทั้งนี้เป็นเพราะการแสวงหาความร่วมมือจากประชาชนของ สถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ ตามโครงการฝึกอบรมอาสาสมัครตำรวจบ้าน ได้เน้นรับสมัครเพศชายตามระเบียบที่กำหนดไว้ เพราะเป็นงานที่เสี่ยงอันตราย แต่เนื่องจากปัจจุบันเพศหญิงก็มีความสามารถ มีความอดทน เสียสละ มีจิตอาสาสูง เท่าเทียมผู้ชาย จึงเริ่มมีเพศหญิงมาสมัครเป็นอาสาสมัครตำรวจบ้านมากขึ้น ด้านอายุของอาสาสมัครตำรวจบ้านมีอายุ เฉลี่ย 49.60 สมาชิกอายุ ต่ำสุด 20 ปี อายุ สูงสุด 75 ปี จึงแสดงให้เห็น

เห็นว่าอาสาสมัครตำรวจบ้านส่วนใหญ่ มีอายุมากทั้งนี้อาจเป็นเพราะส่วนมากจะเป็นผู้นำ หรือ คณะกรรมการชุมชน หมู่บ้าน ด้านระดับการศึกษาอาสาสมัครตำรวจบ้าน ส่วนใหญ่จบระดับมัธยมศึกษาเพราะว่าผู้ที่มีอายุส่วนใหญ่ที่ผ่านมาเรียนหนังสือไม่สูงนักต้องออกมาทำงานประกอบกับอาสาสมัครตำรวจบ้านส่วนมากมาจากพื้นฐานครอบครัวมีรายได้น้อย ด้านสถานภาพการสมรสพบว่าส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส ซึ่งสอดคล้องกับกลุ่มวัยที่มีอายุมากที่เป็นอาสาสมัครตำรวจบ้าน ด้านอาชีพส่วนใหญ่มีอาชีพค้าขายหรือทำธุรกิจส่วนตัว ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกลุ่มที่มีอาชีพเหล่านี้จะมีเวลาเป็นของตัวเอง และการออกตรวจกลางคืนในชุมชนได้ไม่กระทบกับกิจการของตัวเอง ส่วนรายได้ของสมาชิกอาสาสมัครตำรวจบ้าน ส่วนใหญ่มีรายได้น้อยเพราะประกอบอาชีพส่วนตัวซึ่งส่วนมากทำธุรกิจเล็กๆ น้อย ๆ ในชุมชนแต่ก็สามารถเลี้ยงครอบครัวได้

ทัศนคติของอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ ที่มีต่อสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่

ภาพรวมสมาชิกอาสาสมัครตำรวจบ้านส่วนใหญ่ มีทัศนคติในทางบวกต่อสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ อยู่ในระดับมาก และพบว่าอาสาสมัครตำรวจบ้านมีทัศนคติต่อสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ ระดับมากด้านที่ว่าเจ้าหน้าที่สถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ สามารถให้ความช่วยเหลือได้เมื่อต้องการความช่วยเหลือทางคดี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเป็นความคาดหวัง ความอบอุ่นใจเมื่อมีเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นเพื่อนร่วมงาน ส่วนทัศนคติด้านจิตอาสา ภาพรวมสมาชิกส่วนใหญ่มีจิตอาสาอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีจิตอาสาในด้านการให้ความช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ตำรวจในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมและบริการประชาชน ไม่หวังสิ่งตอบแทนหมายความว่าอาสาสมัครตำรวจบ้านให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทุกๆ ด้านเป็นอย่างดีแม้ไม่มีสิ่งตอบแทนมากนัก

ความรู้และประสบการณ์ของอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่

อาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ส่วนใหญ่ มีความรู้เกี่ยวกับการบริหารกิจกรรมอาสาสมัครตำรวจบ้านและด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติหน้าที่อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่าก่อนการแต่งตั้งเป็นอาสาสมัครตำรวจบ้านจะต้องมีการอบรมให้ความรู้ตามเกณฑ์ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติกำหนดประกอบกับปัจจุบันมีหลายหน่วยงาน เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ฝ่ายปกครองได้มีการอบรมทบทวน ให้ความรู้ด้านการป้องกันปราบปรามอยู่

เป็นประจำ ด้านประสบการณ์ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการฝึกอบรมนอกเหนือวิชาการในการเป็นอาสาสมัครตำรวจบ้าน เช่น การตั้งจุดตรวจ จุดสกัด สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม การควบคุมจราจร และการต่อสู้ป้องกันตัว ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสมาชิกอาสาสมัครตำรวจบ้านส่วนใหญ่ให้ความสนใจและให้ความสำคัญในการทำหน้าที่ป้องกันปราบปรามอาชญากรรมร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ เป็นอย่างดี

ระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของอาสาสมัครตำรวจบ้าน สถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่

ระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

อาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ มีระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (decision making) อยู่ระดับปานกลาง ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและเสนอแนะแนวทางในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสมาชิกอาสาสมัครตำรวจบ้านส่วนใหญ่เป็นผู้มีอายุเฉลี่ยในเกณฑ์มากจึงสามารถให้คำแนะนำและแสดงความคิดเห็นได้ดี

การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ

อาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ มีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (implementation) อยู่ในระดับมาก ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการปฏิบัติการด้านการแจ้งเหตุด่วนเหตุร้าย ข้อมูลอาชญากรรม เบาะแสคนร้ายในคดีอาญาทั่วไปและในคดียาเสพติด อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ อาสาสมัครตำรวจบ้านเป็นสมาชิกในชุมชน จึงทราบปัญหาต่างๆ เกี่ยวกับอาชญากรรมทั่วไปได้ดี ประกอบกับการบริหารงานอาสาสมัครตำรวจบ้านโดยทั่วไปแล้ว เจ้าหน้าที่ตำรวจจะเน้นการให้สมาชิกอาสาสมัครตำรวจบ้านทำหน้าที่ด้านการแจ้งเหตุด่วนเหตุร้าย ข้อมูลอาชญากรรม เบาะแสคนร้ายในคดีอาญาทั่วไปและในคดียาเสพติดเป็นหลัก

การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

อาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ มีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (benefit) อยู่ระดับปานกลาง ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ในด้าน การรับค่าตอบแทน เช่น เงินเดือน เบี้ยเลี้ยง และเงินประเภทอื่นๆ อยู่ในระดับน้อยที่สุด ทั้งนี้เพราะว่า การเป็นอาสาสมัครตำรวจบ้านเป็นงานเกี่ยวกับจิตอาสา ไม่มีค่าตอบแทนใดๆ ไม่ว่าจะเป็นเงินเดือน เบี้ย

เลี้ยงและเงินประเภทอื่นๆ แต่สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้ออกระเบียบเกี่ยวกับการแต่งกาย การมีบัตรประจำตัว การปฏิบัติหน้าที่ไว้ ดังนั้นอาสาสมัครตำรวจบ้านจึงมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ด้านการรู้สึกรักเกียรติในสังคม มีคนยอมรับ รู้สึกภาคภูมิใจในการปฏิบัติหน้าที่อยู่ในระดับมากที่สุด

การมีส่วนร่วมในการประเมิน

อาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ มีส่วนร่วมในการประเมินผล (evaluation) ในระดับปานกลาง ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการประเมินผล ในด้านการประชุมแลกเปลี่ยนผลการปฏิบัติงานหลังการปฏิบัติหน้าที่และการมีส่วนร่วมในการประเมินผลหลังการปฏิบัติงานของอาสาสมัครตำรวจบ้าน อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การประชุมแล้วหลังการปฏิบัติงานและการประชุมสรุปผลเพื่อสรุปผลการทำงาน เป็นช่วงที่ทุกคนยังอยู่ใกล้เคียงกับเหตุการณ์ในการทำงานที่ผ่านมาร่วมกัน จึงสามารถเห็นปัญหาและสามารถประเมินผลการทำงานได้ดีกว่า

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของอาสาสมัครตำรวจบ้าน สถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่

เพศไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (0.05) กับระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโดยปกติอาสาสมัครตำรวจบ้านจะเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิงซึ่งหลักการทำงานได้ยึดหลักการมีส่วนร่วมไม่ว่าเพศหญิงหรือชายก็สามารถแสดงความคิดเห็น การร่วมปฏิบัติหน้าที่และมีสิทธิเท่าเทียมกันในการทำงาน ด้านอายุพบว่ามีความความสัมพันธ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (0.05) กับระดับการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์แต่ภาพรวมไม่มีความความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (0.05) กับระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะอาสาสมัครตำรวจบ้านส่วนใหญ่มีอายุมากซึ่งอยู่ในวัยต้องการความภาคภูมิใจ ชื่อเสียง จึงยังหวังผลประโยชน์ด้านสิทธิเช่นการแต่งเครื่องแบบ การมีบัตรประจำตัวอาสาสมัครตำรวจบ้าน และการยอมรับจากสังคมในฐานะผู้นำชุมชน ส่วนภาพรวมไม่มีความสัมพันธ์อาจเป็นเพราะอาสาสมัครตำรวจบ้านที่มีอายุต่างกัน ไม่มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมแต่อย่างใด ด้านระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส อาชีพ ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (0.05) กับระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส อาชีพ ไม่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงโดยตรงต่อ

สถานะ ความเป็นอยู่ และรายได้ ของอาสาสมัครตำรวจบ้านแต่อย่างใด ด้านรายได้ภาพรวมพบว่า มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (0.05) กับระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม และยังมีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในการประเมิน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ อาสาสมัครตำรวจบ้านส่วนใหญ่มีรายได้ไม่มากนักจึงยังคงมีความคาดหวังว่าจะได้รับความช่วยเหลือด้านสิทธิประโยชน์จากเจ้าหน้าที่หรือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ปัจจัยด้านทัศนคติ

ทัศนคติที่มีต่อสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่าภาพรวมมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (0.05) กับระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ และยังพบว่าทัศนคติที่มีต่อสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ ของผู้ให้ข้อมูลมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (0.05) กับระดับการมีส่วนร่วมในด้านต่างๆ ดังนี้การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการและการมีส่วนร่วมในการประเมิน ส่วนการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ไม่สามารถอธิบายค่า Chi-square ได้เนื่องจากมีรายการความถี่น้อยกว่า 5 มากกว่าร้อยละ 20 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการที่อาสาสมัครตำรวจบ้านได้มีโอกาสทำงานร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจบ่อยขึ้น ได้แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์กับเจ้าหน้าที่ตำรวจ จึงรู้และเข้าใจหลักการทำงานของสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ ทำให้อาสาสมัครตำรวจบ้านมีทัศนคติในทางบวกกับสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ จึงมีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติการและการประเมินในการทำงานร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ส่วนด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ไม่สามารถอธิบายค่า Chi-square ได้เนื่องจากมีรายการความถี่น้อยกว่า 5 มากกว่าร้อยละ 20 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ โดยความเป็นจริงแล้วการทำงานของอาสาสมัครตำรวจบ้าน ไม่มีค่าตอบแทนและผลประโยชน์อย่างอื่นนอกจาก สิทธิตามกฎหมายเช่น การแต่งเครื่องแบบ การมีบัตรประจำตัว

ทัศนคติด้านจิตอาสาไม่สามารถอธิบายค่า Chi-square ได้เนื่องจากมีรายการที่มีความถี่น้อยกว่า 5 มากกว่าร้อยละ 20 ของรายการจำนวนทั้งหมด

ปัจจัยด้านความรู้และประสบการณ์

ปัจจัยด้านความรู้ในการบริการงานของอาสาสมัครตำรวจบ้านและกฎหมายเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของอาสาสมัครตำรวจบ้าน ผลการวิจัยพบว่าภาพรวมไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (0.05) กับระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปราม

อาชญากรรมของอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการปฏิบัติหน้าที่ของอาสาสมัครตำรวจบ้านขณะปฏิบัติหน้าที่เป็นเพียงผู้ช่วยเจ้าหน้าที่ตำรวจ จึงไม่ต้องใช้ความรู้ด้านการบริหารและกฎหมายในการตัดสินใจ การปฏิบัติ การรับผลประโยชน์และการประเมินมากักดันนั้นอาสาสมัครตำรวจบ้านที่มีความรู้ต่างกันจึงไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม

ปัจจัยด้านประสบการณ์ ผลการวิจัยพบว่าภาพรวมไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (0.05) กับระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม แต่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (0.05) กับระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ และการมีส่วนร่วมในการประเมิน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะอาสาสมัครตำรวจบ้านที่มีประสบการณ์มากจะส่งผลให้มีความมั่นใจในการปฏิบัติหน้าที่และสามารถประเมินผลการปฏิบัติงานได้ดีกว่าผู้ที่ไม่มีความรู้ประสบการณ์

ข้อเสนอแนะ

1. ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้ทำการศึกษาถึง ลักษณะทั่วไปของอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ ตลอดถึงระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของอาสาสมัครตำรวจบ้าน สถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ ผลการวิจัยในครั้งนี้ยังมีข้อจำกัดอยู่มาก ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาถึงความยั่งยืนของโครงการอาสาสมัครตำรวจบ้าน และปัจจัยที่ทำให้ประสบความสำเร็จในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของอาสาสมัครตำรวจบ้าน ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับผู้ศึกษาค้นคว้า ผู้บริหารงานตำรวจต่อไป
2. ในการศึกษาครั้งต่อไปควรศึกษาให้ครอบคลุมทั่วพื้นที่ในเขตรับผิดชอบของตำรวจภูธรจังหวัดเชียงใหม่
3. ในการศึกษาครั้งต่อไป นอกจากจะทำการศึกษาวิจัยแบบปริมาณแล้ว ควรศึกษาวิจัยแบบเชิงคุณภาพหรือเพิ่มเติมการสัมภาษณ์สมาชิกอาสาสมัครตำรวจบ้านไปพร้อมกับการศึกษาวิจัยแบบปริมาณด้วย เพื่อสามารถนำผลการศึกษาวิจัยไปใช้กับสถานีตำรวจในสังกัดตำรวจภูธรจังหวัดเชียงใหม่ต่อไป

บรรณานุกรม

- กฤษดา สงวนศิลป์. 2554. การศึกษาภาพลักษณ์ของอาสาสมัครตำรวจบ้านในเขตความรับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรช้างเผือก อำเภอเมืองเชียงใหม่. เชียงใหม่: การค้นคว้าแบบอิสระ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- กิตติพงษ์ เพชรมณี. 2543. ปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจอาสาสมัครประจำหมู่บ้านในตำบลสุเทพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่: การค้นคว้าแบบอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง. 2527. การบริหารงานพัฒนาชนบท. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ฉอาน วุฒิกรรมรักษา. 2526. ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีผลต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการสร้างงานในชนบท. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ชูเกียรติ เปี่ยมศรี. 2543. การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาชุมชนย่อย: ศึกษาเฉพาะกรณี เทศบาลเมืองระยอง จังหวัดระยอง. ชลบุรี: ภาคนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชูเกียรติ ลีสุวรรณ. 2534. การมีส่วนร่วม เอกสารประกอบการสอนวิชาปรัชญาและหลักการศึกษานอกระบบ. เชียงใหม่: ภาควิชาส่งเสริมการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2553. เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ไชยยศ เหมะรัชตะ, สุรพล ไตรเวทย์ และคณะ. 2526. สภาพความร่วมมือของชุมชนในการควบคุมอาชญากรรมในเขตกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณรงค์ บำรุงรัตน์. 2535. การจัดสายตรวจกับการป้องกันอาชญากรรม : ศึกษาเฉพาะเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่: รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ทวีทอง หงษ์วิวัฒน์. 2527. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. กรุงเทพฯ: ศูนย์ศึกษานโยบายสาธารณะสุข มหาวิทยาลัยมหิดล.
- นรินทร์ชัย พัฒนพงศา. 2523. แนวทางในการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท. กรุงเทพฯ: กองแปลและวิเทศสัมพันธ์ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.

- นำชัย ทนุผล. 2529. การตอบสนองของประชาชนที่มีต่อโครงการพัฒนาผู้นำท้องถิ่นระยะที่ 2 (2526-2529). เชียงใหม่: ภาควิชาส่งเสริมการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.
- นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์. 2531. นโยบายและกลไกการมีส่วนร่วมของชุมชนในยุทธศาสตร์การพัฒนา ปัจจุบัน. กรุงเทพฯ: ศักดิ์โสภณ การพิมพ์.
- ประเสริฐ ฐันทอง. 2544. ความสัมพันธ์ระหว่างตำรวจกับชุมชน : กรณีศึกษาหมู่บ้านชัยพฤกษ์ อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย. เชียงใหม่: คั่นคว่ำอิสระปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ปรัชญา คงสกุล. 2539. การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการหมู่บ้านฝ่ายกิจการป้องกันและรักษา ความสงบเรียบร้อยต่อการป้องกันต่อการป้องกันอาชญากรรมศึกษาเฉพาะกรณี อำเภอ โขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ปรัชญา เวสารัชช์. 2528. การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมเพื่อพัฒนาชนบท. กรุงเทพฯ: สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ปรีชา สวม่วง. 2553. การมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมของผู้นำชุมชนกับเจ้าหน้าที่ ตำรวจในเขตอำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน. เชียงใหม่: คั่นคว่ำอิสระปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ปรีชา เปี่ยมพงศ์สานต์. 2535. วิถีวิทยาการศึกษาสังคมไทย : วิถีใหม่แห่งการพัฒนา. กรุงเทพฯ: ฝ่ายข้อมูลและเผยแพร่ โครงการส่งเสริมองค์การพัฒนาเอกชนไทย.
- พัชรพงษ์ อัครเมธากุล. 2551. ความร่วมมือของชุมชนในโครงการตำรวจบ้านต่อต้านป้องกัน ปรามปราม อาชญากรรม อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่: การคั่นคว่ำแบบ อิสระศิลปศาสตรมหา บัณฑิต สาขาการเมืองและการปกครอง, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พิทยา สายหู. 2529. กลไกของสังคม. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพฑูรย์ เพิ่มศิริวิศาล. 2551. การสืบสวน การสอบสวน วิทยาการตำรวจก้าวหน้า. กรุงเทพฯ: กองบังคับการวิชาการ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ.
- ไพรัช ดันอุด. 2552. การมีส่วนร่วมของผู้นำและประชาชนในการพัฒนาชุมชนเข้มแข็งเมืองนำ อยู่ : กรณีศึกษา เทศบาลเมืองแกนพัฒนา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่: การ คั่นคว่ำอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ไพรัตน์ เดชะริน. 2527. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. กรุงเทพฯ: ศักดิ์โสภณการ พิมพ์.

มานิตย์ จันทรจำริญ. 2530. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและปราบปราม

อาชญากรรมในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจห้วยขวาง. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ยุพาพร รูปงาม. 2545. การมีส่วนร่วมของข้าราชการสำนักงานประมาณในการปฏิรูป ระบบ

ราชการ. กรุงเทพฯ: ภาคนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหาร
ศาสตร์.

ยุวัฒน์ วุฒิเมธี. 2526. หลักการพัฒนาชุมชนและการพัฒนาชนบท. กรุงเทพฯ: ห.ส.น.ไทย
อนุเคราะห์ไทย.

ระวี อินจินดา. 2542. การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน
บ้านโป่ง ตำบลป่าไผ่ อำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์ปริญญา
โท, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

รุ่งโรจน์ เรียมดี. 2538. การมีส่วนร่วมของประชาชนในงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์. เชียงใหม่:
ศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษานอกระบบ, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

โรงเรียนนายร้อยตำรวจ. 2551. การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม การปฏิบัติงานตาม
ยุทธวิธีตำรวจ การบริหารงานยุติธรรมทางอาญา. กรุงเทพฯ: โรงเรียนนายร้อยตำรวจ.

วรพล อัฐวงศ์. 2547. การมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ไวน์คูมิงค์ อำเภอจันทน์ ในโครงการหนึ่ง
ตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ตำบลคูมิงค์อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์
ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

วิรัช วิรัชนิการวรรณ. 2531. การพัฒนาชุมชนเปรียบเทียบ การพัฒนาชุมชนตามอุดมการณ์
ประชาธิปไตยและคอมมิวนิสต์. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. 2551. ระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติว่าด้วยการส่งเสริมให้
ประชาชน ชุมชนท้องถิ่นและองค์กรมีส่วนร่วมในกิจการตำรวจ พ.ศ. 2551. กรุงเทพฯ:
สำนักงานตำรวจแห่งชาติ.

_____. 2554. ยุทธศาสตร์การส่งเสริมให้ประชาชน ชุมชนท้องถิ่น มีส่วนร่วม
ในกิจการตำรวจ. กรุงเทพฯ: สำนักงานตำรวจแห่งชาติ.

สุเมธ พิมพะ. 2542. การมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม กรณีศึกษา ตำรวจ
บ้าน อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว. ชลบุรี: วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาบริหารการศึกษาศาสตรบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.

เสาวนีย์ สีสองสม. 2541. การมีส่วนร่วมของชุมชนในโครงการป้องกันควบคุมเบาหวานและความดันโลหิตสูงบ้านกิ้วพรวัว อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย. เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

อาภรณ์พันธ์ จันทรสว่าง. 2528. การพัฒนาบุคคลกลุ่มชน. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

อำพล เพ็ญจันทร์. 2549. การมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมของชุมชนในเขตพื้นที่อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่: ศึกษาค้นคว้าอิสระ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนา, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

อำพลวัฒน์ แสงเรือง. 2548. การประเมินโครงการตำรวจบ้าน. ภูเก็ต: การศึกษาอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนา, มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถาม

เลขที่แบบสอบถาม.....

แบบสอบถาม

สำหรับงานค้นคว้าอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร องค์การภาครัฐและเอกชน วิทยาลัยบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

เรื่อง การมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของอาสาสมัครตำรวจบ้าน สถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่

ผู้วิจัย ร้อยตำรวจโท นคร อุ่นตาน

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้ผู้วิจัยใช้สอบถามข้อมูลจากอาสาสมัครตำรวจบ้าน สถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่

2. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ตอน

ตอนที่ 1 รายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของอาสาสมัครตำรวจบ้าน สถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ และด้านประสบการณ์

ตอนที่ 2 แบบวัดความรู้ของอาสาสมัครตำรวจบ้าน สถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่

ตอนที่ 3 แบบวัดทัศนคติของอาสาสมัครตำรวจบ้าน สถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่

ตอนที่ 4 แบบวัดระดับการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครตำรวจบ้าน สถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่

3. ผู้วิจัยขอขอบคุณทุกท่านเป็นอย่างสูง ในการให้ข้อมูลแก่ผู้วิจัยในครั้งนี้จนเสร็จสิ้นการวิจัย ข้อมูลนี้ถือเป็นความลับ ไม่มีผลเกี่ยวกับตัวท่าน หรือก่อให้เกิดความเสียหายแต่อย่างใด แต่จะเป็นประโยชน์ในการศึกษาวิจัย และทางวิชาการ จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปด้านสภาพส่วนบุคคลและประสบการณ์ของอาสาสมัครตำรวจบ้าน
สถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่

คำชี้แจง โปรดตอบโดยทำเครื่องหมาย / ลงในช่องว่างหน้าข้อที่ถูกและโปรดกรอรายละเอียดลงในช่องว่าง

1. เพศ

- () 1. ชาย () 2. หญิง

2. อายุปี

3. ระดับการศึกษาสูงสุด

- () 1. ประถมศึกษา () 2. มัธยมศึกษา
() 3. อนุปริญญา/หรือเทียบเท่า () 4. ปริญญาตรี
() 5. สูงกว่าปริญญาตรี

4. สถานภาพการสมรส

- () 1. โสด () 2. สมรส
() 3. หย่าร้าง () 4. หม้าย

5. อาชีพ

- () 1. เกษตรกร () 2. ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว
() 3. รับจ้าง/บริษัทเอกชน () 4. ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ
() 5. นักเรียน/นักศึกษา () 6. อื่น ๆ

6. รายได้ (ต่อเดือน)

- () 1. น้อยกว่า หรือเท่ากับ 5,000 บาท () 2. มากกว่า 5,000 – 10,000 บาท
() 3. มากกว่า 10,000 – 15,000 บาท () 4. มากกว่า 15,000 – 20,000 บาท
() 4. มากกว่า 20,000-25,000 บาท () 5. มากกว่า 25,000 บาท

7. ด้านประสบการณ์

ท่านเคยเข้ารับการฝึกอบรมการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ในหลักสูตรอื่น ๆ นอกเหนือจากการอบรมในหลักสูตร วิชาของอาสาสมัครตำรวจบ้าน หรือไม่ เช่น หลักสูตรการตั้งจุดตรวจจุดสกัด สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม การควบคุมจราจร การต่อสู้ป้องกันตัว

- () 1. เคย
() 2. ไม่เคย

ตอนที่ 2 แบบวัดความรู้ของอาสาสมัครตำรวจบ้าน สถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่

คำชี้แจง แบบวัดความรู้เกี่ยวกับขอบเขตการดำเนินงาน การบริหารจัดการและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
 อำนาจหน้าที่ของอาสาสมัครตำรวจบ้าน มีคำตอบไว้ท้ายข้อความแต่ละข้อมีคำตอบว่าถูก
 และผิดให้ท่านเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ท่านเห็นว่าเป็นคำตอบที่ถูกต้อง

ข้อ	ข้อความ	ถูก	ผิด
1	โครงการอาสาสมัครตำรวจบ้าน มีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุน ส่งเสริม การมีส่วนร่วมของประชาชน ชุมชน ท้องถิ่นและองค์กรในกิจการตำรวจ		
2	บุคคลที่จะเป็นอาสาสมัครตำรวจบ้านได้ ต้องเป็นผู้ที่มีอายุไม่ต่ำกว่า 20 ปี บริบูรณ์		
3	อาสาสมัครตำรวจบ้านเมื่ออบรมเสร็จแล้วสามารถแต่งเครื่องแบบตำรวจได้		
4	ผู้ที่จะเป็นอาสาสมัครตำรวจบ้านได้ ต้องมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตพื้นที่ของสถานีตำรวจนั้นๆ		
5	อาสาสมัครตำรวจบ้านเมื่ออบรมเสร็จสิ้นแล้ว จะต้องอยู่ในการบังคับบัญชาของ ผู้นำชุมชน ไม่จำเป็นต้องให้ตำรวจควบคุมบังคับบัญชา		
6	หน้าที่ของอาสาสมัครตำรวจบ้านคือ แจ้งเหตุด่วนเหตุร้าย ข้อมูลอาชญากรรมเบาะแสคนร้ายคดีอาญาทั่วไปและคดีอาชญากรรมคดี		
7	อาสาสมัครตำรวจบ้าน สามารถตั้งจุดตรวจ จุดสกัดในชุมชนได้โดยไม่ต้องมีเจ้าหน้าที่ตำรวจร่วมอยู่ด้วย		
8	ชาวต่างชาติที่สมรสกับคนไทยและมีอายุไม่ต่ำกว่า 20 ปี บริบูรณ์ก็สามารถเป็นอาสาสมัครตำรวจบ้านได้		
9	อาสาสมัครตำรวจบ้านพ้นสภาพเมื่อ ดาษ ลาออก หรือครบกำหนดการอยู่ปฏิบัติหน้าที่		
10	อาสาสมัครตำรวจบ้านเมื่อผ่านการอบรมแล้วได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงานตำรวจคราวละ 2 ปี		

ข้อ	ข้อความ	ถูก	ผิด
11	อาสาสมัครตำรวจบ้านต้องมีความรู้เรื่องการแก้ไขปัญหาการก่อวินาศกรรม และความไม่สงบเรียบร้อยในสังคม		
12	การสงเคราะห์ผู้ประสบภัยคือการ ให้เงินช่วยเหลือเท่าที่จะช่วยได้		
13	อาสาสมัครตำรวจบ้านเมื่อเห็นคนร้ายฆ่าคนอื่นซึ่งหน้าสามารถจับกุมได้โดยไม่ต้องมีหมายจับ		
14	อาสาสมัครตำรวจบ้าน สามารถตรวจค้นบุคคลในสาธารณะได้โดยลำพัง		
15	อาสาสมัครตำรวจบ้านสามารถพกพาอาวุธปืนได้ในขณะปฏิบัติหน้าที่		
16	ในการควบคุมการจราจร การเป่านกหวีดสั้นๆ สองครั้ง หมายความว่า ให้รถไปได้		
17	อาสาสมัครตำรวจบ้านสามารถจับกุม ผู้ที่จับขังรถฝ่าฝืนสัญญาณไฟสีแดงได้		
18	ยาบ้า เป็นยาเสพติดให้โทษประเภท 1 ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522		
19	ฝิ่นดิบ เป็นยาเสพติดให้โทษประเภท 2 ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522		
20	ผู้ที่กระทำความผิดกฎหมาย เมื่อจับกุมได้แล้ว ต้องใส่กุญแจมือทันทีทุกคน ทุกข้อหา		

ตอนที่ 3 แบบวัดทัศนคติของอาสาสมัครตำรวจบ้าน สถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่

คำชี้แจง แบบวัดทัศนคติ ของอาสาสมัครตำรวจบ้าน สถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็น ท่านมีอิสระให้การตอบคำถามตามความเห็นและความรู้สึกของท่านว่าข้อความต่อไปนี้มีความสอดคล้องกับความคิดเห็นของท่านมากน้อยเพียงใด ให้ท่านทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ท่านเห็นว่าตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด ดังนี้

เลือกตอบหมายเลข 1	หมายถึง	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
เลือกตอบหมายเลข 2	หมายถึง	ไม่เห็นด้วย
เลือกตอบหมายเลข 3	หมายถึง	ไม่แน่ใจ
เลือกตอบหมายเลข 4	หมายถึง	เห็นด้วย
เลือกตอบหมายเลข 5	หมายถึง	เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ทัศนคติที่มีต่อสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่	ระดับความคิดเห็น				
	1	2	3	4	5
1.สถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ มีอาคารสถานที่สวยงามสะดวกเวลาไปใช้บริการ					
	ระดับความคิดเห็น				
	1	2	3	4	5
2.การบริหารงานของผู้บังคับบัญชา สถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่มีระเบียบแบบแผนที่ดีตรวจสอบได้					
3.เจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ มีจิตใจบริการประชาชนที่ดี					
4.เจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ สามารถให้ความช่วยเหลือท่านได้เมื่อท่านต้องการความช่วยเหลือเกี่ยวกับคดี					
5.เจ้าหน้าที่สถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ มีความซื่อสัตย์ สุจริต					

ทัศนคติด้านการมีจิตอาสา					
6.ท่านเป็นอาสาสมัครตำรวจบ้านเพราะตั้งใจให้ ความช่วยเหลือและบริการประชาชนอย่างเต็ม					
7.ท่านเป็นตำรวจบ้านเพราะมีใจรักในอาชีพ รักษาความสงบเรียบร้อย ให้กับ ชุมชนหมู่บ้าน และประเทศชาติ					
8.ท่านเป็นอาสาสมัครตำรวจบ้านเพราะ เห็นแก่ ประโยชน์ส่วนรวม มากกว่าประโยชน์ส่วนตัว					
9.ท่านเป็นอาสาสมัครตำรวจบ้านเพราะมีใจ รัก ความยุติธรรม ปกป้องคนดี ปราบปรามผู้กระทำความ ผิดกฎหมาย					
10.ท่านได้ปฏิบัติหน้าที่ร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ โดยไม่หวังสิ่งตอบแทนใดๆ					

ตอนที่ 4 แบบวัดระดับการมีส่วนร่วม ของอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมือง เชียงใหม่

คำชี้แจง แบบวัดระดับการมีส่วนร่วม ของอาสาสมัครตำรวจบ้านสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่
นี้มีคำตอบไว้ให้ท่านเลือกตอบซึ่งไม่มีคำตอบใดที่แสดงว่าเป็นคำตอบที่ถูกหรือผิด ท่าน
มีอิสระในการเลือกตอบตามความเป็นจริง ให้ท่านทำเครื่องหมาย / ลงในช่องว่างที่ท่าน
พิจารณาเห็นว่าตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด ดังนี้

เลือกตอบหมายเลข 1	หมายถึง	น้อยที่สุด
เลือกตอบหมายเลข 2	หมายถึง	น้อย
เลือกตอบหมายเลข 3	หมายถึง	ปานกลาง
เลือกตอบหมายเลข 4	หมายถึง	มาก
เลือกตอบหมายเลข 5	หมายถึง	มากที่สุด

การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	ระดับความคิดเห็น				
	1	2	3	4	5
1. ท่านมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและเสนอแนะแนวทางในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ					
2. ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนในการตั้งจุดตรวจ จุดสกัดร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ					
3. ท่านมีส่วนร่วมในการเลือกพื้นที่เป้าหมายที่จะทำการตรวจในการป้องกันอาชญากรรม					
4. ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดทำโครงการต่างๆในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ					
5. ท่านมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ในการออกปฏิบัติหน้าที่					
การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ	ระดับความคิดเห็น				
	1	2	3	4	5
6. ท่านมีส่วนร่วมในการแจ้งเหตุด่วนเหตุร้าย ข้อมูลอาชญากรรม เบาะแสคนร้ายคดีอาญาทั่วไปและคดียาเสพติด					

7.ท่านมีส่วนร่วมในการตั้งจุดตรวจ จุดสกัดร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ					
8.ท่านมีส่วนร่วมในการจับกุมคนร้ายกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ					
9.ท่านมีส่วนร่วมในการออกตรวจรักษาความสงบเรียบร้อยร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ					
10.ท่านมีส่วนร่วมในการประสานงานระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจกับผู้นำชุมชน/ผู้นำหมู่บ้าน					
การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์					
11. ท่านได้แต่งเครื่องแบบและประดับเครื่องหมายอาสารักษาดูแล และมีบัตรประจำตัวอาสารักษาดูแลบ้าน					
12.ท่านได้รับค่าตอบแทนเช่น เงินเดือน เบี้ยเลี้ยงหรือเงินประเภทอื่น ๆ จากการเป็นอาสารักษาดูแลบ้าน					
13.ท่านหรือทายาทได้รับสิทธิประโยชน์ที่เพียงพอและแน่นอน กรณีประสบภัยจนได้รับบาดเจ็บ หรือเสียชีวิต กรณีปฏิบัติหน้าที่					
14.การเป็นอาสารักษาดูแลบ้าน ทำให้ท่านรู้สึกมีเกียรติในสังคม มีคนยอมรับ รู้สึกภาคภูมิใจในการปฏิบัติหน้าที่					
15.ท่านสามารถนำประสบการณ์ในการเป็นอาสารักษาดูแลบ้าน ไปประกอบอาชีพ หรือสามารถทำให้ท่านมีรายได้เพิ่มขึ้น					
การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	ระดับความคิดเห็น				
	1	2	3	4	5
16.ท่านมีส่วนร่วมในการเสนอแนะทางการปฏิบัติงานก่อนออกปฏิบัติหน้าที่					
17. ท่านมีส่วนร่วมในการประชุมแลกเปลี่ยนผลการปฏิบัติงานหลังการปฏิบัติหน้าที่					

18. ท่านมีส่วนร่วมในการประชุมประเมินผล การปฏิบัติงาน ของสมาชิกอาสาสมัครตำรวจ บ้าน					
19.ท่านมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหาในการ ปฏิบัติหน้าที่ของท่าน					
20.ท่านมีส่วนร่วมในการประเมินผล โครงการ ต่างๆ ที่ดำเนินการร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ หลัง เสร็จสิ้นโครงการ					

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเป็นอาสาสมัครตำรวจบ้าน ข้อคิดเห็น (ถ้ามี)

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณอาสาสมัครตำรวจบ้านทุกท่านที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามนี้
หากมีข้อความใดไม่ถูกต้องเหมาะสม ผู้วิจัยก็ขออภัยมา ณ ที่นี้ด้วย

ภาคผนวก ข

ประวัติผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-นามสกุล	ร้อยตำรวจโท นคร อุ่นตาน	
เกิดเมื่อ	24 พฤศจิกายน 2509	
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2530	ประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคเชียงราย
	พ.ศ. 2536	นักเรียนพลตำรวจ โรงเรียนตำรวจภูธร 5 กองบัญชาการศึกษา กรมตำรวจ
	พ.ศ. 2540	ปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
	พ.ศ. 2551	การฝึกอบรมข้าราชการตำรวจชั้นประทวน ผู้มีวุฒิ การศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป สาขาวิชากฎหมาย หรือรัฐประศาสนศาสตร์ เพื่อแต่งตั้งเป็นข้าราชการ ตำรวจชั้นสัญญาบัตร สายงานป้องกันปราบปราม โรงเรียนนายร้อยตำรวจ
ประวัติการทำงาน	พ.ศ. 2536-2543	ลูกแถวงานป้องกันปราบปราม สถานีตำรวจภูธร แม่สรวย จังหวัดเชียงราย
	พ.ศ. 2543-2551	ผู้บังคับหมู่งานป้องกันปราบปราม สถานีตำรวจภูธร แม่ริม จังหวัดเชียงใหม่
	พ.ศ. 2551-2553	รองสารวัตรป้องกันปราบปราม สถานีตำรวจภูธร ดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่
	พ.ศ. 2553-ปัจจุบัน	รองสารวัตรป้องกันปราบปราม สถานีตำรวจภูธร เมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่